

2024/1252

3.5.2024.

UREDBA (EU) 2024/1252 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 11. travnja 2024.

o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Pristup sirovinama ključan je za gospodarstvo Unije i funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Postoji niz neenergetskih, nepoljoprivrednih sirovina koje se smatraju kritičnima zbog njihove velike gospodarske važnosti i njihove izloženosti velikom riziku za sigurnost opskrbe do kojeg često dolazi jer je izvor opskrbe visoko koncentriran u tek nekoliko trećih zemalja. S obzirom na ključnu ulogu koju mnoge takve kritične sirovine imaju u ostvarivanju zelene i digitalne tranzicije te s obzirom na njihove obrambene primjene i zrakoplovno-svemirske primjene, vjerojatno je da će tijekom predstojećih desetljeća potražnja za njima eksponencijalno rasti. Istodobno, povećava se rizik od poremećaja u opskrbi zbog sve većih geopolitičkih napetosti i konkurencije u području resursa. Nadalje, ako se pitanje povećane potražnje ne bude dobro rješavalo, povećana potražnja za kritičnim sirovinama mogla bi imati negativne posljedice za okoliš i društvo.
- (2) S obzirom na složenost i transnacionalni karakter lanaca vrijednosti kritičnih sirovina, nekoordinirane nacionalne mjere za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama sadržavaju rizik od narušavanja funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Kritične sirovine često se eksploatiraju u određenim zemljama ili regijama, ovisno o geografskoj raspodjeli relevantnih rezervi, prevoze se drugdje radi daljnje prerade te se potom prodaju na unutarnjem tržištu za uporabu u relevantnim proizvodima. U fazi prerade kritične sirovine često se na unutarnjem tržištu nekoliko puta uvoze i izvoze prije konačne uporabe. Slično tome, recikliranje relevantnih proizvoda na kraju životnog vijeka radi uporabe kritičnih sirovina često se može odvijati u zemlji ili regiji koja nije zemlja ili regija u kojoj se otpad prikuplja, a nastale sekundarne sirovine vjerojatno će se ponovno izvoziti radi daljnje prerade i uporabe. Osim toga, kritične sirovine potrebne su na početku mnogih industrijskih lanaca vrijednosti i često su neophodan materijal za niz strateških sektora, uključujući energiju iz obnovljivih izvora, digitalnu industriju te zrakoplovno-svemirski sektor i obrambeni sektor. Stoga imaju ključnu ulogu u podupiranju gospodarskih aktivnosti na unutarnjem tržištu, a poremećaji u opskrbi mogli bi imati znatan prekogranični učinak među državama članicama.
- (3) U tom kontekstu nekoordinirana djelovanja država članica mogla bi narušiti tržišno natjecanje i fragmentirati unutarnje tržište, primjerice uvođenjem različitih propisa za tržišne subjekte, uvođenjem različitih razina pristupa praćenju rizika u pogledu opskrbe, uvođenjem različitih razina potpore nacionalnim projektima ili stvaranjem prepreka za prekograničnu trgovinu kritičnim sirovinama ili povezanom robom među državama članicama, čime se

⁽¹⁾ SL C 349, 29.9.2023., str. 142.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 12. prosinca 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 18. ožujka 2024.

stvaraju prepreke pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Osim toga, pojedinačna djelovanja država članica mogla bi biti nedovoljna za djelotvorno sprečavanje poremećaja u opskrbi kritičnim sirovinama ili bi mogla biti manje učinkovita u postizanju tog cilja.

- (4) Stoga bi radi zaštite funkcioniranja unutarnjeg tržišta trebalo uspostaviti zajednički okvir Unije kako bi se osigurao pristup sigurnoj i održivoj opskrbi kritičnim sirovinama te zaštitile gospodarska otpornost i otvorena strateška autonomija Unije.
- (5) Prvo, tim bi okvirom trebalo definirati one sirovine koje se smatraju strateškima i kritičnima te ojačati otpornost lanaca opskrbe tim sirovinama u Uniji, među ostalim i utvrđivanjem i podupiranjem određenih projekata u području sirovina i priznavanjem tih projekata kao strateških projekata („strateški projekti”) te ulaganjem napora u poticanje tehnološkog napretka i učinkovitosti uporabe resursa kako bi se ublažilo očekivano povećanje potrošnje kritičnih sirovina u Uniji. Drugo, potrebno je predvidjeti mjere za jačanje sposobnosti Unije da prati i ublažava postojeće i buduće rizike za sigurnost opskrbe. Treće, okvir bi trebao sadržavati mjere za povećanje kružnosti i održivosti kritičnih sirovina koje se upotrebljavaju u Uniji.
- (6) Kako bi se osiguralo da se mjere utvrđene u ovoj Uredbi prvenstveno usmjere na najrelevantnije sirovine, trebalo bi sastaviti popis strateških sirovina i popis kritičnih sirovina. Ti bi se popisi trebali temeljiti na jasnim metodologijama o čijoj bi primjeni Komisija trebala komunicirati otvoreno i transparentno. Ti bi popisi također trebali služiti za usmjeravanje i koordiniranje nastojanja država članica da doprinesu ostvarivanju ciljeva ove Uredbe. Popis strateških sirovina trebao bi sadržavati sirovine koje su od velike strateške važnosti za funkcioniranje unutarnjeg tržišta, uzimajući u obzir način na koji se one koriste u strateškim tehnologijama na kojima se temelje zelena i digitalna tranzicija ili u obrambenim primjenama ili zrakoplovno-svemirskim primjenama, čije je obilježje znatan raskorak između globalne opskrbe i predviđene potražnje i čiju je proizvodnju relativno teško povećati, na primjer zbog toga što je potrebno mnogo vremena da se dovrše novi projekti kojima će se povećavati kapacitet opskrbe. Kako bi se uzele u obzir moguće tehnološke i gospodarske promjene, popis strateških sirovina trebao bi periodično revidirati i, ako je potrebno, ažurirati. Kako bi nastojanja za povećanje kapaciteta Unije duž lanca vrijednosti, jačanje kapaciteta Unije za praćenje i ublažavanje rizika za sigurnost opskrbe i povećanje diversifikacije opskrbe bila usmjerena na sirovine za koje su najpotrebnija, određene relevantne mjere trebale bi se primjenjivati samo na popis strateških sirovina. Države članice ne bi trebalo sprečavati u izradi dodatnih popisa na temelju posebnih nacionalnih potreba niti u poduzimanju odgovarajućih mjera na nacionalnoj razini.
- (7) Popis kritičnih sirovina trebao bi sadržavati sve strateške sirovine i sve ostale sirovine koje su od velike važnosti za ukupno gospodarstvo Unije i za koje postoji visok rizik od poremećaja u opskrbi koji može narušiti tržišno natjecanje i fragmentirati unutarnje tržište. Osim sektora strateških tehnologija i drugi sektori mogli bi u budućnosti biti izloženi visokim rizicima za sigurnost opskrbe. Kako bi se uzele u obzir moguće tehnološke i gospodarske promjene, Komisija bi kao i dosad trebala periodično provoditi procjenu niza sirovina na temelju podataka o proizvodnji, trgovini, primjeni, recikliranju i zamjeni kako bi se popisi strateških sirovina i kritičnih sirovina ažurirali u skladu s promjenama rizika za sigurnost opskrbe tim sirovinama i gospodarske važnosti tih sirovina na unutarnjem tržištu. Popis kritičnih sirovina trebao bi uključivati sirovine koje su dosegnule ili prekoračile i prag gospodarske važnosti i prag rizika za sigurnost opskrbe, pri čemu se relevantne sirovine ne bi rangirale prema kritičnosti. Ta bi se procjena trebala temeljiti na prosjeku najnovijih dostupnih podataka za petogodišnje razdoblje. Mjere predviđene u ovoj Uredbi koje se odnose na jedinstvenu kontaktnu točku, planiranje, istraživanje, praćenje, kružnost i održivost trebale bi se primjenjivati na sve kritične sirovine.
- (8) Na popisima strateških sirovina i kritičnih sirovina trebale bi se upotrebljavati utvrđene oznake za sirovine navedene na popisu. Kad je riječ o popisu strateških sirovina, oznake bi se, prema potrebi, trebale odnositi na stupanj čistoće koji sirovina mora postići rafiniranjem kako bi se upotrebljavala za proizvodnju strateških tehnologija. Upućivanja na strateške sirovine i kritične sirovine trebalo bi tumačiti tako da se odnose na cijeli lanac vrijednosti tih sirovina, među ostalim u njihovu neprerađenom obliku i u svim fazama prerade koje, ako je to primjenjivo, dovode do određenog stupnja čistoće. Za lanac vrijednosti aluminijske rudi trebalo bi dati posebno pojašnjenje, pri čemu osim aluminijske rudi treba navesti boksit, njegovu najvažniju rudu, i aluminijski oksid, njegov međuočvršćivač u preradi. Strateške sirovine i kritične sirovine u mnogim se slučajevima eksploatiraju, prerađuju ili recikliraju kao nusproizvodi drugih glavnih procesa eksploatacije, prerade i recikliranja. Stoga priroda sirovina kao nusproizvoda ne bi trebala utjecati na njihovo uvrštavanje na popis niti na njihovu obuhvaćenost relevantnim odredbama ove Uredbe.

- (9) Kako bi se podržala provedba zadaća koje se odnose na razvoj strateških projekata i njihovo financiranje, programe istraživanja, kapacitete za praćenje ili strateške zalihe i kako bi Komisija dobila odgovarajuće savjete, trebalo bi osnovati Europski odbor za kritične sirovine („Odbor”). Odbor bi se trebao sastojati od predstavnika država članica i Komisije, pri čemu bi trebao moći osigurati sudjelovanje trećih strana kao promatrača, posebno Europskog parlamenta. Kako bi se razvilo stručno znanje potrebno za provedbu određenih zadaća, Odbor bi trebao osnovati stalne podskupine za financiranje, javno prihvaćanje, istraživanje, praćenje i strateške zalihe, kao i za kružnost, učinkovitost uporabe resursa i zamjenu, koje bi trebale djelovati kao mreža, okupljajući relevantna nacionalna tijela, i koje bi se, prema potrebi, trebale savjetovati s industrijom, akademskom zajednicom, civilnim društvom i drugim relevantnim dionicima. Savjeti i mišljenja Odbora trebali bi biti neobvezujući te bi Komisija i bez njih trebala moći izvršavati svoje zadaće na temelju ove Uredbe.
- (10) Potrebno je donijeti odgovarajuće mjere za uspostavljanje zajedničkog pristupa strateškim projektima u Uniji koji se bave eksploatacijom, preradom ili recikliranjem strateških sirovina ili koji doprinose proizvodnji relevantnih zamjenskih materijala. Ti bi strateški projekti, zajedno s naporima država članica, trebali doprinositi povećanju kapaciteta kako bi se zajamčila sigurna opskrba strateškim sirovinama. I druge su mjere, posebno one povezane s istraživanjem ili kružnosti, namijenjene da doprinesu jačanju različitih faza lanca vrijednosti.
- (11) Kako bi se u Uniji smanjio sve veći rizik od poremećaja u opskrbi koji bi mogli narušiti tržišno natjecanje i fragmentirati unutarnje tržište, Komisija i države članice trebale bi ojačati kapacitet u različitim fazama lanca vrijednosti strateških sirovina kako bi se doprinijelo postizanju referentnih vrijednosti povezanih s kapacitetima Unije i diversifikacijom opskrbe. Takve referentne vrijednosti trebale bi pomoći u usmjeravanju naporâ za jačanje kapaciteta Unije u svim fazama lanca vrijednosti strateških sirovina, uključujući eksploataciju, preradu i recikliranje, te povećati diversifikaciju vanjske opskrbe strateškim sirovinama. Cilj bi trebao biti povećanje kapaciteta za svaku stratešku sirovinu u svakoj fazi lanca vrijednosti i istodobno nastojanje da ukupni kapacitet za eksploataciju, preradu i recikliranje strateških sirovina dosegne referentne vrijednosti na razini Unije. Prvo, Unija bi u većoj mjeri trebala iskorištavati svoje geološke resurse i strateške sirovine te proširiti kapacitete koji će joj omogućiti eksploataciju sirovina potrebnih da proizvede barem 10 % potrošnje strateških sirovina u Uniji. Uzimajući u obzir da kapacitet eksploatacije u velikoj mjeri ovisi o dostupnosti geoloških resursa Unije, postizanje te referentne vrijednosti ovisi o toj dostupnosti. Drugo, kako bi izgradila cjelovit lanac vrijednosti i spriječila stvaranje uskih grla u međufazama, Unijin kapacitet prerade trebalo bi također povećati te bi Unija trebala moći proizvesti barem 40 % godišnje potrošnje strateških sirovina u Uniji. Treće, očekuje se da će se narednih desetljeća sve veći udio potrošnje strateških sirovina u Uniji moći pokriti sekundarnim sirovinama, čime bi se povećale i sigurnost i održivost opskrbe Unije sirovinama. Unijin kapacitet recikliranja stoga bi morao biti dovoljan za proizvodnju barem 25 % godišnje potrošnje strateških sirovina u Uniji te bi Unija trebala moći reciklirati znatno povećane količine svake strateške sirovine iz otpada. Za tokove otpada i strateške sirovine za koje je dostupno dovoljno informacija za procjenu Unijina kapaciteta recikliranja kao udjela strateških sirovina sadržanih u tim tokovima otpada trebalo bi utvrditi dodatnu referentnu vrijednost koja se temelji na otpadu. Popratni napor za poboljšanje učinkovitosti uporabe resursa istraživanjem i inovacijama, zamjenom, podizanjem razine svijesti i ostalim relevantnim mjerama također će olakšati postizanje tih referentnih vrijednosti. Te su referentne vrijednosti ciljevi za 2030., u skladu s klimatskim i energetskim ciljevima Unije utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ i digitalnim ciljevima utvrđenima u Odluci (EU) 2022/2481 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, čijem ostvarivanju pomažu. Nadalje, kvalitetna radna mjesta, uključujući razvoj vještina i prelasku s jednog radnog mjesta na drugo, ublažit će rizike na tržištu rada u tom sektoru i doprinijeti osiguravanju konkurentnosti Unije. Komisija i države članice također bi trebale poticati tehnološki napredak i učinkovitost uporabe resursa kako bi se očekivano povećanje potrošnje kritičnih sirovina u Uniji smanjilo na razinu ispod odgovarajućih referentnih predviđanja. U kontekstu izrade provedbenih mjera u skladu s Direktivom 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ Komisija bi trebala razmotriti mogući doprinos zahtjevâ za ekološki dizajn postizanju prioriteta Unije utvrđenih u ovoj Uredbi.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

⁽⁴⁾ Odluka (EU) 2022/2481 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi programa politike za digitalno desetljeće do 2030. (SL L 323, 19.12.2022., str. 4.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.).

- (12) Unija gotovo u potpunosti ovisi o samo jednoj zemlji za opskrbu nekim sirovinama. Takve ovisnosti stvaraju visok rizik od poremećaja u opskrbi koji bi mogli narušiti tržišno natjecanje i fragmentirati unutarnje tržište. Kako bi se takav potencijalni rizik ograničio i kako bi se povećala gospodarska otpornost Unije, trebalo bi raditi na tome da do 2030. Unija prestane ovisiti o bilo kojoj pojedinačnoj trećoj zemlji za više od 65 % svoje opskrbe bilo kojom strateškom sirovinom, neprerađenom ili u bilo kojoj fazi prerade, a pritom bi ipak trebalo posebno voditi računa o zemljama s kojima je Unija uspostavila strateško partnerstvo, sporazum o slobodnoj trgovini ili druge oblike suradnje koji obuhvaćaju sirovine jer se njima smanjuju rizici za sigurnost opskrbe.
- (13) Komisija bi uz pomoć Odbora trebala pratiti napredak u postizanju referentnih vrijednosti i smanjenju potražnje te izvješćivati o tom napretku kako bi se osiguralo da se referentne vrijednosti pravodobno postignu. Ako prijavljeni napredak u postizanju referentnih vrijednosti i smanjenju potražnje bude općenito nedostatan, Komisija bi trebala procijeniti izvedivost i proporcionalnost dodatnih mjera. Ako ne bude napretka samo za jednu stratešku sirovinu ili samo za malu skupinu strateških sirovina, to u načelu ne bi trebalo potaknuti dodatne napore Unije.
- (14) Komisija bi uz potporu Odbora trebala identificirati projekte u Uniji koji su namijenjeni pokretanju ili proširenju eksploatacije, prerade ili recikliranja strateških sirovina ili proizvodnji i povećavanju količine materijala koji mogu zamijeniti strateške sirovine u strateškim tehnologijama, s ciljem priznavanja takvih projekata kao strateških projekata. Djelotvornom potporom strateškim projektima mogu se poboljšati pristup sirovinama za sektore niže u lancu vrijednosti, mogu se stvoriti gospodarske prilike duž cijelog lanca vrijednosti, među ostalim i za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), te se može doprinijeti otvaranju radnih mjesta. Kako bi se osigurao razvoj strateških projekata u cijeloj Uniji, takvi bi projekti trebali imati koristi od pojednostavnjenih i predvidljivih postupaka izdavanja dozvola i potpore u pristupanju financiranju. Takve mjere mogle bi također potaknuti poboljšanja u ostalim postupcima izdavanja dozvola i u pristupu financiranju za projekte u području kritičnih sirovina ili drugih sirovina. Kako bi se bolje usmjerila potpora za projekte i osigurala njihova dodana vrijednost, projekte bi prije primanja potpore trebalo procijeniti prema nizu kriterija. Projekti u području sirovina u kojima su strateške sirovine nusproizvod, među ostalim i od željezne lomljevine, također bi trebali biti prihvatljivi za takvu potporu ako ispunjavaju sve relevantne kriterije. Kako bi bili priznati kao strateški projekti u Uniji, projekti bi trebali jačati sigurnost opskrbe strateškim sirovinama u Uniji. Projekti bi također trebali biti dovoljno tehnički izvedivi, uključujući očekivanu količinu strateških sirovina ili zamjenskih materijala kojima se povećava Unijin kapacitet, isključujući materijale proizvedene u istraživačke svrhe; trebali bi biti izvedeni na okolišno i društveno održiv način; te bi trebali stvarati prekogranične koristi izvan granica dotične države članice, uključujući učinke prelijevanja niže u lancu vrijednosti. Ako Komisija procijeni da su ti kriteriji ispunjeni, trebala bi objaviti odluku o priznavanju projekta kao strateškog projekta. Budući da je brzo priznavanje ključno za djelotvornu potporu sigurnosti opskrbe Unije, postupak procjene trebao bi biti jednostavan i ne bi smio biti pretjerano opterećujući.
- (15) Pri procjeni doprinosi li projekt u trećoj zemlji ili prekomorskoj zemlji i području sigurnosti opskrbe Unije trebalo bi posebno uzeti u obzir status prekomorske zemlje i područja u skladu s pravom Unije. Prekomorske zemlje i područja mogu doprinositi sigurnom pristupu Unije održivoj opskrbi strateškim sirovinama i kritičnim sirovinama, posebno u okviru strateških partnerstava.
- (16) Komisija bi uz potporu Odbora trebala identificirati strateške projekte u trećim zemljama ili prekomorskim zemljama i područjima koji su namijenjeni pokretanju ili proširenju eksploatacije, prerade ili recikliranja strateških sirovina ili proizvodnje materijala koji mogu zamijeniti strateške sirovine u strateškim tehnologijama. Kako bi se osiguralo da se takvi strateški projekti djelotvorno provode, oni bi trebali imati bolji pristup financiranju, primjerice pristupom mehanizmima smanjenja rizika za ulaganja. Kako bi se osigurala njihova dodana vrijednost, projekte bi trebalo procijeniti prema nizu kriterija. Kao i strateški projekti u Uniji, strateški projekti u trećim zemljama trebali bi jačati sigurnost opskrbe strateškim sirovinama u Uniji te bi trebali biti dovoljno tehnički izvedivi. I strateški projekti u Uniji i strateški projekti u trećim zemljama ili prekomorskim zemljama i područjima trebali bi biti u skladu s istom razinom socijalne i okolišne održivosti. Kako bi postao strateški projekt na tržištu u nastajanju ili u gospodarstvu u razvoju, projekt bi trebao biti uzajamno koristan za Uniju i za uključenu treću zemlju te stvarati dodanu vrijednost u toj zemlji, uzimajući u obzir i njegovu usklađenost sa zajedničkom trgovinskom politikom Unije. Takva vrijednost može se izvesti ako projekt doprinosi u više od jedne faze lanca vrijednosti ili stvara šire gospodarske i društvene koristi, uključujući otvaranje radnih mjesta u skladu s međunarodnim normama. Ako Komisija procijeni da su ti kriteriji ispunjeni, trebala bi objaviti odluku o priznavanju projekta kao strateškog projekta.

- (17) Kako bi se osigurala održivost povećane proizvodnje kritičnih sirovina, nove projekte u području kritičnih sirovina trebalo bi planirati i provoditi na održiv način, pri čemu bi trebalo obuhvatiti sve aspekte održivosti istaknute u publikaciji Komisije od 11. rujna 2021. naslovljenoj „Načela EU-a za održive sirovine”, uključujući zaštitu okoliša, prevenciju i svođenje na najmanju moguću mjeru društveno negativnih učinaka primjenom društveno održivih praksi kao što su poštovanje ljudskih prava, uključujući prava žena, i transparentne poslovne prakse. Projektima bi također trebalo osigurati postojanje suradnje u dobroj vjeri te opsežna i pravična savjetovanja s relevantnim dionicima kao što su lokalne zajednice i autohtoni narodi. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti poštovanju ljudskih prava ako projekt uključuje moguće preseljenje. Kako bi se nositeljima projekata pružio jasan i učinkovit način da ispune taj kriterij, dovoljnom bi se trebala smatrati sukladnost s relevantnim pravom Unije ili relevantnim nacionalnim pravom, međunarodnim normama, smjernicama i načelima, ovisno o slučaju, ili sudjelovanje u programu certifikacije priznatom na temelju ove Uredbe.
- (18) U skladu s načelom opreznosti Komisija ne bi trebala priznati projekte dubokomorskog rudarstva kao strateške projekte dok se dovoljno ne istraže učinci dubokomorskog rudarstva na morski okoliš, bioraznolikost i ljudske aktivnosti, dok se ne shvate rizici i dok se ne može pokazati da tehnologije i postupci ne nanose ozbiljnu štetu okolišu.
- (19) Svaki nositelj projekta u području strateških sirovina trebao bi moći Komisiji podnijeti zahtjev za priznavanje svojeg projekta kao strateškog projekta. Zahtjev bi trebao uključivati relevantne dokumente i dokaze povezane s kriterijima. Kako bi se bolje procijenile društvena, ekološka i gospodarska održivost, izvedivost projekta i razina pouzdanosti procjena, nositelj projekta trebao bi dostaviti i klasifikaciju projekta prema okvirnoj klasifikaciji Ujedinjenih naroda za resurse. Kako bi se omogućilo objektivno vrednovanje te klasifikacije, nositelj projekta trebao bi je potkrijepiti relevantnim dokazima. Uz zahtjev bi trebalo priložiti i vremenski raspored za projekt kako bi se moglo procijeniti kad bi projekt mogao početi doprinositi postizanju referentnih vrijednosti za domaće kapacitete ili za diversifikaciju. Budući da je potpora javnosti ključna za djelotvornu provedbu rudarskih projekata, nositelj projekta također bi trebao dostaviti plan s mjerama za poticanje potpore javnosti. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti socijalnim partnerima, civilnom društvu i nadzornim tijelima. Nositelj projekta također bi trebao dostaviti poslovni plan s informacijama o financijskoj održivosti projekta te s pregledom financiranja, vlasničke strukture i ugovora o otkupu koji su već sklopljeni kao i s procjenama o potencijalu za otvaranje radnih mjesta i o potrebama projekta za kvalificiranom radnom snagom, uključujući usavršavanje i prekvalifikaciju. Kako bi se uskladio postupak podnošenja zahtjeva, Komisija bi trebala staviti na raspolaganje jedinstven predložak za zahtjeve.
- (20) Zahtjevi koji se odnose na projekte koji bi mogli utjecati na autohtone narode trebali bi uključivati plan koji sadržava mjere namijenjene za smisljeno savjetovanje s pogođenim autohtonim narodima, za sprečavanje negativnih učinaka na autohtone narode i svođenje takvih učinaka na najmanju moguću mjeru te, prema potrebi, za pravednu naknadu. Ako su ti koncepti obuhvaćeni nacionalnim pravom koje se primjenjuje na projekt, u planu bi se umjesto toga mogle opisati te mjere. Za projekte u trećim zemljama koji uključuju eksploataciju, a koji nisu obuhvaćeni Direktivom 2006/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, nositelj projekta trebao bi dostaviti i plan za poboljšanje stanja okoliša pogođenih područja nakon završetka eksploatacije. Ako se projekt nalazi na zaštićenom području, nositelj projekta trebao bi procijeniti tehnički primjerene alternativne lokacije i opisati ih u planu, uključujući razloge zbog kojih se ne smatraju prikladnima za lokaciju projekta.
- (21) Kako bi strukturirala proces, Komisija bi trebala organizirati otvoreni poziv s redovitim datumima zaključenja, koji odgovaraju datumima sastanaka Odbora, kako bi se nositelji projekata prijavili za priznavanje njihovih projekata kao strateških projekata. Kako bi se nositeljima projekata pružila jasnoća u pogledu njihovih zahtjeva za strateške projekte, Komisija bi trebala poštovati rok za donošenje svoje odluke o tome hoće li neki projekt priznati kao strateški. Kako bi se vodilo računa o posebno složenim slučajevima ili velikom broju zahtjeva za jedan datum zaključenja, Komisija bi trebala moći jednom produljiti taj rok. Komisija bi svoju procjenu trebala podijeliti s Odborom prije njegova sastanka i uzeti u obzir mišljenje Odbora u svojoj odluci o priznavanju ili nepriznavanju projekta kao strateškog projekta.
- (22) Budući da je za osiguravanje djelotvorne provedbe strateškog projekta potrebna suradnja države članice na čijem će se državnom području on provoditi, ta država članica trebala bi imati pravo prigovoriti, a time i spriječiti, da se projekt prizna kao strateški projekt bez pristanka te države članice. Ako to učini, relevantna država članica trebala bi obrazložiti svoje odbijanje, pozivajući se na kriterije predviđene u ovoj Uredbi. Jednako tako Unija ne bi trebala

⁽⁶⁾ Direktiva 2006/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o gospodarenju otpadom od industrija vađenja minerala i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ (SL L 102, 11.4.2006., str. 15.).

priznati kao strateški projekt ni projekt kad ga treba provoditi treća zemlja, bez pristanka vlade te treće zemlje, te bi se stoga trebala suzdržati od priznanja ako vlada treće zemlje prigovori.

- (23) Kako bi se spriječila zlouporaba statusa projekta kao strateškog projekta, Komisija bi trebala imati pravo, nakon savjetovanja s Odborom i odgovornim nositeljem projekta, povući svoje priznanje strateškog projekta ako on više ne ispunjava uvjete ili ako se priznanje temeljilo na zahtjevu koji je sadržavao netočne informacije relevantne za procjenu kriterija za odabir. Kako bi se privukla dugoročna ulaganja i osigurala pravna predvidljivost, u slučaju ažuriranja popisa strateških sirovina iz priloga, strateški projekt trebao bi zadržati svoj status tijekom razumnog razdoblja nakon povlačenja priznanja.
- (24) S obzirom na njihovu važnost za osiguravanje sigurnosti opskrbe strateškim sirovinama i zaštitu funkcioniranja unutarnjeg tržišta, trebalo bi smatrati da su strateški projekti u javnom interesu. Sigurna opskrba strateškim sirovinama od ključne je važnosti za uspjeh zelene i digitalne tranzicije i za otpornost obrambenog sektora i zrakoplovno-svemirskog sektora. Kako bi doprinijele sigurnosti opskrbe strateškim sirovinama u Uniji, države članice trebale bi moći propisati potporu u nacionalnim postupcima izdavanja dozvola radi bržeg provedbe strateških projekata u skladu s pravom Unije.
- (25) Nacionalnim postupkom izdavanja dozvola osigurava se da su projekti u području kritičnih sirovina sigurni i da ispunjavaju ekološke, socijalne i sigurnosne zahtjeve. Pravom Unije o okolišu utvrđuju se zajednički uvjeti za sadržaj nacionalnog postupka izdavanja dozvola, čime se osigurava visoka razina zaštite okoliša i omogućuje održivo iskorištavanje potencijala Unije duž lanca vrijednosti sirovina. Priznanje projekta kao strateškog projekta stoga ne bi trebalo dovoditi u pitanje primjenjive uvjete za izdavanje dozvola za relevantne projekte, uključujući uvjete utvrđene u Direktivi 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾, Direktivi Vijeća 92/43/EEZ ⁽⁸⁾, Direktivi 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾, Direktivi 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾, Direktivi 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾, Direktivi 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾ i Direktivi 2006/21/EZ.
- (26) Istodobno, nepredvidljivost, složenost, a ponekad i predugo trajanje nacionalnih postupaka izdavanja dozvola dovode u pitanje sigurnost ulaganja koja je potrebna za djelotvoran razvoj projekata u području strateških sirovina. Struktura i trajanje postupka izdavanja dozvola za relevantne projekte također se mogu znatno razlikovati među državama članicama. Stoga bi države članice u slučaju strateških projekata trebale primjenjivati pojednostavnjene i predvidljive postupke izdavanja dozvola kako bi osigurale i ubrzale njihovu djelotvornu provedbu. U tu bi svrhu strateškim projektima trebalo na nacionalnoj razini dodijeliti prioritetan status kako bi se osigurali brza administrativna obrada i hitno postupanje u svim sudskim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji se na njih odnose. Ova Uredba ne bi trebala spriječiti nadležna tijela da pojednostavne izdavanje dozvola za one projekte u lancu vrijednosti kritičnih sirovina koji nisu strateški projekti.
- (27) S obzirom na njihovu ulogu u osiguravanju sigurnosti opskrbe strateškim sirovinama u Uniji i njihov doprinos otvorenoj strateškoj autonomiji Unije te zelenoj i digitalnoj tranziciji nadležno tijelo za izdavanje dozvola trebalo bi smatrati da su strateški projekti u javnom interesu. Trebalo bi biti moguće odobriti strateške projekte koji imaju negativan utjecaj na okoliš, u mjeri u kojoj su obuhvaćeni područjem primjene direktiva 2000/60/EZ, 92/43/EEZ ili 2009/147/EZ ili zakonodavnih akata Unije o obnovi kopnenih, obalnih i slatkovodnih ekosustava ako nadležno tijelo za izdavanje dozvola na temelju procjene pojedinačnog slučaja zaključi da je javni interes koji se tim projektom ostvaruje veći od tih utjecaja, pod uvjetom da su ispunjeni svi relevantni uvjeti utvrđeni u tim pravnim aktima. Pri procjenjivanju pojedinačnog slučaja trebalo bi propisno uzeti u obzir geološke posebnosti mjesta eksploatacije koje ograničavaju donošenje odluke o lokaciji zbog nepostojanja alternativnih lokacija za takva mjesta eksploatacije.

⁽⁷⁾ Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

⁽⁸⁾ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

⁽⁹⁾ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

⁽¹¹⁾ Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu (SL L 143, 30.4.2004., str. 56.).

⁽¹²⁾ Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

- (28) Kako bi se smanjila složenost i povećale učinkovitost i transparentnost postupka izdavanja dozvola, nositelji projekata u području kritičnih sirovina trebali bi moći komunicirati s jedinstvenom kontaktnom točkom koja je nadležna za olakšavanje i koordinaciju cijelog postupka izdavanja dozvola. U tu bi svrhu države članice trebale uspostaviti ili odrediti jednu kontaktnu točku ili više njih, pri čemu bi trebale osigurati da nositelji projekata moraju komunicirati samo s jednom jedinstvenom kontaktnom točkom. Trebalo bi prepustiti državama članicama da odluče je li jedinstvena kontaktna točka ujedno tijelo koje donosi odluke o izdavanju dozvola. Kako bi osigurale da jedinstvene kontaktne točke djelotvorno izvršavaju svoje odgovornosti, države članice trebale bi svojim jedinstvenim kontaktnim točkama osigurati dovoljno osoblja i resursa. Osim toga, nositelj projekta trebao bi imati mogućnost kontaktirati s relevantnom administrativnom jedinicom unutar jedinstvene kontaktne točke kako bi se osiguralo da ima dostupan kontakt.
- (29) Države članice trebale bi moći, s obzirom na svoju unutarnju organizaciju, odabrati hoće li uspostaviti ili odrediti svoje jedinstvene kontaktne točke na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini ili na bilo kojoj drugoj relevantnoj administrativnoj razini. Osim toga, države članice trebale bi moći na administrativnoj razini koju su odabrale uspostaviti ili odrediti različite jedinstvene kontaktne točke usmjerene samo na projekte u području kritičnih sirovina povezane s određenom fazom lanca vrijednosti, odnosno s eksploatacijom, preradom ili recikliranjem. Istodobno, nositelji projekata trebali bi moći lako identificirati jedinstvenu kontaktnu točku odgovornu za njihov projekt. U tu bi svrhu države članice trebale osigurati da u okviru zemljopisnog područja koje odgovara administrativnoj razini na kojoj su odlučile uspostaviti ili odrediti svoju jedinstvenu kontaktnu točku ne postoji više od jedne takve jedinstvene kontaktne točke odgovorne za svaku relevantnu fazu lanca vrijednosti. Budući da mnogi projekti u području kritičnih sirovina obuhvaćaju više od jedne faze lanca vrijednosti, države članice trebale bi, radi sprečavanja zabune, osigurati da se za takve projekte pravodobno odredi jedinstvena kontaktna točka.
- (30) Kako bi se osigurala jasnoća u pogledu statusa izdavanja dozvola za strateške projekte i kako bi se ograničila djelotvornost moguće zlouporabe sudskih postupaka, a da se pritom ne dovede u pitanje djelotvornost sudskog preispitivanja, države članice trebale bi osigurati pravodobno rješavanje svih sporova koji se odnose na postupak izdavanja dozvola za strateške projekte. U tu bi svrhu države članice trebale osigurati da podnositelji zahtjeva i nositelji projekata imaju na raspolaganju jednostavan postupak rješavanja sporova i da se sa strateškim projektima hitno postupa u svim sudskim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji se na njih odnose, ako su i u mjeri u kojoj su u nacionalnom pravu predviđeni takvi hitni postupci.
- (31) Kako bi se građanima i poduzećima omogućilo da izravno iskoriste prednosti unutarnjeg tržišta bez nepotrebnih dodatnih administrativnih opterećenja, Uredbom (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹³⁾, kojom je uspostavljen jedinstveni digitalni pristupnik, utvrđuju se opća pravila za pružanje informacija i za postupke i usluge podrške relevantne za funkcioniranje unutarnjeg tržišta putem interneta. Zahtjevi u pogledu informacija i postupci obuhvaćeni ovom Uredbom trebali bi biti u skladu sa zahtjevima iz Uredbe (EU) 2018/1724. Osobito, trebalo bi osigurati da nositelji strateških projekata mogu u potpunosti preko interneta pristupiti svim postupcima povezanim s postupkom izdavanja dozvola te da ih tako mogu i dovršiti, u skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1724 i Prilogom II. toj uredbi.
- (32) Kako bi nositeljima projekata i drugim ulagateljima pružile sigurnost i jasnoću koje su potrebne za razvoj strateških projekata, države članice trebale bi osigurati da postupak izdavanja dozvola u vezi s takvim projektima ne traje dulje od utvrđenih rokova. Postupak izdavanja dozvola za strateške projekte koji se odnose samo na preradu ili recikliranje ne bi trebao trajati dulje od 15 mjeseci. Postupak izdavanja dozvola za strateške projekte koji uključuju eksploataciju trebao bi, uzimajući u obzir složenost i razmjor mogućih posljedica, trajati najviše 27 mjeseci. Međutim, izrada izvješća o procjeni utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU odgovornost je nositelja projekta i ne bi trebala biti dio vremenskih okvira koje države članice moraju poštovati. U tu bi svrhu jedinstvena kontaktna točka trebala poslati obavijest o datumu do kojeg nositelj projekta mora podnijeti izvješće o procjeni utjecaja na okoliš, a nijedno razdoblje između tog datuma na koji je poslana obavijest i stvarnog podnošenja izvješća ne bi trebalo uračunavati u vremenski okvir. Isto bi se načelo trebalo primjenjivati ako, nakon potrebnih savjetovanja, jedinstvena kontaktna točka obavijesti nositelja projekta o mogućnosti podnošenja dodatnih informacija kako bi se dovršilo izvješće o procjeni utjecaja na okoliš. U iznimnim slučajevima povezanim s prirodom, složnošću, lokacijom ili veličinom predložene projekta države članice trebale bi moći produljiti rokove. Takvi iznimni slučajevi mogli bi obuhvaćati nepredviđene okolnosti zbog kojih je potrebno dopuniti ili dovršiti procjene utjecaja na okoliš povezane s projektom.

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

- (33) Države članice trebale bi nadležnim tijelima osigurati dostatne resurse i osoblje kako bi tim tijelima omogućile da djelotvorno poštuju rokove koji su im određeni. Na zahtjev država članica Komisija bi im preko Instrumenta za tehničku potporu uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁴⁾ trebala pomoći pri osmišljavanju, razvoju i provedbi reformi, uključujući jačanje administrativnih kapaciteta povezanih s nacionalnim postupkom izdavanja dozvola, kao što je jedinstvena kontaktna točka.
- (34) Procjene okoliša i ekološka odobrenja koje se zahtijevaju pravom Unije, među ostalim i za vodu, tlo, staništa i ptice, sastavni su dio postupka izdavanja dozvola za projekt u području sirovina i ključna zaštitna mjera za sprečavanje negativnih utjecaja na okoliš ili svodenje takvih utjecaja na najmanju moguću mjeru. Međutim, kako bi se osiguralo da je postupak izdavanja dozvola za strateške projekte predvidljiv i pravodoban, trebalo bi iskoristiti svaku mogućnost za pojednostavnjenje potrebnih procjena i odobrenja, pri čemu se razina zaštite okoliša niti kvaliteta procjena ne smiju smanjiti. U tu bi svrhu trebalo objediniti potrebne procjene zajedničkim ili koordiniranim postupkom kako bi se izbjegla nepotrebna preklapanja. Osim toga, nositelji projekata i nadležna tijela trebali bi prije provedbe objedinjene procjene postići izričit dogovor o njezinu opsegu kako bi se spriječile nepotrebne naknadne radnje. Naposljetku, nositelji projekata trebali bi moći komunicirati s jednim tijelom za potrebe tog zajedničkog ili koordiniranog postupka.
- (35) Sukobi oko uporabe zemljišta mogu stvoriti prepreke za provedbu projekata u području kritičnih sirovina. Dobro osmišljeni planovi, uključujući prostorne planove i zoniranje, u kojima je uzeta u obzir mogućnost za provedbu projekata u području kritičnih sirovina i za koje je provedena procjena mogućih utjecaja na okoliš, mogu doprinijeti pronalaženju ravnoteže između javnih dobara i interesa smanjenjem rizika od neslaganja i ubrzanjem održivog uvođenja projekata u području kritičnih sirovina u Uniji. Nacionalna, regionalna i lokalna nadležna tijela stoga bi pri izradi relevantnih planova trebala razmotriti uključivanje odredbi za projekte u području kritičnih sirovina. Time se ne dovode u pitanje postojeći zahtjevi u pogledu procjene mogućih utjecaja takvih planova na okoliš niti potrebna kvaliteta takvih procjena.
- (36) Projekti u području kritičnih sirovina u Uniji često imaju poteškoće s pristupom financiranju. Visoka nestabilnost cijena, dugi rokovi dovršetka, visoka koncentracija i netransparentnost česta su obilježja tržišta kritičnih sirovina. Usto, za financiranje u tom sektoru potrebna je visoka razina stručnog znanja koje često nedostaje u financijskim institucijama. Kako bi prevladale te poteškoće i doprinijele ostvarivanju stabilne i pouzdane opskrbe strateškim sirovinama, države članice i Komisija trebale bi pomoći u pristupanju financiranju i administrativnoj podršci.
- (37) Robustan europski lanac vrijednosti potreban je kako bi se osigurala sigurnost opskrbe radi zaštite funkcioniranja unutarnjeg tržišta, a povećanje kapaciteta može se postići samo s odgovarajućim financijskim sredstvima, čiji bi jedan dio mogao potjecati iz postojećih fondova Unije. Projekti u području kritičnih sirovina, uključujući strateške projekte, mogli bi biti prihvatljivi za potporu iz takvih fondova ako su ispunjeni uvjeti odgovarajućih programa, povezani primjerice s geografskim položajem, okolišem ili doprinosom inovacijama. Relevantni fondovi obuhvaćaju programe kohezijske politike, kao što je Europski fond za regionalni razvoj uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁵⁾, čije dodjele bespovratnih sredstava za promicanje regionalne kohezije mogu omogućiti MSP-ovima razvoj inovativnih projekata, primjerice onih povezanih sa smanjenjem potrošnje energije pri preradi sirovina. Fond za pravednu tranziciju uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁶⁾ mogao bi se također upotrijebiti za potporu takvim vrstama projekata u mjeri u kojoj doprinose smanjenju socijalnih i gospodarskih troškova nastalih zbog zelene tranzicije. Osim toga, Mehanizam za oporavak i otpornost uspostavljen Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁷⁾, posebno njegovo poglavlje o planu RePowerEU, u čijem su središtu energetska sigurnost i diversifikacija opskrbe energijom, mogao bi se mobilizirati za potporu projektima koji se, primjerice, bave recikliranjem ili oporabom sirovina. Inovacijski fond

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60.).

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

uspostavljen Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁸⁾, čiji je cilj prije svega usmjeriti čiste i inovativne tehnologije na tržište, mogao bi pružiti bespovratna sredstva, među ostalim, kako bi se omogućio razvoj kapaciteta za recikliranje sirovina povezanih s tehnologijama s niskim emisijama ugljika. Osim toga, program InvestEU uspostavljen Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁹⁾ vodeći je program Unije za poticanje ulaganja, osobito u zelenu i digitalnu tranziciju, pružanjem financijske i tehničke pomoći. Uporabom mehanizama mješovitog financiranja program InvestEU doprinosi privlačenju dodatnog javnog i privatnog kapitala. Komisija će surađivati s partnerima u provedbi programa InvestEU kako bi se povećala potpora za relevantne projekte i ulaganja u njih, u skladu sa zajedničkim ciljevima utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/523 i ovoj Uredbi. Naposljetku, projekti u trećim zemljama koji doprinose diversifikaciji opskrbe Unije mogli bi se podupirati iz relevantnih fondova, kao što su Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju te Europski fond za održivi razvoj plus uspostavljeni Uredbom (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁰⁾.

- (38) Kako bi se pronašlo rješenje za ograničenja javnih i privatnih ulaganja koja su trenutačno često fragmentirana, olakšali integracija i povrat ulaganja, Komisija, države članice i razvojne banke trebale bi se bolje koordinirati i stvoriti sinergiju među postojećim programima financiranja na razini Unije i na nacionalnoj razini te osigurati bolju koordinaciju i suradnju s industrijom i ključnim dionicima iz privatnog sektora. U tu svrhu trebalo bi osnovati posebnu podskupinu Odbora koja bi okupila stručnjake iz država članica, Komisije i relevantnih javnih financijskih institucija. Ta bi podskupina trebala raspravljati o pojedinačnim potrebama za financiranjem strateških projekata i postojećim mogućnostima financiranja tih projekata kako bi nositeljima projekata preporučila najbolji način za pristup postojećim mogućnostima financiranja. Kad raspravlja o financiranju strateških projekata u trećim zemljama i daje preporuke u vezi s time, Odbor bi posebno trebao uzeti u obzir strategiju Global Gateway utvrđenu u Zajedničkoj komunikaciji Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 1. prosinca 2021. naslovljenoj „Global Gateway”.
- (39) Privatna ulaganja trgovačkih društava, financijskih ulagatelja i kupaca od ključne su važnosti. Ako privatna ulaganja sama po sebi nisu dovoljna, za djelotvorno pokretanje projekata duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina može biti potrebna javna potpora, primjerice u obliku jamstava, zajmova ili vlasničkih i kvazivlasničkih ulaganja. Ta javna potpora može činiti državnu potporu. Takva državna potpora trebala bi imati poticajan učinak i biti nužna, primjerena i razmjerna. Postojeće smjernice za državne potpore, koje su nedavno detaljno revidirane u skladu s ciljevima usporedne tranzicije, pružaju brojne mogućnosti za potporu ulaganjima duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina pod određenim uvjetima.
- (40) Javna potpora upotrebljava se kako bi se na razmjernan način otklonili određeni utvrđeni tržišni nedostaci ili popravile investicijske okolnosti koje nisu optimalne, pri čemu se djelovanjima ne bi trebalo udvostručavati privatno financiranje, istiskivati privatno financiranje niti narušavati tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Djelovanja bi trebala imati jasnu dodanu vrijednost za Uniju.
- (41) Nestabilne cijene više strateških sirovina, pogoršane zbog ograničenih sredstava zaštite od rizika na dugoročnim tržištima, stvaraju prepreku kako za nositelje projekata koji nastoje osigurati financiranje za projekte u području strateških sirovina tako i za potrošače niže u lancu vrijednosti koji nastoje osigurati stabilne i predvidljive cijene ključnih ulaznih materijala. Kako bi se smanjila neizvjesnost u pogledu budućih cijena strateških sirovina i time ograničio rizik za sigurnost opskrbe radi zaštite funkcioniranja unutarnjeg tržišta, potrebno je predvidjeti uspostavljanje sustava koji bi i zainteresiranim otkupljivačima i nositeljima strateških projekata omogućio da navode svoje ponude za kupnju ili prodaju te povezivao otkupljivače i nositelje čije ponude potencijalno međusobno odgovaraju jedna drugoj.

⁽¹⁸⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1.).

- (42) Postojeće poznavanje i kartiranje nalazišta sirovina u Uniji potječe iz vremena kad osiguravanje opskrbe kritičnim sirovinama za razvoj strateških tehnologija nije bilo prioritet. Nedostatak ažuriranih geoloških informacija o kritičnim sirovinama u Uniji mogao bi ugroziti razvoj projekata eksploatacije, čime se oslabljuju napori za smanjenje rizika za opskrbu i zaštitu funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Kako bi prikupile i ažurirale informacije o nalazištima kritičnih sirovina, države članice trebale bi, ako je to relevantno s obzirom na geološke uvjete, izraditi nacionalne programe kartiranja za opće istraživanje kritičnih sirovina i glavnih minerala koji se vade zajedno s njima. To bi trebalo uključivati mjere kao što su geološko kartiranje, geokemijske kampanje, geološko-znanstvena istraživanja i ponovna obrada postojećih geološko-znanstvenih skupova podataka. Time se povećava vjerojatnost pronalazanja novih ležišta, što bi pak trebalo potaknuti ulaganja u istraživanje. U okviru programâ istraživanja također bi trebalo razmotriti primjenu novih tehnika istraživanja koje omogućuju utvrđivanje nalazišta na većoj dubini od konvencionalnih tehnika. Kako bi olakšale razvoj projekata eksploatacije, države članice trebale bi objaviti određene osnovne informacije prikupljene u okviru svojih nacionalnih programa istraživanja, ako je to primjenjivo uz primjenu okvira infrastrukture za prostorne informacije utvrđenog Direktivom 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽²¹⁾, a istodobno bi na zahtjev trebale pružiti detaljnije informacije. Komisija bi trebala moći izdavati smjernice za promicanje usklađenog formata programâ istraživanja.
- (43) Svemirski podaci i usluge koje proizlaze iz promatranja Zemlje mogu doprinijeti naporima za stvaranje održivih lanaca vrijednosti kritičnih sirovina zahvaljujući stalnom protoku informacija, što bi moglo biti korisno za aktivnosti kao što su praćenje rudarskih područja, upravljanje tim područjima, procjenjivanje utjecaja na okoliš i socioekonomskog učinka ili istraživanje mineralnih sirovina. Budući da se promatranjem Zemlje mogu prikupiti podaci o udaljenim i nedostupnim područjima, države članice trebale bi to u što većoj mjeri uzeti u obzir u izradi i provedbi svojih nacionalnih programa istraživanja.
- (44) Iako je potrebno ojačati Unijine lance vrijednosti kritičnih sirovina radi povećanja sigurnosti opskrbe, lanci opskrbe kritičnim sirovinama i dalje će biti globalni i izloženi vanjskim čimbenicima. Nedavni događaji i oni u tijeku, od krize uzrokovane bolešću COVID-19 do ničim izazvane i neopravdane vojne agresije na Ukrajinu, ukazali su na osjetljivost određenih lanaca opskrbe Unije na poremećaje. Kako bi industrije Unije i država članica mogle predvidjeti poremećaje u opskrbi i bile spremne za njihove posljedice, trebalo bi razviti mjere za jačanje kapaciteta za praćenje, koordinaciju strateških zaliha i jačanje pripravnosti trgovačkih društava.
- (45) Države članice nemaju jednak kapacitet za informiranje o riziku i predviđanje rizika niti su sve države članice razvile namjenske strukture za praćenje lanaca opskrbe kritičnim sirovinama koje bi mogle upozoriti trgovačka društva na moguće rizike od poremećaja u opskrbi. Iako su neka trgovačka društva uložila sredstva u praćenje svojih lanaca opskrbe, druga nemaju kapacitete su za to. Stoga bi, s obzirom na globalnu dimenziju lanaca opskrbe kritičnim sirovinama i njihovu složenost, Komisija trebala razviti poseban instrument s podacima o praćenju kojim bi se procjenjivali rizici za sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama i kojim bi se osigurala dostupnost prikupljenih informacija tijelima javne vlasti i privatnim akterima, čime bi se povećale sinergije među državama članicama. Kako bi se osiguralo da su lanci vrijednosti Unije dovoljno pripremljeni za moguće poremećaje u opskrbi za koje je vjerojatno da bi mogli narušiti tržišno natjecanje i fragmentirati unutarnje tržište, kao što su oni izazvani geopolitičkim sukobima, Komisija bi trebala provoditi testiranja otpornosti kojima bi se procjenjivala osjetljivost lanaca opskrbe strateškim sirovinama i njihova izloženost rizicima za sigurnost opskrbe. Države članice trebale bi, kad je to moguće, doprinijeti tom postupku na način da takve testove provode putem svojih nacionalnih tijela za opskrbu i informiranje koja su nadležna za kritične sirovine. Odbor bi trebao osigurati koordinaciju provedbe testova otpornosti koje provode Komisija i države članice. Ako nijedna država članica nema kapacitete za provođenje potrebnog testa otpornosti za određenu stratešku sirovinu, Komisija bi ga trebala sama provesti. Komisija bi trebala predložiti i moguće strategije koje tijela javne vlasti i privatni akteri mogu donijeti za ublažavanje rizika za sigurnost opskrbe, kao što su izgradnja strateških zaliha ili daljnja diversifikacija opskrbe. U svrhu prikupljanja informacija koje su potrebne za provedbu mjera praćenja i testova otpornosti, Komisija bi se trebala koordinirati s relevantnom stalnom podskupinom Odbora, a države članice trebale bi utvrditi i pratiti ključne tržišne subjekte.
- (46) Strateške zalihe važan su instrument za ublažavanje poremećaja u opskrbi, posebno kad je riječ o opskrbi kritičnim sirovinama. Iako bi se predloženim instrumentom za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, kako ga je predložila Komisija, dopustilo eventualno uspostavljanje takvih strateških zaliha u slučaju aktivacije režima pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu, države članice i trgovačka društva nisu dužni stvarati svoje strateške

(21) Direktiva 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) (SL L 108, 25.4.2007., str. 1.).

zalihe prije nego što dođe do poremećaja u opskrbi. Osim toga, u Uniji ne postoji koordinacijski mehanizam koji bi omogućio izradu zajedničke procjene i analize mogućih preklapanja i sinergija. Stoga bi kao prvi korak, uzimajući u obzir sadašnji nedostatak relevantnih informacija, države članice Komisiji trebale dostaviti informacije o mogućim strateškim zalihama, i ako postoje, navesti upravljaju li njima tijela javne vlasti ili gospodarski subjekti u ime država članica. Te bi informacije trebale sadržavati zbirne količine strateških zaliha dostupnih po pojedinoj strateškoj sirovini, prognozu kretanja količina zaliha te pravila i postupke koji se primjenjuju na te strateške zalihe. Svaki bi zahtjev trebao biti razmjernan, u njemu bi trebalo uzeti u obzir troškove i napor potrebne za stavljanje podataka na raspolaganje kao i utjecaj zahtjeva na nacionalnu sigurnost te bi trebalo utvrditi odgovarajuće rokove za dostavljanje traženih informacija. Države članice trebale bi moći dodati informacije o strateškim zalihama gospodarskih subjekata u analizu, iako one nisu predmet zahtjeva za informacije. Komisija bi s podacima trebala postupati na siguran način i objaviti samo zbirne informacije. U drugom bi koraku Komisija, na temelju prikupljenih informacija, trebala izraditi prijedlog referentne vrijednosti koja bi se trebala smatrati sigurnom razinom Unijinih strateških zaliha, uzimajući u obzir ukupnu godišnju potrošnju dotičnih strateških sirovina u Uniji. Odbor bi u dogovoru s Komisijom, na temelju usporedbe postojećih strateških zaliha i ukupnih strateških zaliha strateških sirovina u cijeloj Uniji, trebao moći izdati neobvezujuća mišljenja državama članicama o tome kako da povećaju konvergenciju i potaknuti ih na stvaranje svojih strateških zaliha. Odbor bi pritom trebao razmotriti jesu li i dalje potrebni poticaji za razvoj strateških zaliha od strane privatnih ili javnih subjekata koji koriste strateške sirovine.

- (47) Komisija bi radi poticanja daljnje koordinacije trebala osigurati potrebno savjetovanje s državama članicama prije njihova sudjelovanja na međunarodnim forumima na kojima bi se moglo raspravljati o takvim strateškim zalihama, osobito putem posebne stalne podskupine Odbora. Slično tome, kako bi se povećala komplementarnost između ove Uredbe i drugih horizontalnih instrumenata ili instrumenata za specifično područje, Komisija bi trebala osigurati da se prikupljene i agregirane informacije prosljeđuju mehanizmima pojačanog opreza ili mehanizmima za upravljanje kriznim situacijama, kao što su savjetodavna skupina predloženog Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, Europski odbor za poluvodiče osnovan Uredbom (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²²⁾, Odbor HERA-e osnovan Odlukom Komisije 2021/C 393 I/02 ⁽²³⁾ ili Odbor za zdravstvene krize osnovan Uredbom Vijeća (EU) 2022/2372 ⁽²⁴⁾.
- (48) Kako bi se osiguralo da su dovoljno pripremljena za suočavanje s mogućim poremećajima u opskrbi, velika društva koja upotrebljavaju strateške sirovine u proizvodnji strateških tehnologija u Uniji trebala bi provesti procjenu rizika za svoje lance opskrbe. Time će se osigurati da uzmu u obzir rizike za sigurnost opskrbe strateškim sirovinama i prema potrebi razviju odgovarajuće strategije ublažavanja rizika kako bi se bolje pripremila u slučaju poremećaja u opskrbi. Takva velika društva trebala bi u okviru te procjene rizika kartirati podrijetlo svojih strateških sirovina, analizirati čimbenike koji bi mogli utjecati na njihovu opskrbu i procijeniti njihovu osjetljivost na poremećaje u opskrbi. U slučaju otkrivanja slabih točaka utvrđena velika društva trebala bi uložiti napore kako bi ih ublažila. Ta bi se procjena rizika trebala temeljiti na podacima koje su društva prikupila od svojih dobavljača, a ako takvi podaci nisu dostupni, trebala bi se temeljiti, u mjeri u kojoj je to moguće, na podacima koji su javno dostupni ili koje objavljuje Komisija. Države članice trebale bi moći zahtijevati da se izvješće o toj procjeni rizika dostavlja upravnim odborima trgovačkih društava. Kako bi se uzela u obzir potreba za zaštitom trgovinskih i poslovnih tajni te kako bi se ograničilo izlaganje osjetljivosti trgovačkih društava, to se izvješće ne bi trebalo objavljivati. Na temelju tih mjera trebalo bi dodatno razmotriti troškove zbog mogućih poremećaja u opskrbi, a da se pritom ne propisuju definirane strategije ublažavanja.
- (49) Brojna tržišta strateških sirovina nisu potpuno transparentna te su koncentrirana na strani ponude, što povećava pregovaračku moć prodavatelja i cijene za kupce. Kako bi doprinijela smanjenju cijena za poduzeća koja imaju poslovni nastan u Uniji, Komisija bi trebala uspostaviti sustav u kojem se može agregirati potražnja zainteresiranih kupaca. Kako bi se izbjegao nerazmjern učinak na tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, Komisija bi, uz savjetovanje s Odborom, trebala provesti procjenu učinka sustava na tržište za svaku stratešku sirovinu koja se dodaje u sustav. Pri uspostavljanju takvog sustava Komisija bi trebala uzeti u obzir iskustvo stečeno u provođenju

⁽²²⁾ Uredba (EU) 2023/1781 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča i izmjeni Uredbe (EU) 2021/694 (Akt o čipovima) (SL L 229, 18.9.2023., str. 1.).

⁽²³⁾ Odluka Komisije 2021/C 393 I/02 od 16. rujna 2021. o osnivanju tijela za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (SL L C 393 I, 29.9.2021., str. 3.).

⁽²⁴⁾ Uredba Vijeća (EU) 2022/2372 od 24. listopada 2022. o okviru mjera za osiguravanje opskrbe medicinskim protumjerama relevantnim za krizne situacije u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja na razini Unije (SL L 314, 6.12.2022., str. 64.).

sličnih mjera, posebno u pogledu zajedničke kupnje plina u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2022/2576 ⁽²⁵⁾. Sve mjere u okviru tog mehanizma trebale bi biti u skladu s pravom tržišnog natjecanja Unije.

- (50) Odredbe ove Uredbe o praćenju i strateškim zalihama ne podrazumijevaju usklađivanje nacionalnih zakona i propisa niti zamjenjuju postojeće mehanizme. Poticaji za praćenje i za pripravnost za rizik trebali bi biti u skladu s pravom Unije. Zakonodavni akti Unije, kao što su predloženi Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, čiji je cilj predvidjeti, ublažiti i odgovoriti na krizu koja utječe na funkcioniranje unutarnjeg tržišta, ili Uredba (EU) 2022/2372, mogli bi se primjenjivati na strateške i kritične sirovine u slučaju krize ili prijetnje u mjeri u kojoj su te sirovine obuhvaćene područjem primjene tih zakonodavnih akata. Komisija bi trebala osigurati komplementarnost i usklađenost ove Uredbe i Unijinih kriznih instrumenata razmjenom informacija između relevantnih savjetodavnih i upravljačkih tijela osnovanih tim zakonodavnim aktima.
- (51) Većina kritičnih sirovina su metali, koji se u načelu mogu beskonačno reciklirati, iako ponekad uz smanjenje kvalitete. To omogućuje prelazak na istinski kružno gospodarstvo u kontekstu zelene tranzicije, dok se istodobno povećava dostupnost kritičnih sirovina i time doprinosi sigurnosti opskrbe. Nakon početne faze naglog rasta potražnje za kritičnim sirovinama za nove tehnologije, u kojoj će primarno eksploatacija i prerada i dalje biti glavni izvor sirovina, recikliranje bi trebalo sve više smanjivati potrebu za primarnom eksploatacijom i s njom povezane posljedice. To bi trebalo učiniti uz istodobno održavanje visoke razine Unijina kapaciteta za recikliranje preko čvrstog tržišta sekundarnih kritičnih sirovina. Međutim, danas su stope recikliranja većine kritičnih sirovina niske, a tokovi otpada kao što su baterije, električna i elektronička oprema te vozila šalju se na recikliranje u treće zemlje. Sustavi i tehnologije recikliranja često nisu prilagođeni posebnostima tih sirovina. Inovacije imaju važnu ulogu u smanjenju potrebe za kritičnim sirovinama, smanjenju rizika od nestašice u opskrbi i razvoju tehnologija recikliranja kako bi se na odgovarajući i siguran način vadile kritične sirovine iz otpada. Stoga je potrebno donijeti žurne mjere za suočavanje s različitim čimbenicima koji ograničavaju potencijal za kružnost.
- (52) Države članice zadržavaju važne nadležnosti u području kružnosti, na primjer u području sustava sakupljanja i obrade otpada. Trebalo bi iskoristiti te nadležnosti kako bi se povećala stopa sakupljanja i recikliranja za tokove otpada s visokim potencijalom oporabe kritičnih sirovina, uključujući elektronički otpad, primjerice korištenjem financijskih poticaja kao što su popusti, novčane nagrade ili sustavi povrata pologa, uz istodobno očuvanje cjelovitosti unutarnjeg tržišta. Kako bi se povećala uporaba sekundarnih kritičnih sirovina, to bi moglo uključivati i različite naknade za odgovornost proizvođača, pod uvjetom da takve naknade postoje u nacionalnom pravu, u korist proizvoda koji sadržavaju veći udio sekundarnih kritičnih sirovina oporabljenih iz otpada recikliranog u skladu s okolišnim standardima utvrđenima u pravu Unije. Takve sekundarne kritične sirovine oporabljene iz otpada trebale bi uključivati uporabu koja se provodi u skladu sa standardima treće zemlje koji pružaju jednaku zaštitu kao standardi Unije. I tijela država članica trebala bi doprinijeti tome kao kupci kritičnih sirovina i proizvoda koji ih sadržavaju, a nacionalni programi za istraživanje i inovacije trebali bi pružiti znatne resurse za poboljšanje znanja i tehnologije za kružnost kritičnih sirovina i učinkovitost materijala. Naposljetku, države članice trebale bi promicati uporabu kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala poboljšanjem dostupnosti informacija te uklanjanjem pravnih, gospodarskih i tehničkih prepreka. Države članice trebale bi kao moguće rješenje razmotriti mehanizme podjele rizika između subjekata i pojedinačne države članice radi promicanja oporabe iz zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom. Odbor bi također trebao olakšati razmjenu najboljih praksi među državama članicama u pogledu koncepcije i provedbe njihovih nacionalnih programa.
- (53) Unija u brojnim svojim regijama već vrlo dugo eksploatira sirovine, što je dovelo do toga da u zatvorenim postrojenjima postoje znatne količine otpada od vađenja minerala, pri čemu potencijal tog otpada za dobivanje kritičnih sirovina uglavnom još nije analiziran jer je njegova gospodarska važnost tek nedavno porasla. Oporaba kritičnih sirovina iz postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala može povećati kapacitet Unije te istodobno stvarati gospodarsku vrijednost i otvarati nova radna mjesta u povijesnim rudarskim regijama, koje su često pogođene deindustrijalizacijom i propadanjem. Krupne prepreke boljem iskorištavanju potencijala kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala su to što se nije obraćala pozornost na udio kritičnih sirovina u tom otpadu i to što o njemu nema informacija, posebno kad je riječ o otpadu u zatvorenim postrojenjima za gospodarenje otpadom.

⁽²⁵⁾ Uredba Vijeća (EU) 2022/2576 od 19. prosinca 2022. o jačanju solidarnosti boljom koordinacijom kupnje plina, pouzdanim referentnim vrijednostima cijena i prekograničnim razmjenama plina (SL L 335, 29.12.2022., str. 1.).

- (54) Oporaba kritičnih sirovina iz postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala trebala bi biti dio vrednovanja relevantnih postrojenja za gospodarenje otpadom. Direktivom 2006/21/EZ utvrđuju se visoki zahtjevi u pogledu gospodarenja otpadom od industrija vađenja minerala koji se odnose na zaštitu okoliša i ljudsko zdravlje. Te bi visoke zahtjeve trebalo zadržati, no trebalo bi utvrditi i dodatne mjere kako bi se što više povećala uporaba kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala.
- (55) Operateri postojećih i novih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala trebali bi provesti studije o preliminarnoj gospodarskoj procjeni uporabe kritičnih sirovina iz otpada od minerala koji se nalazi na lokaciji i takvog otpada koji se još stvara. U skladu s hijerarhijom otpada utvrđenom u Direktivi 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁶⁾ trebalo bi dati prednost sprečavanju stvaranja otpada koji sadržava kritične sirovine eksploatacijom kritičnih sirovina iz izvađenih količina prije nego što one postanu otpad. Pri izradi te studije operateri bi trebali prikupiti potrebne informacije, uključujući one o koncentraciji i količinama kritičnih sirovina u otpadu od vađenja minerala te provesti procjenu brojnih opcija za procese, aktivnosti ili poslovne aranžmane koji bi mogli omogućiti gospodarski održivu uporabu kritičnih sirovina. To je dodatna obveza uz obveze utvrđene u Direktivi 2006/21/EZ i nacionalnim mjerama kojima se ta direktiva prenosi i izravno se primjenjuje. Operateri i nadležna tijela trebali bi pri ispunjavanju te obveze nastojati svesti administrativno opterećenje na najmanju moguću mjeru i integrirati postupke koliko god je moguće.
- (56) Kako bi suočile s aktualnim nedostatkom informacija o potencijalu kritičnih sirovina iz zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala, države članice trebale bi uspostaviti bazu podataka sa svim relevantnim informacijama za promicanje uporabe, posebno o količinama i koncentracijama kritičnih sirovina u postrojenjima za gospodarenje otpadom od vađenja minerala, u skladu s pravilima Unije o tržišnom natjecanju. Te bi informacije trebalo objaviti u obliku jednostavnog za korisnika i u digitalnom obliku na temelju kojeg bi bio moguć pristup detaljnijim tehničkim informacijama. Kako bi omogućile pristup informacijama na način koji je jednostavan za korisnika, države članice trebale bi, primjerice, uspostaviti kontaktnu točku za detaljniju komunikaciju s potencijalnim nositeljima projekata uporabe kritičnih sirovina. Baza podataka trebala bi biti osmišljena tako da potencijalnim nositeljima projekata omogući laku identifikaciju postrojenja s visokim potencijalom za gospodarski održivu uporabu. Kako bi bolje usmjerile ograničene resurse, države članice trebale bi primjenjivati postupan pristup prikupljanju informacija i poduzimati zahtjevnije korake u pogledu prikupljanja informacija samo za postrojenja s najvećim potencijalom. Aktivnosti prikupljanja informacija trebale bi za cilj imati pružanje točnih i reprezentativnih informacija o postrojenjima za gospodarenje otpadom od vađenja minerala i dobivanje najbolje moguće procjene potencijala za uporabu kritičnih sirovina.
- (57) Trajni magneti ugrađuju se u velik broj proizvoda, pri čemu je najvažnija i najbrže rastuća njihova primjena u vjetrenim turbinama i električnim vozilima, a prisutni su i u brojnim drugim proizvodima, kao što su uređaji za magnetsku rezonanciju, industrijski roboti, laka prijevozna sredstva, generatori hlađenja, dizalice topline, elektromotori, industrijske električne pumpe, automatske perilice rublja, bubnjaste sušilice rublja, mikrovalne pećnice, usisavači i perilice posuđa, koji sadržavaju znatne količine tih magneta koje se isplati uporabiti. Električni motori trebali bi biti obuhvaćeni kad su dio drugog proizvoda. Većina trajnih magneta, posebno vrste magneta s najboljim performansama, sadržava kritične sirovine, kao što su neodimij, praseodimij, disprozij i terbij, bor, samarij, nikal ili kobalt. Njihovo je recikliranje moguće, ali se danas u Uniji ti magneti recikliraju samo u malim razmjerima ili u kontekstu istraživačkih projekata. Trajni magneti stoga bi trebali biti prioritetni proizvod za povećanje kružnosti, čime se potiče sekundarno tržište trajnih magneta i osigurava sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama.
- (58) Kako bi mogli djelotvorno reciklirati trajne magnete, subjekti za recikliranje moraju imati pristup potrebnim informacijama o količini, vrsti i kemijskom sastavu trajnih magneta u proizvodu, njihovoj lokaciji, korištenoj oblozi, ljepilima i aditivima, te informacijama o tome kako sigurno izvaditi trajne magnete iz proizvoda. Osim toga, kako bi recikliranje trajnih magneta bilo opravdano u gospodarskom smislu, trajni magneti ugrađeni u proizvode stavljene na tržište Unije trebali bi s vremenom sadržavati sve veću količinu recikliranih sirovina. Dok bi se u početnoj fazi davale transparentne informacije o recikliranom sadržaju, nakon provedbe namjenske procjene odgovarajućeg udjela recikliranog sadržaja i vjerojatnih učinaka trebalo bi utvrditi minimalni reciklirani sadržaj.
- (59) Kritične sirovine koje se prodaju na tržištu Unije često se certificiraju u pogledu održivosti njihovih proizvodnih i opskrbnih lanaca. Ta se certifikacija može dobiti u okviru niza dostupnih javnih i privatnih programa certifikacije koji se razlikuju po opsegu i strogosti, zbog čega bi se mogli dovesti u pitanje narav i istinitost tvrdnji o relativnoj održivosti kritičnih sirovina stavljenih na tržište Unije na temelju takve certifikacije. Komisija bi trebala biti ovlaštena

⁽²⁶⁾ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

za donošenje provedbenih akata kojima se priznaju programi certifikacije koji bi se trebali smatrati pouzdanima, čime bi se tijelima i sudionicima na tržištu pružila zajednička osnova za procjenu održivosti kritičnih sirovina. Trebalo bi priznavati samo programe certifikacije koji sadržavaju odredbe o provjeri koju provodi neovisna treća strana i praćenju usklađenosti. Kad je riječ o zaštiti okoliša, programi certifikacije trebali bi obuhvaćati rizike povezane s, primjerice, zrakom, vodom, tlom, biološkom raznolikošću i gospodarenjem otpadom. Zahtjevima u pogledu svih dimenzija održivosti trebalo bi osigurati visoku razinu socijalne zaštite i zaštite okoliša te bi oni trebali usklađeni s pravom Unije ili međunarodnim instrumentima navedenima u prilogu. Kako bi se osigurala učinkovitost postupaka, nositeljima projekata koji podnose zahtjev za priznanje projekta kao strateškog projekta trebalo bi dopustiti da kao relevantan dokaz održivosti provedbe svojeg projekta navedu sudjelovanje u priznatom programu certifikacije, čime se doprinosi sigurnoj i održivoj opskrbi kritičnim sirovinama. Kad se koristi ta mogućnost, priznati programi certifikacije trebali bi obuhvaćati sve dimenzije održivosti. Pri priznavanju takvih programa certifikacije Komisija bi trebala uzeti u obzir iskustvo stečeno u ocjenjivanju programa certifikacije u kontekstu drugih zakonodavnih akata Unije, posebno u pogledu ocjenjivanja sličnih programa u kontekstu uredbi (EU) 2017/821⁽²⁷⁾ i (EU) 2023/1542⁽²⁸⁾ Europskog parlamenta i Vijeća.

- (60) Proizvodnja kritičnih sirovina u različitim fazama lanca vrijednosti ima posljedice za okoliš, među ostalim i za klimu, vodu, tlo, faunu i floru. Kako bi se takva šteta ograničila i potaknula proizvodnja održivijih kritičnih sirovina, Komisiju bi trebalo ovlastiti da uspostavi sustav za izračun ekološkog otiska kritičnih sirovina koji uključuje postupak provjere, kako bi se osiguralo da su informacije o ekološkom otisku kritičnih sirovina stavljenih na tržište Unije javno dostupne i da olakšavaju kružnost kritičnih sirovina. Sustav bi se trebao temeljiti na znanstveno utemeljenim metodama procjene i relevantnim međunarodnim normama za procjenu životnog ciklusa. Zahtjev u pogledu objavljivanja ekološkog otiska kritične sirovine trebao bi biti primjenjiv samo kad se na temelju namjenske procjene zaključi da bi on doprinjeo postizanju Unijinih klimatskih i ekoloških ciljeva na način da se olakša nabava kritičnih sirovina s manjim ekološkim otiskom, a da se pritom ne utječe nerazmjerno na trgovinske tokove i gospodarske troškove. Nakon donošenja relevantnih pravila za izračun Komisija bi trebala utvrditi razrede učinkovitosti za kritične sirovine, čime bi omogućila potencijalnim kupcima da lako usporede relativni ekološki otisak dostupnih kritičnih sirovina i usmjerila tržište prema održivijim sirovinama. Prodavatelji kritičnih sirovina trebali bi osigurati da deklaracija o ekološkom otisku bude dostupna njihovim kupcima. Transparentnost relativnog otiska kritičnih sirovina stavljenih na tržište Unije mogla bi poduprijeti i druge politike na razini Unije i na nacionalnoj razini, kao što su poticaji ili kriteriji za zelenu javnu nabavu, kojima se potiče proizvodnja kritičnih sirovina s manjim utjecajem na okoliš.
- (61) Metode mjerenja ekološkog otiska utvrđene u Preporuci Komisije (EU) 2021/2279⁽²⁹⁾ predstavljaju relevantnu osnovu za definiranje relevantnih pravila za izračun. Temelje se na znanstveno valjanim metodama procjenjivanja kojima se uzimaju u obzir kretanja na međunarodnoj razini i obuhvaća utjecaj na okoliš, uključujući klimatske promjene i utjecaj na vodu, zrak, tlo, resurse, uporabu zemljišta i toksičnost.
- (62) Prije stavljanja proizvoda ili kritičnih sirovina na tržište odgovorni proizvođač trebao bi ocijeniti njihovu sukladnost sa zahtjevima u pogledu poboljšanja kružnosti trajnih magneta i u pogledu deklaracije o ekološkom otisku kritičnih sirovina, a nadležna nacionalna tijela trebala bi djelotvorno izvršavati te zahtjeve. Odredbe o sukladnosti i nadzoru tržišta utvrđene u Uredbi (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁰⁾ i Direktivi 2009/125/EZ, osmišljene su za suočavanje s tim problemom pa bi se stoga trebale primjenjivati i na te zahtjeve. Komisiju bi stoga trebalo ovlastiti za donošenje delegiranih akata radi dopune ove Uredbe kako bi se osiguralo da se te odredbe primjenjuju, prema

⁽²⁷⁾ Uredba (EU) 2017/821 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o utvrđivanju obveza dužne pažnje u lancu opskrbe za uvoznike Unije koji uvoze kositar, tantal i volfram, njihove rude i zlato podrijetlom iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja (SL L 130, 19.5.2017., str. 1.).

⁽²⁸⁾ Uredba (EU) 2023/1542 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2023. o baterijama i otpadnim baterijama, izmjeni Direktive 2008/98/EZ i Uredbe (EU) 2019/1020 te stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ (SL L 191, 28.7.2023., str. 1.).

⁽²⁹⁾ Preporuka Komisije (EU) 2021/2279 od 15. prosinca 2021. o uporabi metoda mjerenja ekološkog otiska za mjerenje i priopćavanje o okolišnoj učinkovitosti proizvoda i organizacija za vrijeme njihova životnog ciklusa (SL L 471, 30.12.2021., str. 1.).

⁽³⁰⁾ Uredba (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda i o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011 (SL L 169, 25.6.2019., str. 1.).

potrebi, u kontekstu ove Uredbe. Kako bi se dodatno osigurala optimalna primjena postojećih regulatornih okvira, sukladnost proizvoda koji podliježu homologaciji tipa na temelju Uredbe (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³¹⁾ ili Uredbe (EU) br. 168/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³²⁾ trebalo bi izvršavati na temelju postojećeg sustava za homologaciju tipa.

- (63) Komisija bi, u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁽³³⁾, od europskih organizacija za normizaciju trebala zatražiti da izrade europske norme kojima se doprinosi ciljevima ove Uredbe.
- (64) Unija je sklopila strateška partnerstva s trećim zemljama u području sirovina u svrhu provedbe akcijskog plana iz 2020. za kritične sirovine. Na tome bi trebalo i dalje raditi kako bi se diversificirala opskrba. Kako bi se izradio i osigurao koherentan okvir za sklapanje budućih strateških partnerstava, države članice i Komisija trebale bi u okviru svoje interakcije u Odboru raspravljati, među ostalim, o tome ostvaruju li se postojećim partnerstvima predviđeni ciljevi, o tome kojim trećim državama treba dati prioritet kad je riječ o novim partnerstvima, o sadržaju takvih partnerstava i njihovoj usklađenosti te o potencijalnom sinergijskom učinku bilateralne suradnje država članica s relevantnim trećim zemljama. To bi trebalo učiniti ne dovodeći u pitanje ovlasti Vijeća u skladu s Ugovorima. Unija bi u skladu sa svojom strategijom Global Gateway trebala sklapati uzajamno korisna partnerstva s tržištima u nastajanju i gospodarstvima u razvoju, koja doprinose diversifikaciji njezina lanca opskrbe sirovinama i kojima se ostvaruje dodana vrijednost u proizvodnji u tim zemljama.
- (65) Strateški projekti u trećim zemljama, posebno u onima s kojima ne postoji strateško partnerstvo, mogu biti posebno rizični za ulagače i često uvelike ovisiti o političkoj potpori u trećoj zemlji. Taj se problem može ublažiti većom podjelom rizika među zainteresiranim poduzećima koja djeluju u strateškom interesu Unije. Stoga bi trebalo pružiti potporu kako bi se poduzećima, među ostalim kad djeluju kao konzorciji, ne dovodeći u pitanje primjenu članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije (UFEU), omogućio pristup tržištima u trećim zemljama koje nisu obuhvaćene strateškim partnerstvom ili sporazumom o slobodnoj trgovini. Takva potpora mogla bi uključivati pružanje mreže potpore kako bi im se pomoglo u uspostavi kontakata u relevantnoj trećoj zemlji i prikupljanju informacija o lokalnim i regionalnim okolnostima.
- (66) Nepostojanje napretka u postizanju ciljeva te referentnih vrijednosti za kapacitete i diversifikaciju utvrđenih u ovoj Uredbi moglo bi ukazivati na potrebu za donošenjem dodatnih mjera. Komisija bi stoga trebala pratiti napredak u postizanju tih ciljeva i referentnih vrijednosti.
- (67) Kako bi se administrativno opterećenje država članica svelo na najmanju moguću mjeru, trebalo bi pojednostavniti različite obveze izvješćivanja, a Komisija bi trebala izraditi predložak kojim bi se državama članicama omogućilo da svoje obveze izvješćivanja o projektima, istraživanju, praćenju ili strateškim zalihama ispunjavaju redovitim objavljivanjem jedinstvenog dokumenta, koji može biti povjerljive ili ograničene prirode.
- (68) Kako bi osigurala pouzdana i konstruktivna suradnja među nadležnim tijelima na razini Unije i na nacionalnoj razini, sve strane uključene u primjenu ove Uredbe trebale bi poštovati povjerljivost informacija i podataka prikupljenih u obavljanju svojih zadaća. Komisija i nacionalna nadležna tijela, njihovi dužnosnici odnosno službenici, zaposlenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela te dužnosnici odnosno službenici i zaposlenici drugih tijela država članica ne bi smjeli otkrivati informacije koje su prikupili ili razmijenili u skladu s ovom Uredbom ako su takve informacije obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne. To bi se trebalo primjenjivati i na Odbor. Podatke prikupljene na temelju ove Uredbe trebalo bi obrađivati i pohranjivati u sigurnom okruženju.

⁽³¹⁾ Uredba (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila, o izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 te o stavljanju izvan snage Direktive 2007/46/EZ (SL L 151, 14.6.2018., str. 1.).

⁽³²⁾ Uredba (EU) br. 168/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o homologaciji i nadzoru tržišta vozila na dva ili tri kotača i četverocikala (SL L 60, 2.3.2013., str. 52.).

⁽³³⁾ Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

- (69) Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a kako bi ažurirala popise strateških sirovina i kritičnih sirovina, utvrdila, na temelju strateških sirovina dostupnih u otpadu, referentne vrijednosti za Unijin kapacitet recikliranja, prilagodila elemente i dokaze koje treba uzeti u obzir prilikom procjene ispunjavanja uvjeta za priznavanje za strateške projekte, utvrdila minimalne udjele neodimija, disprozija, praseodimija, terbija, bora, samarija, nikla i kobalta oporabljenih iz otpada nakon potrošnje koji moraju biti prisutni u trajnom magnetu ugrađenom u određene proizvode, utvrdila pravila za izračun i verifikaciju ekološkog otiska različitih kritičnih sirovina i utvrdila razrede učinkovitosti ekološkog otiska za različite kritične sirovine. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽³⁴⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (70) Radi osiguravanja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu: (a) utvrđivanja predložaka koji će se koristiti za zahtjeve za priznavanje strateških projekata, izvješća o napretku povezanih sa strateškim projektima, nacionalnih programa istraživanja i izvješćivanja koje provode države članice o istraživanju, praćenju, strateškim zalihama i kružnosti; (b) utvrđivanja proizvoda, dijelova i tokova otpada za koje se smatra da imaju visok potencijal uporabe relevantnih kritičnih sirovina; i (c) utvrđivanja kriterija za priznavanje programa koji se odnose na održivost kritičnih sirovina i primjene tih kriterija. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁵⁾.
- (71) Kako bi se osiguralo poštovanje obveza utvrđenih u ovoj Uredbi, države članice trebale bi predvidjeti sankcije za poduzeća koja ne postupaju u skladu sa svojim obvezama, među ostalim i u pogledu pripravnosti za rizik, izvješćivanja o projektima i informacijama o mogućnosti recikliranja. Stoga je potrebno da države članice u nacionalnom zakonodavstvu utvrde učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće sankcije za nepoštovanje ove Uredbe. Države članice također trebaju osigurati da nositelji projekata imaju pristup, prema potrebi, upravnom ili sudskom preispitivanju u skladu s nacionalnim pravom.
- (72) Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Uredbe. U skladu sa stavkom 22. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva ta bi se evaluacija trebala temeljiti na pet kriterija, a to su učinkovitost, djelotvornost, važnost, usklađenost i dodana vrijednost za Uniju, te bi trebala biti temelj za procjene učinka mogućih daljnjih mjera. Komisija bi Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru trebala podnijeti izvješće o provedbi ove Uredbe i napretku u postizanju njezinih ciljeva, uključujući referentne vrijednosti za kapacitete i diversifikaciju. U izvješću bi se, na temelju provedbe mjera povezanih s transparentnosti ekološkog otiska kritičnih sirovina, također trebala procijeniti prikladnost utvrđivanja maksimalnih pragova za ekološki otisak. Komisija bi također trebala provesti evaluaciju potrebe za referentnim vrijednostima za 2040. i 2050. te za određenim strateškim sirovinama, usklađenosti ove Uredbe s pravom Unije u području zaštite okoliša, posebno u pogledu prioritetnog statusa strateških projekata, utjecaja zajedničkog sustava nabave uspostavljenog ovom Uredbom na konkurenciju na unutarnjem tržištu i primjerenosti uspostave daljnjih mjera za povećanje sakupljanja, razvrstavanja i obrade otpada, posebno u pogledu metalnih ostataka.
- (73) Ako bilo koja od mjera predviđenih u ovoj Uredbi čini državnu potporu, odredbama koje se odnose na takve mjere ne dovodi se u pitanje primjena članaka 107. i 108. UFEU-a.
- (74) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta uspostavom okvira za osiguravanje pristupa Unije sigurnoj, otpornoj i održivoj opskrbi kritičnim sirovinama, među ostalim poticanjem učinkovitosti i kružnosti u cijelom lancu vrijednosti, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njihova opsega i učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

⁽³⁴⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽³⁵⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE 1.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i ciljevi

1. Opći je cilj ove Uredbe poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uspostavljanjem okvira za osiguravanje Uniji pristupa sigurnoj, otpornoj i održivoj opskrbi kritičnim sirovinama, među ostalim poticanjem učinkovitosti i kružnosti u cijelom lancu vrijednosti.
2. Kako bi se ostvario opći cilj iz stavka 1., ovom se Uredbom utvrđuju mjere usmjerene na:
  - (a) smanjenje rizika od poremećaja u opskrbi u pogledu kritičnih sirovina koji bi mogli narušiti tržišno natjecanje i fragmentirati unutarnje tržište, posebno utvrđivanjem i podupiranjem strateških projekata kojima se doprinosi smanjenju ovisnosti i diversifikaciji uvoza te ulaganjem napora u poticanje tehnološkog napretka i učinkovitosti uporabe resursa kako bi se ublažilo očekivano povećanje potrošnje kritičnih sirovina u Uniji;
  - (b) poboljšanje sposobnosti Unije da prati i ublažava rizike za sigurnost opskrbe u pogledu kritičnih sirovina;
  - (c) osiguravanje slobodnog kretanja kritičnih sirovina i proizvoda koji sadržavaju kritične sirovine i koji su stavljani na tržište Unije, uz istodobno osiguravanje visoke razine zaštite okoliša i održivosti, među ostalim poboljšanjem njihove kružnosti

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „sirovina” znači tvar u prerađenom ili neprerađenom stanju koja se koristi kao materijal u proizvodnji međuproizvoda ili proizvoda, ne uključujući tvari koje se prvenstveno koriste kao hrana, hrana za životinje ili gorivo;
2. „lanac vrijednosti sirovina” znači sve aktivnosti i procesi u istraživanju, eksploataciji, preradi i recikliranju sirovina;
3. „istraživanje” znači sve aktivnosti čiji je cilj pronalaženje i utvrđivanje svojstava nalazišta minerala;
4. „eksploatacija” znači eksploatacija ruda, minerala i biljnih proizvoda iz njihova prvotnog izvora u obliku glavnog proizvoda ili nusproizvoda, uključujući iz podzemnih nalazišta minerala, podvodnih nalazišta minerala i nalazišta minerala u vodi te iz ugušćene vode i drveća;
5. „Unijin kapacitet eksploatacije” znači zbroj najvećih godišnjih količina proizvodnje iz aktivnosti eksploatacije ruda, minerala, biljnih proizvoda i koncentrata koji sadržavaju strateške kritične sirovine, koje se izvode u Uniji, uključujući aktivnosti prerade koje se obično izvode na lokaciji eksploatacije ili u blizini lokacije eksploatacije;
6. „nalazište minerala” znači svaki pojedinačni mineral ili kombinacija minerala koji se pojavljuju u masi ili ležištu od potencijalnog gospodarskog interesa;
7. „rezerve” znači sva nalazišta minerala iz kojih se može gospodarski isplativo eksploatirati u kontekstu određenog tržišta;
8. „prerada” znači svi fizički, kemijski i biološki procesi uključeni u preradu sirovina iz ruda, minerala, biljnih proizvoda ili otpada u čiste metale, slitine ili druge gospodarski iskoristive oblike, uključujući obogaćivanje, odvajanje, taljenje i rafiniranje, isključujući obradu metala i daljnju preradu u međuproizvode i proizvode;
9. „Unijin kapacitet prerade” znači zbroj najvećih godišnjih količina proizvodnje aktivnosti prerade strateški kritičnih sirovina, koje se izvode u Uniji, ne uključujući takve aktivnosti koje se obično izvode na lokaciji eksploatacije ili u blizini lokacije eksploatacije;

10. „recikliranje” znači recikliranje kako je definirano u članku 3. točki 17. Direktive 2008/98/EZ;
11. „Unijin kapacitet recikliranja” znači zbroj najvećih godišnjih količina proizvodnje aktivnosti recikliranja strateških sirovina nakon ponovne obrade koje se izvode u Uniji, uključujući razvrstavanje i prethodnu obradu otpada u sekundarne sirovine;
12. „godišnja potrošnja strateških sirovina” znači zbroj količine strateških sirovina koje poduzeća koja imaju poslovni nastan u Uniji potroše u prerađenom obliku, isključujući strateške sirovine sadržane u međuproizvodima ili proizvodima stavljenima na tržište u Uniji;
13. „rizik za sigurnost opskrbe” znači rizik za sigurnost opskrbe izračunan u skladu s odjeljkom 2. Priloga II.;
14. „projekt u području kritičnih sirovina” znači svako planirano postrojenje ili planirano znatno proširenje odnosno planirana znatna prenamjena postojećeg postrojenja koje služi za eksploataciju, preradu ili recikliranje kritičnih sirovina;
15. „otkupljivač” znači poduzeće koje je s nositeljem projekta sklopilo sporazum o otkupu;
16. „sporazum o otkupu” znači svaki ugovorni sporazum između poduzeća i nositelja projekta koji sadržava ili obvezu poduzeća da otkupljuje dio sirovina proizvedenih u okviru određenog projekta u području sirovina tijekom određenog razdoblja ili obvezu nositelja projekta da poduzeću ponudi mogućnost takvog otkupa;
17. „nositelj projekta” znači poduzeće ili konzorcij poduzeća koji izvode projekt u području kritičnih sirovina;
18. „postupak izdavanja dozvola” znači postupak koji obuhvaća sve bitne dozvole za izgradnju projekta u području kritičnih sirovina te upravljanje tim projektima, uključujući građevinske dozvole, dozvole za uporabu kemikalija, dozvole za priključenje na elektroenergetsku mrežu, procjene okoliša i ekološka odobrenja, ako su oni potrebni, te sve zahtjeve i postupke od potvrde da je zahtjev potpun do obavijesti dotične jedinstvene kontaktne točke o sveobuhvatnoj odluci o ishodu postupka;
19. „sveobuhvatna odluka” znači odluka ili skup odluka koje su donijela tijela država članica kojom se odlučuje o tome odobrava li se nositelju projekta provedba projekta u području kritičnih sirovina, ne dovodeći pritom u pitanje odluke donesene u kontekstu žalbenog postupka;
20. „nacionalni program” znači nacionalni program ili skup programa koji pokrivaju cijelo državno područje, a izrađuju ga i donose relevantna nacionalna ili regionalna tijela;
21. „opće istraživanje” znači istraživanje na nacionalnoj ili regionalnoj razini koje nije ciljano istraživanje;
22. „ciljano istraživanje” znači detaljno istraživanje pojedinačnog nalazišta minerala;
23. „karta potencijalnih nalazišta” znači karta na kojoj su označena područja na kojima je vjerojatno da postoje mineralna nalazišta određene sirovine;
24. „poremećaj u opskrbi” znači neočekivano znatno smanjenje dostupnosti određene sirovine ili znatno povećanje cijene te sirovine iznad uobičajene volatilnosti tržišnih cijena;
25. „lanac opskrbe sirovinama” znači sve aktivnosti i procesi u lancu vrijednosti sirovine do točke u kojoj se sirovina koristi kao materijal za proizvodnje međuproizvodâ ili proizvodâ;
26. „strategije ublažavanja” znači mjere koje je pojedini gospodarski subjekt razvio kako bi ograničio vjerojatnost poremećaja u opskrbi u svojem lancu opskrbe sirovinama ili kako bi ublažio štete svojoj gospodarskoj djelatnosti uzrokovane takvim poremećajem u opskrbi;
27. „ključni tržišni operateri” znači poduzeća u Unijinu lancu opskrbe kritičnim sirovinama i poduzeća niže u lancu vrijednosti koja troše kritične sirovine čije je pouzdano funkcioniranje ključno za opskrbu kritičnim sirovinama;
28. „strateška zaliha” znači količina određene sirovine u bilo kojem obliku koju javni ili privatni operater skladišti kako bi je pustio u opticaj u slučaju poremećaja u opskrbi;
29. „veliko društvo” znači svako društvo koje je u prosjeku imalo više od 500 zaposlenika i globalni neto promet veći od 150 milijuna EUR u posljednjoj financijskoj godini za koju je sastavljen godišnji financijski izvještaj;

30. „strateške tehnologije” znači ključne tehnologije nužne za zelenu i digitalnu tranziciju kao i za obrambene i aeronautičke primjene;
31. „upravno vijeće” znači upravno ili nadzorno tijelo odgovorno za nadzor nad izvršnim upravljanjem društva ili, ako takvo tijelo ne postoji, osoba ili osobe koje obavljaju jednakovrijedne funkcije;
32. „otpad” znači otpad kako je definiran u članku 3. točki 1. Direktive 2008/98/EZ;
33. „sakupljanje” znači sakupljanje kako je definirano u članku 3. točki 10. Direktive 2008/98/EZ;
34. „obrada” znači obrada kako je definirana u članku 3. točki 14. Direktive 2008/98/EZ;
35. „oporaba” znači oporaba kako je definirana u članku 3. točki 15. Direktive 2008/98/EZ;
36. „ponovna uporaba” znači ponovna uporaba kako je definirana u članku 3. točki 13. Direktive 2008/98/EZ;
37. „otpad od vađenja minerala” znači otpad od vađenja minerala u smislu članka 2. stavka 1. Direktive 2006/21/EZ;
38. „postrojenje za gospodarenje otpadom od vađenja minerala” znači postrojenje za gospodarenje otpadom kako je definirano u članku 3. točki 15. Direktive 2006/21/EZ;
39. „preliminarna gospodarska procjena” znači rana, konceptualna procjena potencijalne gospodarske isplativosti projekta uporabe kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala;
40. „uređaj za magnetsku rezonanciju” znači neinvazivni medicinski proizvod koji koristi magnetska polja za dobivanje anatomskih slika i svaki drugi uređaj koji koristi magnetska polja za dobivanje slika unutrašnjosti nekog predmeta;
41. „generator energije iz vjetra” znači dio kopnene ili odobalne vjetrove turbine koji pretvara mehaničku energiju rotora u električnu energiju;
42. „industrijski robot” znači automatski kontroliran, programabilan, višenamjenski mehanički uređaj za rukovanje predmetima čije se kretanje mogu programirati po najmanje tri osi, koji može biti pokretan ili nepokretan i koji se koristi u industrijskoj automatizaciji;
43. „motorno vozilo” znači svako homologirano vozilo kategorije M ili N kako je utvrđeno u članku 4. stavku 1. točkama (a) i (b) Uredbe (EU) 2018/858;
44. „lako prijevozno sredstvo” znači svako lako vozilo na kotačima čiji pogon može biti snaga elektromotora ili kombinacija snage elektromotora i čovjeka, uključujući električne romobile, električne bicikle i homologirana vozila kategorije L kako je utvrđeno u članku 4. Uredbe (EU) br. 168/2013;
45. „generator hlađenja” znači dio sustava za hlađenje koji proizvodi temperaturnu razliku kojom se toplina može na principu ciklusa električne kompresije pare oduzimati iz prostora ili procesa koji treba rashlađivati;
46. „dizalica topline” znači dio sustava za grijanje koji proizvodi temperaturnu razliku kojom se toplina može na principu ciklusa električne kompresije pare dovoditi u prostor ili proces koji treba grijati;
47. „elektromotor” znači uređaj koji pretvara ulaznu električnu snagu u mehaničku izlaznu snagu u obliku rotacije s brzinom vrtnje i zakretnim momentom koji ovise o određenim čimbenicima, uključujući frekvenciju napona napajanja i broj polova motora, a nazivna izlazna snaga mu je najmanje 0,12 kW;
48. „automatska perilica rublja” znači perilica koja izvodi cijeli program pranja rublja bez ikakve intervencije korisnika;
49. „bubnjasta sušilica rublja” znači stroj u kojem se tekstil suši vrtnjom u bubnju koji se okreće i kroz koji prolazi zagrijani zrak;
50. „mikrovalna pećnica” znači svaki uređaj za grijanje hrane elektromagnetskom energijom;
51. „usisavač” znači uređaj kojim se uklanja prljavština s površine predviđene za čišćenje protokom zraka dobivenog podtlakom koji se proizvodi unutar uređaja;
52. „perilica posuđa” znači stroj koji pere i ispire stolne proizvode;

53. „trajni magnet” znači magnet koji ostaje magnetski nakon izlaska iz vanjskog magnetskog polja;
54. „nosač podataka” znači simbol s linearnim crtičnim kodom, dvodimenzionalni simbol odnosno svaki drugi medij s kojeg se mogu automatski očitati identifikacijski podaci;
55. „jedinstvena identifikacijska oznaka proizvoda” znači jedinstven niz znakova koji služi za identifikaciju proizvoda;
56. „obloga magneta” znači sloj materijala koji se uobičajeno koristi za antikorozivnu zaštitu magneta;
57. „uklanjanje” znači ručna, mehanička, kemijska, termalna ili metalurška radnja čiji je rezultat da se ciljani sastojci ili materijali mogu prepoznati ili kao zaseban izlazni tok ili kao dio izlaznog toka;
58. „subjekt za recikliranje” znači svaka fizička ili pravna osoba koja provodi recikliranje u odobrenom postrojenju;
59. „stavljanje na raspolaganje na tržištu” znači svaka isporuka proizvoda za distribuciju, potrošnju ili uporabu na tržištu Unije u okviru komercijalne djelatnosti uz plaćanje ili besplatno;
60. „vrsta kritične sirovine” znači kritična sirovina stavljena na tržište koja se može razlikovati po svojem stupnju prerade, svojem kemijskom sastavu, svojem geografskom porijeklu ili primijenjenim proizvodnim metodama;
61. „stavljanje na tržište” znači prvo stavljanje proizvoda na raspolaganje na tržištu Unije;
62. „ocjenjivanje sukladnosti” znači postupak za dokazivanje jesu li zahtjevi utvrđeni u članku 28., 29. ili 31. ispunjeni;
63. „strateško partnerstvo” znači obveza o kojoj su se Unija i treća zemlja ili prekomorska zemlja i područje dogovorili radi povećanja suradnje povezane s lancem vrijednosti sirovina, uspostavljena neobvezujućim instrumentom u kojem se utvrđuju djelovanja od uzajamnog interesa, kojom se olakšavaju povoljni ishodi i za Uniju i za odgovarajuću treću zemlju ili odgovarajuću prekomorsku zemlju i područje;
64. „upravljanje s višestrukim dionicima” znači formalna, smisljena i sadržajna uloga više vrsta dionika, uključujući barem civilno društvo, u donošenju odluka o programu certifikacije, što je dokumentirano mandatom, opisom poslova ili drugim dokazima, pri čemu se potvrđuje ili podupire sudjelovanje predstavnika višestrukih dionika u tom programu certifikacije.

POGLAVLJE 2.

STRATEŠKE SIROVINE I KRITIČNE SIROVINE

Članak 3.

Popis strateških sirovina

1. Strateškim sirovinama smatraju se sirovine, uključujući sirovine u neprerađenom obliku, u bilo kojoj fazi prerade i kada nastaju kao nusproizvod drugih procesa eksploatacije, prerade ili recikliranja, navedene u odjeljku 1. Priloga I.
2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi se izmijenio odjeljak 1. Priloga I. radi ažuriranja popisa strateških sirovina.

Ažurirani popis strateških sirovina uključuje one sirovine koje su među procijenjenim sirovinama najviše rangirane prema strateškoj važnosti, predviđenom rastu potražnje i poteškoćama u povećanju proizvodnje. Strateška važnost, predviđeni rast potražnje i poteškoće u povećanju proizvodnje određuju se u skladu s odjeljkom 2. Priloga I.

3. Komisija preispituje i prema potrebi ažurira popis strateških sirovina do 24. svibnja 2027., a nakon toga svake tri godine.

Na zahtjev Europskog odbora za kritične sirovine osnovanog u članku 35. („Odbor”) Komisija, dodatno uz redovita preispitivanja, u bilo kojem trenutku preispituje i, prema potrebi, ažurira popis strateških sirovina na temelju praćenja i testiranja otpornosti na stres u skladu s ovom Uredbom.

Komisija u okviru prvog ažuriranja popisa strateških sirovina u skladu s prvim podstavkom posebno procjenjuje bi li, na temelju njezine procjene u skladu sa stavkom 2. ovog članka i odjeljkom 2. Priloga I., sintetički grafit trebao ostati na popisu strateških sirovina.

Članak 4.

Popis kritičnih sirovina

1. Kritičnim sirovinama smatraju se sirovine, uključujući sirovine u neprerađenom obliku, u bilo kojoj fazi prerade i kada nastaju kao nusproizvod drugih procesa eksploatacije, prerade ili recikliranja, navedene u odjeljku 1. Priloga II.
2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. kako bi se izmijenio odjeljak 1. Priloga II. radi ažuriranja popisa kritičnih sirovina.

Ažurirani popis kritičnih sirovina uključuje strateške sirovine navedene u odjeljku 1. Priloga I. i sve druge sirovine koje dosegnu ili prijeđu prag rizika za sigurnost opskrbe od 1 i prag gospodarske važnosti od 2,8. Gospodarska važnost i rizik za sigurnost opskrbe izračunavaju se u skladu s odjeljkom 2. Priloga II.

3. Komisija do 24. svibnja 2027., a nakon toga najmanje svake tri godine preispituje i prema potrebi ažurira popis kritičnih sirovina u skladu sa stavkom 2.

POGLAVLJE 3.

JACANJE UNIJINA LANCA VRIJEDNOSTI SIROVINA

ODJELJAK 1.

Referentne vrijednosti

Članak 5.

Referentne vrijednosti

1. Komisija i države članice jačaju različite faze lanca vrijednosti strateških sirovina mjerama predviđenima u ovom poglavlju kako bi:
  - (a) osigurale da su se Unijini kapaciteti za svaku stratešku sirovinu do 2030. znatno povećali kako bi se Unijin kapacitet općenito približio sljedećim referentnim vrijednostima ili dosegnuo te referentne vrijednosti:
    - i. Unijin kapacitet eksploatacije omogućuje eksploataciju ruda, minerala ili koncentrata potrebnih za proizvodnju barem 10 % Unijine godišnje potrošnje strateških sirovina, u mjeri u kojoj je to moguće s obzirom na rezerve Unije;
    - ii. Unijin kapacitet prerade, uključujući sve međukorake prerade, omogućuje proizvodnju barem 40 % Unijine godišnje potrošnje strateških sirovina;
    - iii. Unijin kapacitet recikliranja, uključujući sve međukorake recikliranja, omogućuje proizvodnju barem 25 % Unijine godišnje potrošnje strateških sirovina te omogućuje recikliranje znatno povećanih količina svake strateške sirovine iz otpada;
  - (b) diversificirale uvoz strateških sirovina u Uniju kako bi se osiguralo da se do 2030. Unijina godišnja potrošnja svake strateške sirovine u bilo kojoj relevantnoj fazi prerade može osloniti na uvoz iz više trećih zemalja ili iz prekomorskih zemalja i područja te da nijedna treća zemlja ne pokriva više od 65 % Unijine godišnje potrošnje takve strateške sirovine.
2. Komisija i države članice relevantnim mjerama utvrđenima u ovom odjeljku i u poglavlju 5. odjeljku 1. ulažu napore kako bi potaknule tehnološki napredak i učinkovitost uporabe resursa u cilju ublažavanja očekivanog povećanja potrošnje kritičnih sirovina u Uniji ispod referentne projekcije iz članka 44. stavka 1.
3. Komisija do 1. siječnja 2027. donosi delegirane akte u skladu s člankom 38. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem referentnih vrijednosti za Unijin kapacitet recikliranja izraženih kao udio strateških sirovina dostupnih u relevantnim tokovima otpada.

U delegiranim aktima donesenima na temelju prvog podstavka navode se tokovi otpada i u njima sadržane strateške sirovine za koje je dostupno dovoljno informacija o relevantnim količinama otpada i sadržaju strateških sirovina u njima na temelju zahtjeva u pogledu izvješćivanja iz Uredbe (EU) 2023/1542, Direktive 2000/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁶⁾, Direktive 2008/98/EZ i Direktive 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁷⁾ kako bi se omogućilo da se Unijin kapacitet recikliranja procijeni kao udio strateških sirovina sadržanih u relevantnim tokovima otpada.

U delegiranim aktima donesenima na temelju prvog podstavka također se utvrđuje referentna vrijednost za Unijin kapacitet recikliranja na temelju kapaciteta recikliranja za svaku stratešku sirovinu u relevantnim tokovima otpada utvrđenima u skladu s drugim podstavkom.

Komisija utvrđuje referentnu vrijednost za kapacitet recikliranja iz trećeg podstavka na temelju sljedećih elemenata:

- (a) postojećeg Unijina kapaciteta recikliranja izraženog kao udio strateških sirovina dostupnih u relevantnim tokovima otpada;
- (b) mjere u kojoj se strateške sirovine mogu oporabiti iz tih tokova otpada, uzimajući u obzir tehnološku i gospodarsku izvedivost;
- (c) ciljeva utvrđenih u drugim pravnim aktima Unije koji se odnose na uporabu strateških sirovina iz otpada.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. radi izmjene ove Uredbe ažuriranjem delegiranih akata donesenih na temelju prvog podstavka ovog stavka ako informacije o relevantnim količinama otpada i sadržaju strateških sirovina u daljnjim tokovima otpada postanu dostupne nakon procjene iz članka 48. stavka 2.

ODJELJAK 2.

Strateški projekti

Članak 6.

Kriteriji za priznavanje strateških projekata

1. Na temelju zahtjeva nositelja projekta i u skladu s postupkom utvrđenim u članku 7. Komisija kao strateške projekte priznaje one projekte u području sirovina koji ispunjavaju sljedeće kriterije:

- (a) projekt bi značajno doprinijeo sigurnosti opskrbe strateškim sirovinama u Uniji;
- (b) projekt je tehnički izvediv ili će to postati u razumnom roku, a očekivani opseg proizvodnje projekta može se procijeniti s dovoljnim stupnjem pouzdanosti;
- (c) projekt bi se proveo održivo, pogotovo u pogledu praćenja, sprečavanja i svođenja na najmanju moguću mjeru utjecaja na okoliš, sprečavanja i svođenja na najmanju moguću mjeru društveno negativnih učinaka primjenom društveno odgovornih praksi, uključujući poštovanje ljudskih prava, prava autohtonih naroda i radničkih prava, posebno u slučaju nedobrovoljnog preseljenja, potencijala za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i smislene suradnje s lokalnim zajednicama i relevantnim socijalnim partnerima, te primjene transparentne poslovne prakse s odgovarajućim politikama za praćenje sukladnosti radi sprečavanja i svođenja na najmanju moguću mjeru rizika od štetnih učinaka na pravilno funkcioniranje javne uprave, uključujući korupciju i podmićivanje;
- (d) kad je riječ o projektima u Uniji, pokretanje projekta, rad ili proizvodnja projekta trebali bi stvoriti prekogranične koristi izvan dotične države članice, među ostalim za sektore niže u lancu vrijednosti;
- (e) kad je riječ o projektima u trećim zemljama koje su tržišta u nastajanju ili gospodarstva u razvoju, projekt bi trebao biti uzajamno koristan za Uniju i dotičnu treću zemlju tako što se njime stvara dodana vrijednost u toj trećoj zemlji.

2. Komisija u skladu s elementima i dokazima utvrđenima u Prilogu III. ocjenjuje jesu li ispunjeni kriteriji za priznavanje utvrđeni u stavku 1. ovog članka.

⁽³⁶⁾ Direktiva 2000/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o otpadnim vozilima (SL L 269, 21.10.2000., str. 34.).

⁽³⁷⁾ Direktiva 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO) (SL L 197, 24.7.2012., str. 38.).

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. radi izmjene Priloga III. kako bi se elementi i dokazi, koje je potrebno uzeti u obzir pri procjeni jesu li ispunjeni kriteriji za priznavanje utvrđeni u stavku 1. ovog članka, prilagodili tehničkom i znanstvenom napretku ili kako bi se u obzir uzele promjene međunarodnih instrumenata navedenih u Prilogu III. točki 5. ili donošenje novih međunarodnih instrumenata relevantnih za ispunjenje kriterija iz stavka 1. točke (c) ovog članka.

3. Priznanje projekta kao strateškog projekta na temelju ovog članka ne utječe na zahtjeve koji se primjenjuju na relevantni projekt ili na relevantnog nositelja projekta u skladu s pravom Unije, nacionalnim pravom ili međunarodnim pravom.

Članak 7.

Zahtjev i priznavanje

1. Nositelj projekta Komisiji podnosi zahtjev za priznavanje projekta u području kritičnih sirovina kao strateškog projekta. Taj zahtjev mora sadržavati:

- (a) relevantne dokaze o ispunjenju kriterija utvrđenih u članku 6. stavku 1.;
- (b) klasifikaciju projekta u skladu s okvirnom klasifikacijom Ujedinjenih naroda za resurse, koja je potkrijepljena odgovarajućim dokazima;
- (c) vremenski raspored za provedbu projekta, uključujući pregled dozvola koje su potrebne za projekt i status odgovarajućeg postupka izdavanja dozvola;
- (d) plan koji sadržava mjere za olakšavanje dobivanja potpore javnosti, uključujući, prema potrebi, mjere za olakšavanje smislene uključenosti i aktivnog sudjelovanja pogođenih zajednica, uspostavljanje kanala za redovitu komunikaciju s lokalnim zajednicama, organizacijama, među ostalim socijalnim partnerima i relevantnim tijelima, te provođenje kampanja za osvješćivanje i informiranje javnosti te uspostavljanje potencijalnih mehanizama za ublažavanje i naknadu;
- (e) informacije o kontroli poduzeća uključenih u projekt, kako je definirano u članku 3. stavcima 2. i 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004⁽³⁸⁾ i, ako je uključeno više poduzeća, informacije o relativnoj uključenosti svakog poduzeća u projekt;
- (f) poslovni plan u kojem se evaluira financijska održivost projekta;
- (g) procjenu potencijala projekta da se njime otvore kvalitetna radna mjesta i procjenu potreba projekta za kvalificiranom radnom snagom i plan rada za potporu usavršavanju i prekvalifikaciji te promicanje uključive zastupljenosti radne snage;
- (h) kad je riječ o projektima u trećim zemljama ili prekomorskim zemljama i područjima koji se odnose na eksploataciju, plan poboljšanja stanja okoliša nalazišta nakon završetka eksploatacije, s ciljem vraćanja okoliša u prvobitno stanje, uzimajući u obzir tehničku i ekonomsku izvedivost;
- (i) kad je riječ o projektima koji se odnose isključivo na preradu ili recikliranje koji se nalaze na područjima zaštićenima na temelju Direktive 92/43/EEZ ili Direktive 2009/147/EZ, opis tehnički primjerenih alternativnih lokacija, koje je ocijenio nositelj projekta, te razloge zbog kojih se ne smatraju prikladnim lokacijama za projekt;
- (j) kad je riječ o projektima koji bi mogli utjecati na autohtone narode, plan koji sadržava mjere namijenjene za smisleno savjetovanje s pogođenim autohtonim narodima o sprečavanju negativnih učinaka na njihova prava i svođenju tih učinaka na najmanju moguću mjeru te, prema potrebi, za pravednu naknadu, kao i mjere za uzimanje u obzir ishoda savjetovanja.

Ako nacionalno pravo zemlje na čije se državno područje odnosi projekt sadržava odredbe za savjetovanje kako je navedeno u prvom podstavku točki (j) i pod uvjetom da takvo savjetovanje obuhvaća sve ciljeve utvrđene u toj točki, plan se može na odgovarajući način prilagoditi.

2. Komisija do 24. studenoga 2024. donosi provedbeni akt kojim se utvrđuje jedinstveni predložak koji nositelji projekata moraju upotrebljavati za zahtjeve iz stavka 1. ovog članka. U jedinstvenom predlošku može se navesti način na koji se moraju formulirati informacije iz stavka 1. ovog članka. Taj se provedbeni akt donosi u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 39. stavka 2.

Opseg dokumentacije koja je potrebna za ispunjavanje jedinstvenog predloška iz prvog podstavka mora biti razuman.

⁽³⁸⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

3. Komisija ocjenjuje zahtjeve iz stavka 1. putem otvorenog poziva s redovitim datumima zaključenja.

Prvi takav datum zaključenja je najkasnije 24. kolovoza 2024. Komisija određuje datume zaključenja najmanje četiri puta godišnje.

4. Ako smatra da su informacije iz zahtjeva potpune, Komisija o tome obavješćuje podnositelje zahtjeva u roku od 30 dana od primjenjivog datuma zaključenja. Ako je zahtjev nepotpun, Komisija može zatražiti od podnositelja zahtjeva da bez nepotrebne odgode dostavi dodatne informacije koje su potrebne za upotpunjavanje zahtjeva pri čemu Komisija navodi koje su dodatne informacije potrebne.

5. Komisija obavješćuje Odbor o svim zahtjevima koji se smatraju potpunima u skladu sa stavkom 4.

6. Odbor se sastaje u redovitim vremenskim razmacima u skladu s člankom 36. stavkom 5. kako bi, na temelju pravednog i transparentnog postupka, raspravio i izdao mišljenje o tome ispunjavaju li predloženi projekti kriterije utvrđene u članku 6. stavku 1.

Komisija prije sastanaka navedenih u prvom podstavku ovog stavka Odboru dostavlja svoju procjenu o tome ispunjavaju li predloženi projekti kriterije utvrđene u članku 6. stavku 1.

7. Komisija prosljeđuje potpuni zahtjev državi članici, trećoj zemlji ili prekomorskoj zemlji i području na čije se državno područje odnosno teritorij predloženi projekt odnosi.

8. Na temelju prigovora države članice na čije se državno područje predloženi projekt odnosi projekt se ne razmatra za priznavanje kao strateški projekt. Dotična država članica obrazlaže svoj prigovor tijekom rasprava iz stavka 6.

Kad je riječ o strateškim projektima u trećim zemljama ili prekomorskim zemljama i područjima, Komisija dostavlja zaprimljeni zahtjev toj trećoj zemlji ili prekomorskoj zemlji i području. Komisija ne odobrava zahtjev dok ne primi izričito odobrenje relevantne treće zemlje.

9. Uzimajući u obzir mišljenje Odbora iz stavka 6., Komisija u roku od 90 dana od potvrđivanja potpunosti zahtjeva u skladu sa stavkom 4. donosi odluku o priznavanju projekta kao strateškog projekta i obavješćuje podnositelja zahtjeva o svojoj odluci.

Odluka Komisije mora biti obrazložena. Komisija svoju odluku dostavlja Odboru i državi članici ili trećoj zemlji na čije se državno područje projekt odnosi.

10. U iznimnim slučajevima, kad priroda, složenost ili veličina zahtjeva to zahtijevaju ili ako je broj zahtjeva zaprimljenih prije određenog datuma zaključenja prevelik da bi se zahtjevi mogli obraditi u roku iz stavka 9., Komisija može, na pojedinačnoj osnovi i najkasnije 20 dana prije isteka roka iz stavka 9., produljiti taj rok za najviše 90 dana. U tom slučaju Komisija u pisanom obliku obavješćuje nositelja projekta o razlozima za produljenje i o roku za donošenje odluke.

11. Ako Komisija utvrdi da strateški projekt više ne ispunjava kriterije utvrđene u članku 6. stavku 1. ili ako se njegovo priznanje temeljilo na zahtjevu koji je sadržavao netočne informacije u mjeri u kojoj utječu na njegovu usklađenost s kriterijima utvrđenima u članku 6. stavku 1., ona može, uzimajući u obzir mišljenje Odbora, povući priznanje projekta kao strateškog projekta.

Prije donošenja odluke o povlačenju priznanja Komisija nositelju projekta priopćuje razloge za svoju odluku, daje nositelju projekta priliku da odgovori i uzima u obzir odgovor nositelja projekta.

12. Projekti koji više nisu priznati kao strateški projekti gube sva prava povezana s tim statusom na temelju ove Uredbe.

13. Strateškim projektima koji više ne ispunjavaju kriterije utvrđene u članku 6. stavku 1. samo zbog ažuriranja Priloga I. dopušta se da zadrže svoj status kao strateški projekti tijekom tri godine od datuma tog ažuriranja.

Članak 8.

Obveze izvješćivanja i informiranja za strateške projekte

1. Nositelj projekta svake dvije godine od datuma priznavanja projekta kao strateškog projekta podnosi izvješće Komisiji koje sadržava barem informacije o:

(a) napretku provedbe strateškog projekta, posebno u pogledu postupka izdavanja dozvola;

(b) prema potrebi, razlozima kašnjenja u odnosu na vremenski raspored iz članka 7. stavka 1. točke (c) i planu za ispravljanje takvih kašnjenja;

(c) napretku u financiranju strateškog projekta, uključujući informacije o javnoj financijskoj potpori.

Komisija podnosi Odboru presliku izvješća iz prvog podstavka ovog stavka kako bi se olakšala rasprava iz članka 36. stavka 7. točke (c)

2. Komisija može, ako je to potrebno, od nositelja projekata zatražiti dodatne informacije relevantne za provedbu strateškog projekta kako bi se utvrdilo jesu li kriteriji utvrđeni u članku 6. stavku 1. i dalje ispunjeni.

3. Nositelj projekta obavještuje Komisiju o:

(a) izmjenama strateškog projekta koje utječu na njegovo ispunjavanje kriterija utvrđenih u članku 6. stavku 1.;

(b) trajnim promjenama u kontroli nad poduzećima koja su uključena u strateški projekt u usporedbi s informacijama iz članka 7. stavka 1. točke (e).

4. Komisija može donijeti provedbene akte kojima utvrđuje jedinstveni predložak koji nositelji projekata moraju upotrebljavati za pružanje svih informacija koje su potrebne za izvješća iz stavka 1. ovog članka. U jedinstvenom predlošku može se navesti način na koji se moraju formulirati informacije iz stavka 1. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 39. stavka 2.

Opseg dokumentacije koja je potrebna za ispunjavanje jedinstvenog predloška iz prvog podstavka mora biti razuman.

5. Nositelj projekta uspostavlja i redovito ažurira internetske stranice poduzeća ili namjenske internetske stranice projekta koje sadržavaju informacije o strateškom projektu relevantne za lokalno stanovništvo i za promicanje prihvatanja u javnosti, koje uključuju barem informacije o okolišnim, socijalnim i gospodarskim učincima i koristima povezanim sa strateškim projektom. Relevantni dio internetskih stranica poduzeća ili namjenskih internetskih stranica projekta mora biti dostupan javnosti besplatno i bez davanja osobnih podataka (internetske stranice sa slobodnim pristupom). Mora biti dostupan na jeziku odnosno jezicima koje lokalno stanovništvo može lako razumjeti.

ODJELJAK 3.

Postupak izdavanja dozvola

Članak 9.

Jedinstvena kontaktna točka

1. Države članice do 24. veljače 2025. uspostavljaju ili određuju jedno ili više tijela kao jedinstvenu kontaktnu točku. Ako država članica uspostavi ili odredi više takvih kontaktnih točaka, osigurava da postoji samo jedna takva kontaktna točka za svaku relevantnu administrativnu razinu i fazu u lancu vrijednosti kritičnih sirovina.

2. Ako država članica uspostavi ili odredi više kontaktnih točaka u skladu s stavkom 1. ovog članka, osigurava da postoje jednostavne i pristupačne internetske stranice na kojima su sve kontaktne točke, uključujući njihovu adresu i elektronička sredstva komunikacije, jasno navedene i kategorizirane prema relevantnoj administrativnoj razini i fazi u lancu vrijednosti kritičnih sirovina. Internetske stranice mogu obuhvaćati i sadržaj koji se pruža u skladu s člankom 18.

3. Jedinstvene kontaktne točke uspostavljene ili određene u skladu sa stavkom 1. ovog članka („jedinstvene kontaktne točke“) odgovorne su za olakšavanje i koordinaciju postupka izdavanja dozvola za projekte u području kritičnih sirovina i pružanje informacija o elementima iz članka 18., uključujući informacije o tome kad se zahtjev smatra potpunim u skladu s člankom 11. stavkom 6. One koordiniraju i olakšavaju podnošenje svih relevantnih dokumenata i pružanje svih relevantnih informacija.

4. Dotična jedinstvena kontaktna točka jedina je kontaktna točka za nositelja projekta i pomaže nositelju projekta u razumijevanju svih administrativnih pitanja relevantnih za postupak izdavanja dozvola.

5. Nositelji projekata u području kritičnih sirovina imaju mogućnost obratiti se relevantnoj administrativnoj jedinici unutar jedinstvene kontaktne točke koja je odgovorna za zadaće predviđene u ovom članku. Ako se relevantna administrativna jedinica promijeni, ona nastavlja ispunjavati svoje odgovornosti utvrđene u ovom stavku dok se nositelja projekta ne obavijesti o takvoj promjeni.

6. Nositeljima projekata mora biti dopušteno da sve dokumente relevantne za postupak izdavanja dozvola dostave u elektroničkom obliku.
7. Države članice osiguravaju da se u obzir uzmu sve valjane studije koje su provedene ili sve dozvole koje su izdane odnosno sva odobrenja koja su izdana za određeni projekt u području kritičnih sirovina te da se ne zahtijeva udvostručavanje studija, dozvola ili odobrenja, osim ako je drukčije propisano pravom Unije ili nacionalnim pravom.
8. Države članice osiguravaju podnositeljima zahtjeva lak pristup informacijama i postupcima za rješavanje sporova koji se odnose na postupak izdavanja dozvola za projekte u području kritičnih sirovina, među ostalim i, ako je to primjenjivo, alternativnim mehanizmima za rješavanje sporova.
9. Države članice osiguravaju da jedinstvene kontaktne točke imaju dovoljan broj kvalificiranog osoblja i dostatne financijske, tehničke i tehnološke resurse potrebne za djelotvorno obavljanje svojih zadaća na temelju ove Uredbe.

Članak 10.

Prioritetni status strateških projekata

1. Smatra se da strateški projekti doprinose sigurnosti opskrbe strateškim sirovinama u Uniji.
2. U pogledu utjecaja na okoliš ili obveza iz članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. točke (c) Direktive 92/43/EEZ, članka 4. stavka 7. Direktive 2000/60/EZ i članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2009/147/EZ ili iz zakonodavnih odredaba Unije o obnovi kopnenih, obalnih i slatkovodnih ekosustava, smatra se da su strateški projekti u Uniji od javnog interesa ili da služe javnom zdravlju i javnoj sigurnosti te se može smatrati da imaju prevladavajući javni interes ako su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u tim zakonodavnim aktima Unije.
3. Radi osiguravanja učinkovite provedbe postupka izdavanja dozvola povezanog sa strateškim projektima u Uniji, nositelji projekata i sva dotična tijela osiguravaju da se taj postupak provodi na najbrži mogući način u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.
4. Ne dovodeći u pitanje obveze predviđene u pravu Unije, strateškim projektima u Uniji dodjeljuje se status najveće moguće nacionalne važnosti, ako takav status postoji u nacionalnom pravu, te se u skladu s time s njima postupuje u postupcima izdavanja dozvola.
5. Svi su postupci rješavanja sporova, sudski postupci, žalbe i pravna sredstva pred sudovima povezani s postupkom izdavanja dozvola i izdavanjem dozvola za strateške projekte u Uniji pred nacionalnim sudovima ili drugim tijelima, što uključuje postupke medijacije ili arbitraže, ako postoje u nacionalnom pravu, tretiraju se kao hitni ako su i u mjeri u kojoj su nacionalnim pravom predviđeni takvi hitni postupci i pod uvjetom da se poštuju uobičajeno primjenjiva prava na obranu pojedinaca ili lokalnih zajednica. Nositelji strateških projekata sudjeluju u takvim hitnim postupcima ako je to primjenjivo.

Članak 11.

Trajanje postupka izdavanja dozvola

1. Za strateške projekte u Uniji postupak izdavanja dozvola ne smije trajati dulje od:
  - (a) 27 mjeseci za strateške projekte koji se odnose na eksploataciju;
  - (b) 15 mjeseci za strateške projekte koji se odnose samo na preradu ili recikliranje.
2. Odstupajući od stavka 1., za strateške projekte u Uniji koji su podlijegali postupku izdavanja dozvola prije nego što su ti projekti priznati kao strateški projekti i za proširenje postojećih strateških projekata za koje je dozvola već izdana, postupak izdavanja dozvola nakon što se projekt prizna kao strateški projekt ne smije trajati dulje od:
  - (a) 24 mjeseca za strateške projekte koji se odnose na eksploataciju;
  - (b) 12 mjeseci za strateške projekte koji se odnose samo na preradu ili recikliranje.
3. Ako je potrebna procjena utjecaja na okoliš na temelju Direktive 2011/92/EU, faza procjene iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke i. te direktive ne uključuju se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2. ovog članka.

4. U iznimnim slučajevima, ako je to potrebno zbog prirode, složenosti, lokacije ili veličine strateškog projekta, države članice mogu prije njihova isteka i na pojedinačnoj osnovi produljiti rokove iz:

(a) stavka 1. točke (a) i stavka 2. točke (a) za najviše šest mjeseci:

(b) iz stavka 1. točke (b) i stavka 2. točke (b) za najviše tri mjeseca.

U slučaju takvog produljenja dotična jedinstvena kontaktna točka u pisanom obliku obavješćuje nositelja projekta o razlozima za produljenje i o roku u kojem se očekuje sveobuhvatna odluka.

5. Odstupajući od članka 4. stavka 6. Direktive 2011/92/EU, određivanje podliježe li strateški projekt procjeni u skladu s člancima od 5. do 10. te direktive provodi se u roku od 30 dana od datuma na koji je nositelj projekta dostavio sve potrebne informacije u skladu s člankom 4. stavkom 4. te direktive.

6. Najkasnije 45 dana od primitka zahtjeva za izdavanje dozvole u vezi sa strateškim projektom dotična jedinstvena kontaktna točka potvrđuje da je zahtjev potpun ili, ako nositelj projekta nije poslao sve informacije potrebne za obradu zahtjeva, traži od nositelja projekta da bez nepotrebne odgode podnese potpuni zahtjev pri čemu jedinstvena kontaktna točka navodi koje informacije nedostaju. Ako se podneseni zahtjev drugi put smatra nepotpunim, dotična jedinstvena kontaktna točka ne smije tražiti informacije u područjima koja nisu bila obuhvaćena prvim zahtjevom za dodatne informacije te ima pravo tražiti samo dodatne dokaze kako bi upotpunila informacije za koje je utvrdila da nedostaju.

Datum potvrde iz prvog podstavka smatra se početkom postupka izdavanja dozvole.

7. Najkasnije mjesec dana od datuma potvrde iz stavka 6. ovog članka dotična jedinstvena kontaktna točka u bliskoj suradnji s nositeljem projekta i drugim dotičnim nadležnim tijelima sastavlja detaljan raspored postupka izdavanja dozvole. Nositelj projekta objavljuje raspored na internetskim stranicama iz članka 8. stavka 5. Dotična jedinstvena kontaktna točka ažurira raspored u slučaju znatnih promjena koje bi mogle utjecati na vrijeme donošenja sveobuhvatne odluke.

8. Dotična jedinstvena kontaktna točka obavješćuje nositelja projekta o predviđenom roku za podnošenje izvješća o procjeni utjecaja na okoliš iz članka 5. stavka 1. Direktive 2011/92/EU, uzimajući u obzir organizaciju postupka izdavanja dozvola u dotičnoj državi članici i potrebu da se omogući dovoljno vremena za procjenu izvješća. Razdoblje između roka za podnošenje izvješća o procjeni utjecaja na okoliš i stvarnog podnošenja tog izvješća ne uračunava se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2. ovog članka.

9. Ako je zbog savjetovanja u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (g) podtočkom ii. Direktive 2011/92/EU potrebno dopuniti izvješće o procjeni utjecaja na okoliš dodatnim informacijama, dotična jedinstvena kontaktna točka može nositelju projekta dati priliku da pruži dodatne informacije. U takvom slučaju ta jedinstvena kontaktna točka obavješćuje nositelja projekta o roku u kojem se moraju pružiti dodatne informacije, a taj rok mora iznositi najmanje 30 dana od obavijesti. Razdoblje između roka za pružanje dodatnih informacija i podnošenja tih informacija ne uračunava se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2. ovog članka.

10. Rokovima utvrđenima u ovom članku ne dovode se u pitanje obveze koje proizlaze iz prava Unije i međunarodnog prava, kao ni upravni žalbeni postupci i pravna sredstva pred sudovima.

Rokovima utvrđenima u ovom članku za sve postupke izdavanja dozvola ne dovode se u pitanje kraći rokovi koje utvrde države članice.

Članak 12.

Procjene okoliša i ekološka odobrenja

1. Ako se za pojedini strateški projekt zahtijeva procjena utjecaja na okoliš u skladu s člancima od 5. do 9. Direktive 2011/92/EU, relevantni nositelj projekta najkasnije 30 dana nakon obavijesti o priznavanju projekta kao strateškog projekta, a prije podnošenja zahtjeva, traži mišljenje dotične jedinstvene kontaktne točke o obuhvatu i razini detaljnosti informacija koje se moraju navesti u izvješću o procjeni utjecaja na okoliš u skladu s člankom 5. stavkom 1. te direktive.

Dotična jedinstvena kontaktna točka osigurava da se mišljenje iz prvog podstavka izda što prije, odnosno u roku od najviše 45 dana od datuma na koji je nositelj projekta podnio svoj zahtjev za mišljenje.

2. U slučaju strateških projekata za koje obveza provedbe procjena utjecaja na okoliš proizlazi istodobno iz direktiva 92/43/EEZ, 2000/60/EZ, 2008/98/EZ, 2009/147/EZ, 2010/75/EU, 2011/92/EU ili Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽³⁹⁾, države članice osiguravaju da se provede koordinirani ili zajednički postupak koji ispunjava sve zahtjeve tih zakonodavnih akata Unije.

U okviru koordiniranog postupka iz prvog podstavka nadležno tijelo koordinira različite pojedinačne procjene utjecaja određenog projekta na okoliš kako je propisano relevantnim zakonodavnim aktima Unije.

U okviru zajedničkog postupka iz prvog podstavka nadležno tijelo osigurava jedinstvenu procjenu utjecaja određenog projekta na okoliš kako je propisano relevantnim zakonodavnim aktima Unije.

3. Države članice osiguravaju da nadležna tijela donesu obrazloženi zaključak iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke iv. Direktive 2011/92/EU o procjeni utjecaja strateškog projekta na okoliš u roku od 90 dana od primitka svih potrebnih informacija u skladu s člancima 5., 6. i 7. te direktive i nakon završetka savjetovanja iz članaka 6. i 7. te direktive.

4. U iznimnim slučajevima, ako je to potrebno zbog prirode, složenosti, lokacije ili veličine predloženog projekta, države članice mogu produljiti rok iz stavka 3. za najviše 20 dana, prije isteka tog roka i na pojedinačnoj osnovi. U tom slučaju dotična jedinstvena kontaktna točka u pisanom obliku obavješćuje nositelja projekta o razlozima za produljenje i o roku za donošenje njezina obrazloženog zaključka.

5. U slučaju strateških projekata, rok za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću iz članka 1. stavka 2. točke (e) Direktive 2011/92/EU i tijelima iz članka 6. stavka 1. te direktive o izvješću o procjeni utjecaja na okoliš iz članka 5. stavka 1. te direktive ne smije biti dulji od 85 dana ni, u skladu s člankom 6. stavkom 7. te direktive, kraći od 30 dana. U iznimnim slučajevima, ako je to potrebno zbog prirode, složenosti, lokacije ili veličine predloženog projekta, dotična država članica može produljiti taj rok za najviše 40 dana. Dotična jedinstvena kontaktna točka obavješćuje nositelja projekta o razlozima za takvo produljenje.

6. Stavak 1. ne primjenjuje se na postupak izdavanja dozvola za strateške projekte koji su ušli u postupak izdavanja dozvola prije nego što su priznati kao strateški projekti.

Stavci od 2. do 5. primjenjuju se na postupak izdavanja dozvola za strateške projekte koji su ušli u postupak izdavanja dozvola prije nego što su priznati kao strateški projekti samo u mjeri u kojoj koraci navedeni u tim stavcima još nisu završeni.

Članak 13.

Planiranje

1. Nacionalna, regionalna i lokalna tijela odgovorna za pripremu planova, među ostalim i za zoniranje, prostornih planova i planova uporabe zemljišta, razmatraju uključivanje u te planove, prema potrebi, odredbi za razvoj projekata u području kritičnih sirovina. Pri razmatranju uključivanja takvih odredbi prednost se daje umjetnim i izgrađenim površinama, industrijskim lokacijama, napuštenim lokacijama, te aktivnim ili napuštenim rudnicima, uključujući, prema potrebi, otkrivena nalazišta minerala.

2. Ako planovi koji uključuju odredbe za razvoj projekata u području kritičnih sirovina podliježu procjeni u skladu s Direktivom 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴⁰⁾ i procjeni u skladu s člankom 6. Direktive 92/43/EEZ, te se procjene kombiniraju. Ako je to primjenjivo, u kombiniranoj procjeni također se razmatra utjecaj na potencijalno zahvaćena vodna tijela iz Direktive 2000/60/EZ. Ako su relevantne države članice obvezne procijeniti utjecaje postojećih i budućih aktivnosti na morski okoliš, uključujući interakciju kopna i mora, kako je navedeno u članku 4. Direktive 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴¹⁾, kombinirana procjena obuhvaća i te utjecaje.

⁽³⁹⁾ Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.).

⁽⁴⁰⁾ Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30.).

⁽⁴¹⁾ Direktiva 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja (SL L 257, 28.8.2014., str. 135.).

Članak 14.**Primjenjivost konvencija UNECE-a**

1. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje obveze na temelju Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998., i Konvencije UNECE-a o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, potpisane u Espoou 25. veljače 1991., i njezina Protokola o strateškoj procjeni okoliša, potpisanog u Kijevu 21. svibnja 2003.
2. Sve odluke donesene na temelju ovog odjeljka moraju se objaviti na lako razumljiv način, a sve odluke koje se odnose na jedan projekt moraju biti dostupne na istim internetskim stranicama.

ODJELJAK 4.**Uvjeti koji omogućuju provedbu****Članak 15.****Ubrzavanje provedbe strateških projekata**

1. Komisija poduzima aktivnosti, prema potrebi u suradnji s državama članicama, za ubrzanje i privlačenje privatnih ulaganja u strateške projekte. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, takve aktivnosti mogu uključivati pružanje i koordinaciju potpore strateškim projektima koji imaju teškoće u pristupu financiranju.
2. Država članica na čije se državno područje strateški projekt odnosi poduzima mjere kako bi olakšala njegovu pravodobnu i djelotvornu provedbu. Te mjere mogu uključivati pomoć:
  - (a) radi osiguravanja ispunjavanja primjenjivih administrativnih obveza i obveza izvješćivanja;
  - (b) radi daljnjeg povećanja sposobnosti nositelja projekata da osiguraju smislenu uključenost i aktivno sudjelovanje zajednica na koje strateški projekt utječe.

Članak 16.**Koordinacija financiranja**

1. Stalna podskupina osnovana u skladu s člankom 36. stavkom 8. točkom (a) na zahtjev nositelja strateškog projekta raspravlja s nositeljem i daje mu savjete o tome kako može zaokružiti financiranje svojeg projekta, uzimajući u obzir već osigurana financijska sredstva i razmatrajući barem sljedeće elemente:
  - (a) dodatne privatne izvore financiranja;
  - (b) potporu iz sredstava Grupe Europske investicijske banke ili drugih međunarodnih financijskih institucija, uključujući Europsku banku za obnovu i razvoj;
  - (c) postojeće instrumente i programe država članica, uključujući instrumente i programe izvozno-kreditnih agencija, nacionalnih razvojnih banaka i institucija;
  - (d) relevantne fondove i programe financiranja Unije, s posebnim naglaskom na inicijativi Global Gateway za strateške projekte u trećim zemljama ili prekomorskim zemljama i područjima.
2. Komisija do 24. svibnja 2026. na temelju savjeta stalne podskupine iz članka 36. stavka 8. točke (a) Odboru podnosi izvješće u kojem se opisuju prepreke koje strateški projekti imaju u pristupu financiranju i preporuke za olakšavanje tog pristupa.

Članak 17.**Olakšavanje sklapanja ugovorâ o otkupu**

1. Komisija u skladu s pravilima o tržišnom natjecanju uspostavlja sustav za olakšavanje sklapanja ugovora o otkupu povezanih sa strateškim projektima.
2. Sustav iz stavka 1. potencijalnim otkupljivačima omogućuje da daju ponude za kupnju u kojima se navodi:

- (a) količina i kvaliteta strateških sirovina koje namjeravaju kupiti;
  - (b) predviđena cijena ili raspon cijene;
  - (c) predviđeno trajanje ugovora o otkupu.
3. Sustav iz stavka 1. nositeljima strateških projekata omogućuje da daju ponude za prodaju u kojima se navodi:
- (a) količina i kvaliteta strateških sirovina za koje žele sklopiti ugovore o otkupu;
  - (b) predviđena cijena ili raspon cijene po kojoj su ih spremni prodati;
  - (c) predviđeno trajanje ugovora o otkupu.
4. Na temelju ponuda za kupnju i prodaju primljenih u skladu sa stavcima 2. i 3. Komisija spaja nositelje strateških projekata s potencijalnim otkupljivačima relevantnima za njihov projekt.

Članak 18.

Dostupnost administrativnih informacija na internetu

1. Države članice na centraliziran i lako pristupačan način na internetu stavljaju na raspolaganje sljedeće informacije o administrativnim postupcima relevantnima za projekte u području kritičnih sirovina:
- (a) informacije iz članka 9. stavka 2.;
  - (b) postupak izdavanja dozvola i povezane administrativne postupke potrebne za dobivanje relevantnih dozvola;
  - (c) usluge financiranja i ulaganja;
  - (d) mogućnosti financiranja na razini Unije ili država članica;
  - (e) usluge podrške poslovanju, koje među ostalim uključuju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne propise ili radno pravo.
2. Komisija na centraliziran i lako pristupačan način na internetu stavlja na raspolaganje informacije o administrativnim postupcima relevantnima za priznavanje projekata kao strateških projekata i o koristima takvog priznavanja.

ODJELJAK 5.

Istraživanje

Članak 19.

Nacionalni programi istraživanja

1. Svaka država članica do 24. svibnja 2025. sastavlja nacionalni program za opće istraživanje usmjereno na kritične sirovine i stijene ili ležišta kritičnih sirovina. Ti nacionalni programi preispituju se barem svakih pet godina i, prema potrebi, ažuriraju.
2. Nacionalni programi iz stavka 1. uključuju mjere za povećanje dostupnih informacija o nalazištima kritičnih sirovina u Uniji. Prema potrebi uključuju sljedeće mjere:
- (a) geološko kartiranje minerala u prikladnom mjerilu;
  - (b) geokemijske kampanje, među ostalim za utvrđivanje kemijskog sastava tala, sedimenata ili stijena;
  - (c) geoznanstvena snimanja, kao što su geofizička snimanja;
  - (d) obradu podataka prikupljenih općim istraživanjem, među ostalim i izradom karata potencijalnih nalazišta;
  - (e) ponovnu obradu postojećih podataka iz geoznanstvenih snimanja kako bi se tražila neotkrivena nalazišta minerala koja sadržavaju kritične sirovine i stijene ili ležišta kritičnih sirovina.

3. Ako su geološki uvjeti države članice takvi da se, s visokim stupnjem sigurnosti može očekivati da se pomoću mjera navedenih u stavku 2. neće utvrditi nalazišta kritičnih sirovina ili njihove stijene ili ležišta, nacionalni program iz stavka 1. može se sastojati od znanstvenih dokaza kojima se to dokazuje. Takvi se dokazi ažuriraju, u kontekstu redovitog preispitivanja nacionalnog programa, kako bi se uzele u obzir eventualne promjene u popisu kritičnih sirovina.
4. Države članice dostavljaju Komisiji svoje nacionalne programe iz stavka 1.
5. Države članice u svojim izvješćima koja podnose u skladu s člankom 45. pružaju informacije o napretku u provedbi mjera uključenih u njihove nacionalne programe iz stavka 1. ovog članka.
6. Države članice na internetskim stranicama sa slobodnim pristupom objavljuju karte s osnovnim informacijama o nalazištima minerala koja sadržavaju kritične sirovine, prikupljenima putem mjera utvrđenih u nacionalnim programima iz stavka 1. Ako je to primjenjivo, te informacije uključuju klasifikaciju utvrđenih nalazišta na temelju okvirne klasifikacije Ujedinjenih naroda za resurse. Detaljnije informacije, uključujući obrađene geofizičke i geokemijske podatke u odgovarajućoj razlučivosti i geološko kartiranje velikih razmjera, stavljaju se na raspolaganje na zahtjev.

Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuje predložak za objavljivanje informacija iz prvog podstavka ovog stavka. U predlošku može se navesti način na koji se moraju formulirati informacije iz prvog podstavka ovog stavka. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 39. stavka 2.

7. Uzimajući u obzir postojeću suradnju u području općeg istraživanja, stalna podskupina iz članka 36. stavka 8. točke (c) raspravlja o nacionalnim programima iz stavka 1. ovog članka i njihovoj provedbi, uključujući barem:
  - (a) potencijal za suradnju, među ostalim i u području istraživanja prekograničnih nalazišta minerala i zajedničkih geoloških formacija;
  - (b) najbolje primjere iz prakse povezane s mjerama iz stavka 2.;
  - (c) mogućnost stvaranja integrirane baze podataka za pohranu rezultata nacionalnih programa iz stavka 1.

POGLAVLJE 4.

PRAĆENJE I UBLAŽAVANJE RIZIKA

Članak 20.

Praćenje i testiranje otpornosti na stres

1. Komisija prati rizike za sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama, posebno one koji bi mogli narušiti tržišno natjecanje ili fragmentirati unutarnje tržište.

To praćenje obuhvaća barem kretanje sljedećih parametara:

- (a) trgovinskih tokova između Unije i trećih zemalja te unutar unutarnjeg tržišta;
  - (b) ponude i potražnje;
  - (c) koncentracije ponude;
  - (d) Unijine proizvodnje i globalne proizvodnje te proizvodnih kapaciteta u različitim fazama lanca vrijednosti sirovina;
  - (e) nestabilnosti cijena;
  - (f) uskih grla u svim fazama Unijine proizvodnje i uskih grla u davanju odobrenja za strateške projekte unutar Unije;
  - (g) mogućih prepreka trgovini kritičnim sirovinama ili robom u kojoj se upotrebljavaju kritične sirovine kao ulazni materijal na unutarnjem tržištu.
2. Nacionalna tijela koja sudjeluju u stalnoj podskupini iz članka 36. stavka 8. točke (e) pomažu Komisiji u praćenju iz stavka 1. ovog članka kako slijedi:

- (a) dijeljenjem relevantnih informacija kojima raspolažu o kretanju parametara iz stavka 1. ovog članka, uz iznimku njegove točke (e), uključujući informacije iz članka 21.;

- (b) prikupljanjem, u koordinaciji s Komisijom i drugim sudjelujućim tijelima, informacija o kretanju parametara iz stavka 1. ovog članka, uključujući informacije iz članka 21.;
- (c) izradom analize rizika za sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama s obzirom na kretanje parametara iz stavka 1.;
- (d) obavješćivanjem Komisije bez odgode ako država članica sazna za rizik od ozbiljnog poremećaja u vezi s opskrbom kritičnim sirovinama.

3. Komisija u suradnji s nacionalnim tijelima koja sudjeluju u stalnoj podskupini iz članka 36. stavka 8. točke (e) osigurava da se test otpornosti na stres svakog lanca opskrbe strateškim sirovinama provede barem jednom svake tri godine ili ako je kao rezultat praćenja iz stavka 1. ovog članka utvrđeno značajno povećanje rizika opskrbe. Stalna podskupina iz članka 36. stavka 8. točke (e) u tu svrhu koordinira i raspoređuje provođenje testova otpornosti na stres za različite strateške sirovine među različitim tijelima koja sudjeluju.

Testovi otpornosti na stres iz prvog podstavka sastoje se od procjene osjetljivosti Unijina lanca opskrbe sirovinama za relevantnu stratešku sirovinu na poremećaje u opskrbi na temelju procjene utjecaja različitih scenarija koji mogu uzrokovati takve poremećaje u opskrbi i njihovih mogućih posljedica, uzimajući u obzir barem sljedeće elemente:

- (a) mjesto eksploatacije, prerade ili recikliranja dotične strateške sirovine;
- (b) kapacitete gospodarskih subjekata duž lanca vrijednosti sirovina i strukturu tržišta;
- (c) čimbenike koji bi mogli utjecati na opskrbu, uključujući, među ostalim, geopolitičku situaciju, logistiku, opskrbu energijom, radnu snagu i prirodne katastrofe;
- (d) dostupnost i sposobnost brze diversifikacije izvora opskrbe, zamjenskih materijala ili ublažavanja potražnje;
- (e) korisnike relevantne strateške sirovine duž lanca vrijednosti sirovina i njihov udio u potražnji, posebno kad je riječ o proizvodnji tehnologija relevantnih za zelenu i digitalnu tranziciju i obrambene i aeronautičke primjene;
- (f) moguće prepreke prekograničnoj trgovini relevantnim strateškim sirovinama ili robom u kojoj se strateške sirovine upotrebljavaju kao ulazni materijal na unutarnjem tržištu.

4. Komisija na internetskim stranicama sa slobodnim pristupom objavljuje i redovito ažurira pregled podataka o praćenju koji sadržava:

- (a) objedinjene informacije o kretanju parametara iz stavka 1.;
- (b) objedinjeni opis izračuna rizika za sigurnost opskrbe kritičnim sirovinama s obzirom na informacije iz točke (a) ovog stavka;
- (c) prema potrebi, opće prijedloge za prikladne strategije ublažavanja radi smanjenja rizika za sigurnost opskrbe, osim ako se objavom tih općih prijedloga ugrožava zaštita trgovinskih ili poslovnih tajni ili drugih osjetljivih, povjerljivih ili klasificiranih podataka.

5. Komisija analizira informacije prikupljene u skladu sa stavcima 1., 2. i 3. ovog članka. Ako Komisija na temelju te analize smatra da postoji jasan rizik od poremećaja u opskrbi koji će vjerojatno narušiti tržišno natjecanje ili fragmentirati unutarnje tržište, Komisija upozorava države članice, Odbor i upravljačka tijela Unije odgovorna za mehanizme pojačanog opreza za krize ili mehanizme za upravljanje krizom koji obuhvaćaju relevantne strateške sirovine ili kritične sirovine. Komisija prema potrebi procjenjuje i je li zbog tog rizika potrebno ažurirati popis strateških sirovina u skladu s člankom 3. stavkom 3.

Članak 21.

Obveze informiranja za potrebe praćenja

1. Države članice u svojim izvješćima podnesenima u skladu s člankom 45. Komisiji pružaju informacije o novom ili postojećem projektu u području kritičnih sirovina na svojem državnom području koji je relevantan s obzirom na članak 20. stavak 1. točku (d), uključujući klasifikaciju novih projekata u skladu s okvirnom klasifikacijom Ujedinjenih naroda za resurse.

2. Države članice identificiraju ključne tržišne operatere duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina koji imaju poslovni nastan na njihovu državnom području i:
  - (a) prate njihove aktivnosti proučavanjem javno dostupnih podataka i, ako je potrebno, putem redovitih i razmjernih anketa radi prikupljanja informacija potrebnih za praćenje i testiranje otpornosti na stres koje provodi Komisija u skladu s člankom 20.;
  - (b) u svojim izvješćima podnesenima u skladu s člankom 45. pružaju informacije o rezultatima prikupljanja informacija u skladu s točkom (a) ovog podstavka;
  - (c) bez odgode obavješćuju Komisiju o važnim događajima koji mogu otežati redovito izvođenje aktivnosti ključnih tržišnih operatera.

Ključni tržišni operateri mogu odbiti dostaviti podatke zatražene na temelju prvog podstavka točke (a) ako bi dijeljenje takvih podataka dovelo do otkrivanja trgovinskih ili poslovnih tajni. Ključni tržišni operateri moraju dostaviti takve podatke samo u mjeri u kojoj su im oni već dostupni. Ako ključni tržišni operater odbije dostaviti tražene podatke ili tvrdi da oni nisu dostupni, mora državi članci koja ih je zatražila dostaviti obrazloženje.

3. Države članice dostavljaju podatke prikupljene u skladu sa stavkom 2. točkama (a) i (b) ovog članka nacionalnim statističkim tijelima i Eurostatu za potrebe sastavljanja statistike u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴²⁾. Države članice određuju nacionalno tijelo odgovorno za dostavljanje podataka nacionalnim statističkim tijelima i Eurostatu.

Članak 22.

Izvješćivanje o strateškim zalihama

1. Države članice u svojim izvješćima podnesenima u skladu s člankom 45. Komisiji pružaju informacije o stanju svojih strateških zaliha strateških sirovina. Od država članica ne zahtijeva se pružanje informacija o određenim strateškim zalihama ako bi takve informacije mogle ugroziti njihovu obranu ili nacionalnu sigurnost. Ako država članica odbije pružiti takve informacije, mora dostaviti obrazloženu obavijest.
2. Informacije iz stavka 1. obuhvaćaju strateške zalihe svih tijela javne vlasti, trgovačkih društava u javnom vlasništvu ili gospodarskih subjekata kojima je država članica povjerila stvaranje strateških zaliha u svoje ime te uključuju barem opis:
  - (a) zbirne količine strateških zaliha za svaku stratešku sirovinu, iskazane kako u tonama tako i u postotku godišnje nacionalne potrošnje relevantnih strateških sirovina, te kemijskog oblika i čistoće sirovina na zalihama;
  - (b) kretanja zbirne količine strateških zaliha za svaku stratešku sirovinu tijekom prethodnih pet godina;
  - (c) svih pravila i postupaka primjenjivih na puštanje u promet, dodjelu i distribuciju strateških zaliha, osim ako se dijeljenjem takvih informacija ugrožava zaštita trgovinskih ili poslovnih tajni ili drugih osjetljivih, povjerljivih ili klasificiranih podataka.
3. Izvješća iz stavka 1. mogu uključivati informacije o strateškim zalihama kritičnih sirovina i drugih sirovina.

Članak 23.

Koordinacija strateških zaliha

1. Komisija do 24. svibnja 2026., a nakon toga svake dvije godine, na temelju informacija primljenih u skladu s člankom 22. stavkom 1., Odboru dostavlja:
  - (a) prijedlog referentne vrijednosti za sigurnu razinu Unijinih strateških zaliha za svaku stratešku sirovinu, kako je navedeno u stavku 2. ovog članka;
  - (b) usporedbu ukupne razine Unijinih strateških zaliha za svaku stratešku sirovinu i prijedloga referentne vrijednosti iz točke (a) ovog stavka;

⁽⁴²⁾ Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

- (c) informacije o potencijalnoj prekograničnoj dostupnosti strateških zaliha s obzirom na pravila ili postupke za njihovo puštanje u promet, dodjelu i distribuciju.
2. Komisija, uzimajući u obzir stajališta Odbora, donosi referentnu vrijednost za sigurnu razinu Unijinih strateških zaliha strateških sirovina. Ta referentna vrijednost:
- (a) izražava se kao količina strateških sirovina potrebna da se pokrije određeni broj dana prosječnog dnevnog neto uvoza u slučaju poremećaja u opskrbi, izračunana na temelju količine uvoza u prethodnoj kalendarskoj godini;
- (b) uzima u obzir javno dostupne informacije o strateškim zalihama koje drže privatni subjekti;
- (c) razmjerna je riziku za sigurnost opskrbe relevantnom strateškom sirovinom i njezinoj gospodarskoj važnosti.
3. Komisija, uzimajući u obzir stajališta Odbora, može izdati mišljenja upućena državama članicama:
- (a) da povećaju razinu strateških zaliha i, prema potrebi, proizvodne kapacitete, uzimajući u obzir usporedbu iz stavka 1. točke (b), relativnu distribuciju postojećih strateških zaliha među državama članicama i potrošnju strateških sirovina od strane gospodarskih subjekata na državnom području država članica;
- (b) da izmijene ili koordiniraju pravila ili postupke za puštanje u promet, dodjelu i distribuciju strateških zaliha kako bi se poboljšala potencijalna prekogranična dostupnost, posebno ako je to potrebno za proizvodnju strateških tehnologija.
4. Pri izradi mišljenja iz stavka 3. Komisija i Odbor posebnu važnost pridaju potrebi da se zadrže i promiču poticaji za privatne subjekte, koji se oslanjaju na strateške sirovine kao ulazne materijale, da stvore vlastite strateške zalihe ili poduzmu druge mjere za upravljanje rizicima za sigurnost opskrbe kojima su izloženi.
5. Države članice u svojim izvješćima koja podnose u skladu s člankom 45. pružaju informacije o tome jesu li i na koji su način su provele odnosno namjeravaju li provesti mišljenja iz stavka 3. ovog članka.
6. Prije sudjelovanja barem dviju država članica u međunarodnim ili multilateralnim forumima u području strateških zaliha strateških sirovina, Komisija osigurava prethodnu koordinaciju između dotičnih država članica i Komisije ili putem posebnog sastanka Odbora.
7. Komisija prikupljene podatke o dostupnim Unijinih strateškim zalihama dostavlja upravljačkim tijelima Unije odgovornima za mehanizme pojačanog opreza za krize ili mehanizme za upravljanje krizom koji obuhvaćaju relevantne strateške sirovine.
8. Ni ovim člankom ni člankom 22. ne nameće se obveza državama članicama da drže strateške zalihe ili da ih puste u promet.

Članak 24.

Pripravnost trgovačkih društava za rizike

1. Države članice do 24. svibnja 2025. i u roku od 12 mjeseci od svakog ažuriranja popisa strateških sirovina u skladu s člankom 3. stavkom 3. identificiraju velika društva koja posluju na njihovu državnom području i koja upotrebljavaju strateške sirovine za proizvodnju baterija za skladištenje energije i e-mobilnost, opreme povezane s proizvodnjom i upotrebom vodika, opreme povezane s proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora, zrakoplova, pogonskih motora, dizalica topline, opreme povezane s prijenosom i pohranom podataka, mobilnih elektroničkih uređaja, opreme povezane s proizvodnjom aditiva, opreme povezane s robotikom, bespilotnih letjelica, raketnih bacača, satelita ili naprednih čipova.
2. Velika društva kako su navedena u stavku 1. najmanje svake tri godine i u mjeri u kojoj su im tražene informacije dostupne provode procjenu rizika svojeg lanca opskrbe sirovinama za strateške sirovine, uključujući:
- (a) kartiranje lokacija na kojima se strateške sirovine koje upotrebljavaju eksploatiraju, prerađuju ili recikliraju;
- (b) analizu čimbenika koji bi mogli utjecati na njihovu opskrbu strateškim sirovinama;
- (c) procjenu njihove osjetljivosti na poremećaje u opskrbi.

3. Ako velikim društvima kako su navedena u stavku 1. ovog članka njihovi dobavljači na zahtjev ne stave na raspolaganje informacije iz stavka 2. ovog članka, ona mogu provesti procjenu rizika na temelju informacija koje je Komisija objavila u skladu s člankom 20. stavkom 4. ili na temelju drugih javno dostupnih informacija, u mjeri u kojoj je to moguće.
4. Ako se procjenom rizika iz stavka 2. otkrije znatna osjetljivost u pogledu poremećaja u opskrbi, velika društva kako su navedena u stavku 1. poduzimaju mjere za ublažavanje tih osjetljivosti, među ostalim i procjenjivanjem mogućnosti diversifikacije svojih lanaca opskrbe sirovinama ili zamjene strateških sirovina.
5. Velika društva kako su navedena u stavku 1. mogu svojem upravnom odboru podnijeti izvješće koje sadržava rezultate procjene rizika iz stavka 2., uključujući izvor informacija na kojima se procjena temelji, sve otkrivene značajne rizike, kao i predviđene ili provedene mjere ublažavanja.
6. Države članice od velikih društava kako su navedena u stavku 1. mogu zahtijevati da svojem upravnom odboru podnesu izvješće iz stavka 5. i zahtjeve za informacije iz stavka 3.

Članak 25.

Zajednička nabava

1. Komisija uspostavlja i vodi sustav za agregiranje potražnje zainteresiranih poduzeća koja imaju poslovni nastan u Uniji koja su potrošači strateških sirovina i za traženje ponuda od dobavljača radi spajanja s tom agregiranom potražnjom. To obuhvaća i neprerađene strateške sirovine i prerađene strateške sirovine.
2. Prije uspostave sustava iz stavka 1. Komisija, nakon savjetovanja s Odborom, provodi procjenu očekivanog učinka sustava na tržište za svaku stratešku sirovinu kako bi se izbjegao nerazmjerni učinak na tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.
3. Na temelju procjene iz stavka 2. Komisija pri uspostavi sustava iz stavka 1. i upravljanju njime:
  - (a) odabire za koje se strateške sirovine i u kojoj fazi prerade sustav može upotrebljavati, uzimajući u obzir relativni rizik za sigurnost opskrbe različitim strateškim sirovinama;
  - (b) utvrđuje minimalne količine traženih strateških sirovina za sudjelovanje u sustavu, uzimajući u obzir očekivani broj zainteresiranih sudionika i potrebu da broj sudionika bude u skladu s mogućnostima upravljanja, pri čemu se u obzir uzimaju potrebe MSP-ova.
4. Sudjelovanje u sustavu iz stavka 3. točke (b) mora biti otvoreno i transparentno za sva zainteresirana poduzeća koja imaju poslovni nastan u Uniji.
5. Poduzeća u Uniji koja sudjeluju u sustavu iz stavka 1. mogu na transparentnoj osnovi zajednički pregovarati o nabavi, među ostalim o cijenama ili drugim uvjetima ugovora o kupoprodaji, ili iskoristiti zajedničku nabavu kako bi postigla bolje uvjete kod svojih dobavljača ili spriječila nestašice. Sudjelujuća poduzeća u Uniji moraju poštovati pravo Unije, uključujući Unijino pravo tržišno natjecanja.
6. Subjekti ne mogu sudjelovati u agregiranju potražnje i zajedničkoj nabavi te ne mogu sudjelovati kao dobavljači ili pružatelji usluga:
  - (a) ako su predmetom Unijinih mjere ograničavanja donesenih na temelju članka 215. UFEU-a;
  - (b) ako su izravno ili neizravno u vlasništvu ili pod kontrolom fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili tijela koji su predmetom takvih Unijinih mjera ograničavanja ili koji rade u njihovo ime ili prema njihovim uputama.
7. Odstupajući od članka 176. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴³⁾, Komisija u okviru postupka nabave na temelju te uredbe sklapa ugovor o pružanju potrebnih usluga sa subjektom koji ima poslovni nastan u Uniji koji obavlja funkciju pružatelja usluga radi uspostave sustava iz stavka 1. ovog članka i upravljanja njime. Odabrani pružatelj usluga ne smije biti u sukobu interesa.

⁽⁴³⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

8. Komisija u ugovoru o uslugama utvrđuje zadaće koje pružatelj usluga mora obavljati, uključujući dodjelu potražnje, dodjelu prava pristupa za opskrbu, registraciju i provjeru svih sudionika, objavu i izvješćivanje o aktivnostima i sve druge zadaće potrebne za uspostavu sustava iz stavka 1. i upravljanje njime. U ugovoru o uslugama utvrđuju se i praktični aranžmani povezani s poslovanjem pružatelja usluga, uključujući korištenje informatičkog alata, sigurnosne mjere, valutu ili valute, način plaćanja i obveze.

9. Komisija u ugovoru o uslugama s pružateljem usluga zadržava pravo da prati pružatelja usluga i da provodi reviziju nad njim. U tu svrhu Komisija mora imati puni pristup informacijama kojima pružatelj usluga raspolaže u vezi s ugovorom. Svi poslužitelji moraju biti fizički smješteni na području Unije i sve informacije moraju biti fizički pohranjene na području Unije.

10. U ugovoru o uslugama s pružateljem usluga utvrđuju se vlasništvo nad informacijama koje pružatelj usluga prikupi i mogućnost prijenosa tih informacija Komisiji kad dođe do raskida ili isteka ugovora o uslugama.

POGLAVLJE 5.

ODRŽIVOST

ODJELJAK 1.

Kružnost

Članak 26.

Nacionalne mjere kružnosti

1. Svaka država članica do dvije godine od datuma stupanja na snagu provedbenog akta iz stavka 7. donosi i provodi nacionalne programe koji sadržavaju ili u koje su uključene mjere osmišljene kako bi se:

- (a) potaknuli tehnološki napredak i učinkovitost uporabe resursa radi smanjenja očekivanog povećanja potrošnje kritičnih sirovina u Uniji;
- (b) promicali sprečavanje nastanka otpada i povećanje ponovne uporabe i popravka proizvoda i dijelova s relevantnim potencijalom uporabe kritičnih sirovina;
- (c) povećali sakupljanje, razvrstavanje i obrada otpada s relevantnim potencijalom uporabe kritičnih sirovina, uključujući viškove metala, i kako bi se taj otpad usmjerio u odgovarajući sustav recikliranja radi maksimalnog povećanja dostupnosti i kvalitete materijala koji se može reciklirati kao ulazni materijal u postrojenjima za recikliranje kritičnih sirovina;
- (d) povećala uporaba sekundarnih kritičnih sirovina, među ostalim i mjerama kao što su uzimanje u obzir recikliranog sadržaja u kriterijima za dodjelu u vezi s javnom nabavom ili financijski poticaji za uporabu sekundarnih kritičnih sirovina;
- (e) povećala tehnološka zrelost tehnologija recikliranja kritičnih sirovina i promicali kružni dizajn, učinkovitost sirovina te zamjena kritičnih sirovina u proizvodima i primjenama, barem uključivanjem mjera potpore u tu svrhu u nacionalne istraživačke i inovacijske programe;
- (f) osiguralo da su uspostavljene mjere kojima se njezinoj radnoj snazi daju vještine potrebne za podupiranje kružnosti lanca vrijednosti kritičnih sirovina, uključujući mjere za usavršavanje i prekvalifikaciju;
- (g) promicala prilagodba financijskih doprinosa koje proizvođač mora platiti u skladu sa svojim obvezama proširene odgovornosti proizvođača na temelju nacionalnog prava, a u skladu s člankom 8. stavkom 1. Direktive 2008/98/EZ, kako bi se na taj način poticalo da proizvodi sadržavaju veći udio sekundarnih kritičnih sirovina oporabljanih iz otpada recikliranog u skladu s relevantnim okolišnim standardima Unije;
- (h) poduzele potrebne mjere kojima se osigurava da kritične sirovine koje se izvoze nakon što su prestale biti otpad ispunjavaju relevantne uvjete u skladu s Direktivom 2008/98/EZ i drugim relevantnim pravom Unije;
- (i) podupirala, prema potrebi, primjena standarda kvalitete Unije za postupke recikliranja tokova otpada koji sadržavaju kritične sirovine.

2. Programi iz stavka 1. ovog članka mogu se integrirati u nove ili postojeće planove gospodarenja otpadom i programe za sprečavanje nastanka otpada donesene na temelju članaka 28. i 29. Direktive 2008/98/EZ.

Nacionalni programi iz prvog podstavka preispituju se u roku od pet godina nakon njihova donošenja i prema potrebi ažuriraju.

3. Programi iz stavka 1. obuhvaćaju osobito proizvode i otpad koji ne podliježu nikakvom posebnom zahtjevu u pogledu sakupljanja, obrade, recikliranja ili ponovne uporabe na temelju prava Unije. Za druge proizvode i otpad mjere se provode u skladu s pravom Unije.

U pogledu stavka 1. točaka (b), (c) i (d) programi navedeni u tim točkama mogu uključivati, ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, uvođenje financijskih poticaja, kao što su popusti, novčane nagrade ili sustavi povratnih naknada, kako bi se potaknuli priprema za ponovnu uporabu i ponovna uporaba proizvoda s relevantnim potencijalom uporabe kritičnih sirovina, te sakupljanje i obrada otpada iz takvih proizvoda.

4. Nacionalne mjere iz stavaka 1. i 2. osmišljavaju se tako da se izbjegnu prepreke trgovini i poremećaji tržišnog natjecanja u skladu s UFEU-om.

5. Države članice zasebno utvrđuju količine komponenata koje sadržavaju relevantne količine kritičnih sirovina uklonjenih iz otpadne električne i elektroničke opreme i količine kritičnih sirovina oporabljenih iz takve opreme te izvješćuju o tim količinama.

Komisija donosi provedbene akte u kojima se utvrđuju format i pojedinosti takvog izvješćivanja. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 3.

Prvo razdoblje izvješćivanja obuhvaća prvu punu kalendarsku godinu nakon donošenja tih provedbenih akata. Države članice dostavljaju te podatke kad Komisiji dostavljaju podatke o količinama reciklirane otpadne električne i elektroničke opreme u skladu s člankom 16. stavkom 6. Direktive 2012/19/EU.

6. Države članice u svojim izvješćima koja podnose u skladu s člankom 45. pružaju informacije o donošenju nacionalnih programa iz stavka 1. ovog članka i o napretku u djelotvornoj provedbi mjera poduzetih u skladu sa stavcima 1. i 2. ovog članka.

7. Komisija do 24. svibnja 2025. donosi provedbene akte u kojima se utvrđuje popis proizvoda, dijelova i tokova otpada za koje se barem smatra da imaju relevantan potencijal uporabe kritičnih sirovina u smislu stavka 1. točaka (b) i (c).

U sastavljanju tog popisa Komisija uzima u obzir:

- (a) ukupnu količinu kritičnih sirovina oporabljivih iz tih proizvoda, dijelova i tokova otpada;
- (b) mjeru u kojoj su ti proizvodi, dijelovi i tokovi otpada obuhvaćeni pravom Unije;
- (c) regulatorno nepokrivena područja;
- (d) posebne poteškoće koje utječu na sakupljanje i obradu proizvoda, dijelova i tokova otpada;
- (e) postojeće sustave sakupljanja i obrade otpada koji se odnose na proizvode, dijelove i tokove otpada.

Provedbeni akti iz prvog podstavka ovog stavka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 3.

Članak 27.

Oporaba kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala

1. Operateri koji su obvezni izraditi planove gospodarenja otpadom u skladu s člankom 5. Direktive 2006/21/EZ nadležnom tijelu, kako je definirano u članku 3. točki 27. te direktive, dostavljaju studiju o preliminarnoj gospodarskoj procjeni potencijalne uporabe kritičnih sirovina:

- (a) iz otpada od vađenja minerala pohranjenog u postrojenju; i
- (b) iz otpada od vađenja minerala koji nastaje ili, ako se to smatra djelotvornijim, iz izvađene količine prije nego što iz nje nastane otpad.

Operateri su izuzeti od obveze utvrđene u prvom podstavku ovog stavka ako nadležnom tijelu, kako je definirano u članku 3. točki 27. Direktive 2006/21/EZ, mogu s visokim stupnjem sigurnosti dokazati da otpad od vađenja minerala ne sadržava kritične sirovine koje su tehnički oporabljive.

2. Studija iz stavka 1. uključuje barem procjenu količina i koncentracija kritičnih sirovina sadržanih u otpadu od vađenja minerala i u izvađenoj količini i procjenu mogućnosti njihove uporabe u tehničkom i gospodarskom smislu. Operateri utvrđuju metode koje se koriste za procjenu tih količina i koncentracija.
3. Operateri postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala do 24. studenoga 2026. dostavljaju studiju iz stavka 1. ovog članka nadležnom tijelu kako je definirano u članku 3. točki 27. Direktive 2006/21/EZ. Operateri novih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala dostavljaju tu studiju nadležnom tijelu kako je definirano u članku 3. točki 27. Direktive 2006/21/EZ kad podnose svoje planove gospodarenja otpadom u skladu s člankom 7. te direktive.
4. Države članice uspostavljaju bazu podataka zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala koja se nalaze na njihovu državnom području, među ostalim i napuštenih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala, vađenja minerala kod kojih, zbog posebnih značajki lokacija otpada ili geoloških uvjeta, prisutnost potencijalno tehnički iskoristivih količina kritičnih sirovina nije vjerojatna. Ta baza podataka sadržava:
  - (a) informacije o lokaciji postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala, površini postrojenja i količini ili, prema potrebi, procijenjenoj količini otpada u postrojenju;
  - (b) informacije o operateru ili prijašnjem operateru postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala i, ako je to primjenjivo, njegovu pravnom sljedniku;
  - (c) informacije o približnim količinama i koncentracijama svih sirovina sadržanih u otpadu od vađenja minerala i, ako su te informacije dostupne, u izvornom mineralnom ležištu, u skladu sa stavkom 7.;
  - (d) sve dodatne informacije koje država članica smatra relevantnima za omogućivanje uporabe kritičnih sirovina iz postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala.
5. Države članice do 24. studenoga 2027. donose i provode mjere za promicanje uporabe kritičnih sirovina iz otpada od vađenja minerala, posebno iz zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala za koje je u bazi podataka iz stavka 4. utvrđeno da sadržavaju potencijalno gospodarski iskoristive kritične sirovine.
6. Baza podataka iz stavka 4. uspostavlja se do 24. studenoga 2026. i sve informacije unose se u tu bazu podataka do 24. svibnja 2027. Ta baza podataka stavlja se na raspolaganje u javno pristupačnom i digitalnom obliku te se ažurira barem svake tri godine kako bi se unijele dodatne dostupne informacije i nedavno zatvorena ili utvrđena postrojenja.
7. Kako bi pružile informacije iz stavka 4. točke (c), države članice poduzimaju barem sljedeće aktivnosti:
  - (a) za zatvorena postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala države članice do 24. studenoga 2026. sveobuhvatno preispituju dostupnu dokumentaciju za izdavanje dozvola ili, kad dokumentacija za izdavanje dozvola ne postoji, ostalu dostupnu dokumentaciju;
  - (b) za ona postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala za koja dostupne informacije upućuju na postojanje potencijalno gospodarski iskoristivih količina kritičnih sirovina države članice do 24. svibnja 2026. provode i reprezentativno geokemijsko uzorkovanje;
  - (c) za ona postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala u kojima su aktivnosti opisane u točkama (a) i (b) ovog stavka ukazale na potencijalno gospodarski iskoristive količine kritičnih sirovina države članice do 24. ožujka 2027. provode i detaljnije uzorkovanje s naknadnom kemijskom i mineraloškom karakterizacijom koja uključuje determinaciju jezgre ili jednakovrijedne tehnike, ako je to prihvatljivo za okoliš u skladu s primjenjivim zahtjevima u vezi s okolišem na razini Unije i, prema potrebi, sa zahtjevima Direktive 2006/21/EZ.
8. Aktivnosti iz stavka 7. provode se unutar ograničenja nacionalnih pravnih sustava koja se odnose na mineralne resurse, otpad, vlasnička prava, vlasništvo nad zemljištem, utjecaj na okoliš i zdravlje te unutar svih drugih relevantnih odredbi. Ako takvi čimbenici ometaju provedbu aktivnosti, tijela država članica nastoje surađivati s operaterom ili vlasnikom postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala. Rezultati aktivnosti iz stavka 7. moraju biti dostupni kao dio baze podataka iz stavka 4. Ako je to moguće, države članice u bazu podataka uključuju klasifikaciju zatvorenih postrojenja za gospodarenje otpadom od vađenja minerala u skladu s okvirnom klasifikacijom Ujedinjenih naroda za resurse.

Članak 28.

Mogućnost recikliranja trajnih magneta

1. Dvije godine od datuma stupanja na snagu provedbenog akta iz stavka 2. sve fizičke ili pravne osobe koje stavljaju na tržište uređaje za magnetsku rezonanciju, generatore energije iz vjetra, industrijske robote, motorna vozila, laka prijevozna sredstva, generatore hlađenja, dizalice topline, elektromotore, među ostalim i kad su elektromotori integrirani u druge proizvode, automatske perilice rublja, bubnjaste sušilice rublja, mikrovalne pećnice, usisavače ili perilice posuđa osiguravaju da su ti proizvodi označeni vidljivom, čitljivom i neizbrisivom oznakom na kojoj je navedeno:

(a) je li u te proizvode ugrađen jedan trajni magnet ili više njih;

(b) ako je u proizvod ugrađen jedan trajni magnet ili više njih, pripadaju li ti trajni magneti nekoj od sljedećih vrsta:

i. neodimij-željezo-bor;

ii. samarij-kobalt;

iii. aluminij-nikal-kobalt;

iv. ferit.

2. Komisija do 24. studenoga 2026. donosi provedbeni akt kojim se utvrđuje format za označivanje iz stavka 1. ovog članka. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 3.

3. Dvije godine od datuma stupanja na snagu provedbenog akta iz stavka 2. sve fizičke ili pravne osobe koje stavljaju na tržište proizvode iz stavka 1. u koje je ugrađen jedan trajni magnet vrste navedene u stavku 1. točki (b) ili više njih osiguravaju da je na proizvodu ili u njemu prisutan nosač podataka.

4. Nosač podataka iz stavka 3. mora biti povezan s jedinstvenom identifikacijskom oznakom proizvoda na temelju koje se može pristupiti:

(a) imenu, registriranom trgovačkom nazivu ili registriranom žigu i adresi odgovorne fizičke ili pravne osobe i, ako su dostupna, elektroničkim sredstvima komunikacije kojima ih se može kontaktirati;

(b) informacijama o težini, lokaciji i kemijskom sastavu svakog pojedinačnog trajnog magneta ugrađenog u proizvod i o prisutnosti i vrsti obloga magneta, ljepila i svih korištenih aditiva;

(c) informacijama na temelju kojih je moguće pristupanje svakom trajnom magnetu ugrađenom u proizvod i njegovo sigurno uklanjanje, uključujući barem redoslijed svih koraka uklanjanja, alate i tehnologije potrebne za pristupanje trajnom magnetu i njegovo uklanjanje, ne dovodeći u pitanje pružanje informacija postrojenjima za obradu u skladu s člankom 15. stavkom 1. Direktive 2012/19/EU.

5. Za proizvode u kojima se trajni magneti nalaze isključivo u jednom ili više elektromotora ugrađenih u proizvod informacije iz stavka 4. točke (b) mogu se zamijeniti informacijama o lokaciji tih elektromotora, a informacije iz stavka 4. točke (c) mogu se zamijeniti informacijama o pristupanju elektromotorima i njihovu uklanjanju, uključujući barem redoslijed svih koraka uklanjanja, alate i tehnologije potrebne za pristupanje elektromotorima i njihovo uklanjanje.

6. Za proizvode iz stavka 3. za koje je potrebna putovnica za proizvode u skladu s nekim drugim pravnim aktom Unije informacije navedene u stavku 4. unose se u tu putovnicu za proizvode.

7. Fizička ili pravna osoba koja stavlja na tržište proizvod iz stavka 3. osigurava da su informacije iz stavka 4. potpune, ažurirane, točne i dostupne tijekom razdoblja koje je barem jednako uobičajenom životnom vijeku proizvoda uvećanom za deset godina, među ostalim i poslije stečaja, likvidacije ili prestanka obavljanja djelatnosti u Uniji odgovorne fizičke ili pravne osobe. Ta osoba može ovlastiti drugu fizičku ili pravnu osobu da djeluje u njezino ime.

Informacije iz stavka 4. odnose se na model proizvoda ili, ako se informacije razlikuju među jedinicama istog modela, na određenu seriju ili jedinicu. Subjekti za popravak, subjekti za recikliranje, tijela za nadzor tržišta i carinska tijela moraju imati pristup informacijama iz stavka 4.

8. Ako su zahtjevi u pogledu informacija koji se odnose na reciklirani sadržaj trajnih magneta utvrđeni u zakonodavstvu Unije o usklađivanju za bilo koji od proizvoda navedenih u stavku 1., ti se zahtjevi primjenjuju na dotične proizvode umjesto ovog članka

9. Proizvodi koji su prvenstveno namijenjeni za obrambene ili svemirske primjene izuzeti su od zahtjeva utvrđenih u ovom članku.
10. Ovaj članak primjenjuje se od 24. svibnja 2029. na uređaje za magnetsku rezonanciju, motorna vozila i laka prijevozna sredstva koja su homologirana vozila kategorije L.
11. Ovaj se članak ne primjenjuje na:
- (a) vozila za posebne namjene kako su definirana u članku 3. točki 31. Uredbe (EU) 2018/858;
  - (b) dijelove vozila, koji nisu osnovno vozilo i koji su homologirani u višestupanjskoj homologaciji tipa kategorije N₁, N₂, N₃, M₂ ili M₃;
  - (c) vozila proizvedena u malim serijama kako su definirana u članku 3. točki 30. Uredbe (EU) 2018/858;
12. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 38. radi dopune ove Uredbe sastavljanjem popisa oznaka kombinirane nomenklature u skladu s Prilogom I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87⁽⁴⁴⁾ i opisa proizvoda koji odgovaraju proizvodima iz stavka 1. ovog članka radi olakšavanja rada carinskih tijela s obzirom na te proizvode i na zahtjeve utvrđene u ovom članku i u članku 29.

Članak 29.

Reciklirani sadržaj trajnih magneta

1. Do 24. svibnja 2027. ili dvije godine od stupanja na snagu delegiranog akta iz stavka 2., ovisno o tome koji je datum kasniji, svaka fizička ili pravna osoba koja stavi na tržište proizvode iz članka 28. stavka 1. u koje je ugrađen jedan trajni magnet iz članka 28. stavka 1. točke (b) podtočaka i., ii. ili iii. ili više njih te u kojima je ukupna težina svih takvih trajnih magneta veća od 0,2 kg objavljuje na internetskim stranicama sa slobodnim pristupom udio neodimija, disprozija, praseodimija, terbija, bora, samarija, nikla i kobalta oporabljenih iz otpada nakon potrošnje u trajnim magnetima ugrađenima u proizvod.

2. Komisija do 24. svibnja 2026. donosi delegirani akt u skladu s člankom 38. u radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem pravila za izračun i provjeru udjela neodimija, disprozija, praseodimija, terbija, bora, samarija, nikla i kobalta oporabljenih iz otpada nakon potrošnje u trajnim magnetima ugrađenima u proizvode iz stavka 1. ovog članka.

U pravilima za izračun i provjeru utvrđuje se primjenjivi postupak ocjenjivanja sukladnosti iz modula utvrđenih u Prilogu II. Odluci br. 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁴⁵⁾ uz potrebne prilagodbe za predmetne proizvode. Pri utvrđivanju primjenjivog postupka ocjenjivanja sukladnosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:

- (a) prikladnost određenog modula s obzirom na tip proizvoda i njegovu razmjernost javnom interesu koji se nastoji ostvariti;
- (b) priroda rizika povezanih s proizvodom i mjeru u kojoj ocjenjivanje sukladnosti odgovara vrsti i stupnju rizika;
- (c) ako je sudjelovanje treće strane obvezno, potrebu da proizvođač slobodno odabere između modula osiguranja kvalitete i modula izdavanja potvrde za proizvod utvrđenih u Prilogu II. Odluci br. 768/2008/EZ.

3. Nakon stupanja na snagu delegiranog akta donesenog na temelju stavka 2., a najkasnije do 31. prosinca 2031., Komisija donosi delegirane akte kojima se dopunjuje ova Uredba utvrđivanjem minimalnih udjela neodimija, disprozija, praseodimija, terbija, bora, samarija, nikla i kobalta oporabljenih iz otpada nakon potrošnje koji moraju biti prisutni u trajnom magnetu ugrađenom u proizvode iz stavka 1.

U delegiranim aktima iz prvog podstavka mogu se primjenjivati različiti minimalni udjeli za različite proizvode te se u njima mogu izuzeti određeni proizvodi. U tim delegiranim aktima utvrđuju se prijelazna razdoblja koja moraju biti primjerena težini prilagođavanja proizvoda obuhvaćenih mjerom kako bi se osigurala sukladnost proizvoda.

Minimalni udio iz prvog podstavka temelji se na prethodnoj procjeni učinka, pri čemu se uzima u obzir sljedeće:

⁽⁴⁴⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256., 7.9.1987., str. 1.).

⁽⁴⁵⁾ Odluka br. 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o zajedničkom okviru za stavljanje na tržište proizvoda i o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 93/465/EEZ (SL L 218, 13.8.2008., str. 82.).

- (a) postojeća i predviđena dostupnost neodimija, disprozija, praseodimija, terbija, bora, samarija, nikla i kobalta oporabljenih iz otpada nakon potrošnje;
- (b) informacije prikupljene u skladu sa stavkom 1. i relativna raspodjela udjela recikliranog sadržaja u trajnim magnetima ugrađenima u proizvode iz stavka 1. koji su stavljeni na tržište;
- (c) tehnički i znanstveni napredak, uključujući znatne promjene u tehnologijama trajnih magneta koje utječu na vrstu oporabljenih materijala;
- (d) stvarni i potencijalni doprinos minimalnog udjela Unijinim klimatskim i okolišnim ciljevima;
- (e) mogući učinci na rad proizvoda u koje su ugrađeni trajni magneti;
- (f) potreba za sprečavanjem nerazmjernih negativnih učinaka na cjenovnu pristupačnost trajnih magneta i proizvoda u koje su trajni magneti ugrađeni.

4. Ako su zahtjevi koji se odnose na reciklirani sadržaj trajnih magneta utvrđeni u zakonodavstvu Unije o usklađivanju za bilo koji od proizvoda navedenih u stavku 1., ti se zahtjevi primjenjuju na dotične proizvode umjesto ovog članka.

5. Od datuma početka primjene zahtjeva utvrđenog u stavku 1., kad nude proizvode iz stavka 1. na prodaju, među ostalim i na prodaju na daljinu, ili kad ih izlažu u okviru trgovačke djelatnosti, fizičke i pravne osobe koje stavljaju na tržište proizvode iz stavka 1. osiguravaju da njihovi kupci imaju pristup informacijama iz stavka 1. prije nego što se obvežu kupoprodajnim ugovorom.

Fizičke i pravne osobe koje stavljaju na tržište proizvode iz stavka 1. ne smiju davati niti izlagati naljepnice, oznake, simbole ili natpise za koje je vjerojatno da će zavarati ili zbuniti potrošače u pogledu informacija iz stavka 1. Proizvodi koji su prvenstveno namijenjeni za obrambene ili svemirske primjene izuzeti su od zahtjeva utvrđenih u ovom članku.

6. Zahtjevi utvrđeni u stavcima 1. i 5. počinju se primjenjivati na uređaje za magnetsku rezonanciju, motorna vozila i laka prijevozna sredstva koja su homologirana vozila kategorije L pet godina od datuma stupanja na snagu delegiranog akta iz stavka 2.

7. Ovaj se članak ne primjenjuje na:

- (a) vozila za posebne namjene kako su definirana u članku 3. točki 31. Uredbe (EU) 2018/858;
- (b) dijelove vozila, koji nisu osnovno vozilo i koji su homologirani u višestupanjskoj homologaciji tipa kategorije N_1 , N_2 , N_3 , M_2 ili M_3 ;
- (c) vozila proizvedena u malim serijama kako su definirana u članku 3. točki 30. Uredbe (EU) 2018/858.

ODJELJAK 2.

Certifikacija i ekološki otisak

Članak 30.

Priznati programi

1. Vlade, industrijska udruženja i skupine zainteresiranih organizacija koje su uspostavile i nadziru programe certifikacije povezane s održivosti kritičnih sirovina („vlasnici programa”) mogu podnijeti zahtjev Komisiji da prizna njihove programe.

Zahtjevi iz prvog podstavka ovog stavka moraju sadržavati sve relevantne dokaze povezane s ispunjenjem kriterija utvrđenih u Prilogu IV.

Komisija do 24. svibnja 2027. donosi provedbene akte kojima se utvrđuje jedinstveni predložak koji vlasnici programa moraju upotrebljavati za pružanje minimalnih informacija koje zahtjevi iz prvog podstavka ovog stavka moraju sadržavati. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 3.

Opseg dokumentacije koja je potrebna za ispunjavanje jedinstvenog predloška iz trećeg podstavka mora biti razuman.

2. Ako Komisija na temelju dokaza dostavljenih u skladu sa stavkom 1. ovog članka utvrdi da program certifikacije ispunjava kriterije utvrđene u Prilogu IV. ili njihov podskup, ona donosi provedbeni akt kojim se taj program priznaje i u kojem se utvrđuje priznati opseg programa. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 3.

3. Priznati opseg za svaki program utvrđuje se prema sljedećim dimenzijama:

(a) fazama lanca vrijednosti sirovina obuhvaćenima programom;

(b) fazama životnog ciklusa projekta, uključujući prije, tijekom i nakon zatvaranja, koje su obuhvaćene programom; i

(c) dimenzijama održivosti i kategorijama rizika za okoliš navedenih u Prilogu IV. točki 2. koje su obuhvaćene sustavom.

Zahtjevi utvrđeni u Prilogu IV. točki 1. podtočkama od (a) do (d) preduvjet su za svako priznavanje programa.

4. Komisija barem svake tri godine od datuma početka primjene provedbenog akta donesenog u skladu sa stavkom 2. provjerava ispunjavaju li taj program i dalje kriterije utvrđene u Prilogu IV. ili priznati podskup tih kriterija.

5. Vlasnici priznatih programa bez odgode obavješćuju Komisiju o svim promjenama ili ažuriranjima programâ u vezi s ispunjavanjem kriterija utvrđenih u Prilogu IV. ili priznatog podskupa tih kriterija. Komisija procjenjuje utječu li takve promjene ili ažuriranja na osnovu za priznavanje i poduzima odgovarajuće mjere.

6. Ako postoje dokazi o ponovljenim ili značajnim slučajevima u kojima gospodarski subjekti koji provode priznati program nisu ispunjavali zahtjeve tog programa, Komisija ispituje, uz savjetovanje s vlasnikom priznatog programa, ukazuju li ti slučajevi na nedostatke u programu koji utječu na osnovu za priznavanje i poduzima odgovarajuće mjere.

7. Ako Komisija utvrdi nedostatke u priznatom programu koji utječu na osnovu za priznavanje, vlasniku programa može odobriti odgovarajuće razdoblje, koje ne smije biti dulje od 12 mjeseci, za poduzimanje korektivnih mjera.

8. Ako vlasnik programa ne poduzme ili odbije poduzeti potrebne korektivne mjere i ako Komisija utvrdi da nedostaci iz stavka 6. ovog članka znače da program više ne ispunjava kriterije utvrđene u Prilogu IV. ili priznati podskup tih kriterija, Komisija provedbenim aktima povlači priznanje programa. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 3.

9. Komisija uspostavlja i ažurira registar priznatih programa. Taj se registar objavljuje na internetskim stranicama sa slobodnim pristupom. Tim se internetskim stranicama također omogućuje prikupljanje povratnih informacija od svih relevantnih dionika o provedbi priznatih programa. Takve povratne informacije dostavljaju se dotičnim vlasnicima programa na razmatranje.

Članak 31.

Deklaracija o ekološkom otisku

1. Uzimajući u obzir rezultate izvješća iz stavka 2. ovog članka i procjenu nužnosti i razmjernosti za potrebe stavka 3. ovog članka, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata na temelju članka 38. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem pravila za izračun i provjeru ekološkog otiska različitih kritičnih sirovina, u skladu s Prilogom V. i uzimajući u obzir znanstveno utemeljene metode procjene i relevantne međunarodne norme. U pravilima za izračun i provjeru utvrđuju se barem tri najrelevantnije kategorije utjecaja na okoliš koje čine većinu ukupnog ekološkog otiska. Jedna od kategorija utjecaja na okoliš moraju biti emisije stakleničkih plinova. Deklaracija o otisku ograničena je na te kategorije utjecaja na okoliš.

2. Komisija do 24. studenoga 2026. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojem se navodi koje kritične sirovine treba utvrditi kao prioritetne prilikom procjenjivanja je li obveza deklariranja ekološkog otiska pojedine kritične sirovine nužna i razmjerna.

Za kritične sirovine koje je Komisija utvrdila kao prioritetne, Komisija do 12 mjeseci od podnošenja izvješća iz prvog podstavka ovog stavka predstavlja zaključke procjene nužnosti i razmjernosti za potrebe stavka 3.

3. Komisija donosi pravila za izračun i provjeru ekološkog otiska određene kritične sirovine ako je nakon razmatranja različitih relevantnih kategorija utjecaja na okoliš zaključila da dotična kritična sirovina ima znatan ekološki otisak i da je stoga obveza deklariranja ekološkog otiska te kritične sirovine u pogledu kategorija utjecaja na okoliš iz stavka 1. prilikom njezina stavljanja na tržište nužna i razmjerna kako bi se doprinijelo postizanju Unijinih klimatskih i okolišnih ciljeva poticanjem opskrbe kritičnim sirovinama s manjim ekološkim otiskom.

4. Pri razmatranju je li obveza predviđena u stavku 6. ovog članka nužna Komisija uzima u obzir:

- (a) postižu li se već i kako te koliko djelotvorno Unijini klimatski i okolišni ciljevi drugim pravnim aktima Unije primjenjivima na dotičnu kritičnu sirovinu;
- (b) postojanje i prihvaćanje relevantnih međunarodnih normi i smjernica, ili vjerojatnost postizanja dogovora o takvim normama na međunarodnoj razini, i održive prakse na tržištu, uključujući dobrovoljne programe priznate u skladu s člankom 30. stavkom 2.;
- (c) djelotvornost strateških partnerstava, strateških projekata, trgovinskih sporazuma i drugih međunarodnih instrumenata i aktivnosti informiranja koje provodi Unija za postizanje Unijinih klimatskih i okolišnih ciljeva;
- (d) povezane gospodarske troškove i administrativno opterećenje gospodarskih subjekata.

5. Komisija provodi prethodnu procjenu učinaka kako bi odlučila hoće li donijeti delegirani akt na temelju stavka 1. Takva procjena mora:

(a) biti utemeljena, među ostalim, na savjetovanju sa:

- i. svim relevantnim dionicima, kao što su dionici iz industrije, uključujući industriju niže u lancu vrijednosti, MSP-ove i, prema potrebi, obrtničku industriju, te socijalni partneri, trgovci, trgovci na malo, uvoznici, organizacije koje promiču zdravlje ljudi i zaštitu okoliša, organizacije potrošača i akademska zajednica;
- ii. trećim zemljama ili prekomorskim zemljama i područjima na čiju trgovinu s Unijom ta obveza može znatno utjecati;
- iii. Odborom;
- iv. agencijama Unije koje su nadležne u području zaštite okoliša, prema potrebi;

(b) spriječiti da se bilo koja takva mjera izrađuje, donosi ili primjenjuje tako da joj je cilj ili posljedica stvaranje nepotrebnih prepreka međunarodnoj trgovini i da ograničava trgovinu više nego što je to potrebno kako bi se postigli Unijini klimatski i okolišni ciljevi, uzimajući u obzir sposobnost dobavljača iz trećih zemalja da postupaju u skladu s takvom deklaracijom tako da to ne utječe nerazmjerno na agregirane trgovinske tokove i troškove kritičnih sirovina;

(c) procijeniti jesu li slične obveze na temelju prava Unije proizvele očekivane učinke i znatno doprinijele postizanju Unijinih okolišnih ciljeva;

(d) procijeniti bi li mjera doprinijela postizanju Unijinih klimatskih i okolišnih ciljeva bez nerazmjernog utjecaja na sposobnost industrije Unije da nabavi dotičnu kritičnu sirovinu.

6. Svaka fizička ili pravna osoba koja stavlja na tržište kritične sirovine, uključujući one koje su obrađene i reciklirane, za koje je Komisija donijela pravila za izračun i provjeru u skladu sa stavkom 1. stavlja na raspolaganje deklaraciju o ekološkom otisku.

Zahtjev utvrđen u prvom podstavku primjenjuje se na svaku pojedinačnu vrstu kritične sirovine koja se stavlja na tržište i ne primjenjuje se na kritične sirovine uključene u međuproizvode ili proizvode.

7. Deklaracija o ekološkom otisku iz stavka 6. sadržava sljedeće informacije:

- (a) ime, registrirani trgovački naziv ili registriranu trgovačku oznaku i poštansku adresu odgovorne fizičke ili pravne osobe i elektronička sredstva komunikacije kojima se tu osobu može kontaktirati;
- (b) informacije o vrsti kritične sirovine na koju se deklaracija odnosi;
- (c) informacije o zemlji i regiji u kojoj je kritična sirovina izvađena, prerađena, pročišćena i reciklirana, kako je primjenjivo;

- (d) ekološki otisak kritične sirovine, izračunan u skladu s primjenjivim pravilima za provjeru i izračun donesenima na temelju stavka 1.;
- (e) razred učinkovitosti ekološkog otiska kritične sirovine, utvrđen u skladu s primjenjivim delegiranim aktom donesenim na temelju stavka 8.;
- (f) poveznicu na internetsku stranicu s javnom verzijom studije koja potkrepljuje rezultate deklaracije o ekološkom otisku.

8. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 38. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem, u razumnom roku, razreda učinkovitosti ekološkog otiska za kritične sirovine za koje su pravila za izračun i provjeru donesena na temelju stavka 1. ovog članka, u skladu s Prilogom V.

9. Pri utvrđivanju pravila za izračun ekološkog otiska međuproizvoda i konačnih proizvoda koji sadržavaju kritične sirovine Komisija zahtijeva, ako je to moguće, primjenu pravila za izračun ekološkog otiska navedenih u ovom članku.

10. Deklaracija o ekološkom otisku mora se staviti na raspolaganje na internetskim stranicama sa slobodnim pristupom i mora biti lako razumljiva.

Komisija može donijeti provedbene akte kojima se utvrđuje format deklaracije o ekološkom otisku iz stavka 6. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 39. stavka 3.

11. Kad nude kritične sirovine na prodaju, među ostalim i na prodaju na daljinu, ili kad ih izlažu u okviru trgovačke djelatnosti, fizičke i pravne osobe koje stavljaju na tržište kritične sirovine osiguravaju da njihovi kupci imaju pristup deklaraciji o ekološkom otisku prije nego što se oni obvežu kupoprodajnim ugovorom.

Fizičke i pravne osobe koje stavljaju na tržište kritične sirovine ne smiju davati niti izlagati naljepnice, oznake, simbole ili natpise za koje je vjerojatno da će zavarati ili zbuniti potrošače u pogledu informacija uključenih u deklaraciju o ekološkom otisku.

ODJELJAK 3.

Slobodno kretanje, sukladnost i nadzor tržišta

Članak 32.

Slobodno kretanje

1. Države članice ne smiju zabranjivati, ograničavati ili sprečavati stavljanje na tržište ili stavljanje u uporabu proizvoda u koje su ugrađeni trajni magneti ili kritičnih sirovina koji su u skladu s ovom Uredbom iz razloga povezanih s informacijama o recikliranju ili recikliranom sadržaju trajnih magneta ili iz razloga povezanih s informacijama o ekološkom otisku kritičnih sirovina obuhvaćenih ovom Uredbom.
2. Države članice ne smiju sprečavati da se na trgovačkim sajmovima, izložbama, prezentacijama ili sličnim događanjima prikazuju proizvodi u koje su ugrađeni trajni magneti ili kritične sirovine koji nisu u skladu s ovom Uredbom pod uvjetom da je na vidljiv način jasno naznačeno da takvi proizvodi ili takve kritične sirovine nisu u skladu s ovom Uredbom i da se ne mogu staviti na raspolaganje na tržištu dok se ne postigne sukladnost s njom.

Članak 33.

Sukladnost i nadzor tržišta

1. Prije stavljanja na tržište proizvoda obuhvaćenog člankom 28. ili 29. odgovorne fizičke ili pravne osobe osiguravaju provedbu primjenjivog postupka ocjenjivanja sukladnosti i izradu potrebne tehničke dokumentacije. Ako je postupkom ocjenjivanja sukladnosti dokazana sukladnost proizvoda s primjenjivim zahtjevima, odgovorne fizičke ili pravne osobe osiguravaju da je sastavljena EU izjava o sukladnosti i stavljaju oznaku CE na proizvod.
2. Postupak ocjenjivanja sukladnosti za proizvode obuhvaćene zahtjevima utvrđenima u članku 28. ove Uredbe je postupak utvrđen u Prilogu IV. Direktivi 2009/125/EZ, osim ako su ti proizvodi obuhvaćeni i zahtjevima utvrđenima u članku 29. ove Uredbe, u kojem je slučaju postupak ocjenjivanja sukladnosti postupak utvrđen u pravilima za izračun i provjeru donesenima na temelju članka 29. stavka 2. ove Uredbe.

3. Ovaj se članak ne primjenjuje na proizvode obuhvaćene homologacijom tipa na temelju uredbe (EU) 2018/858 ili (EU) br. 168/2013.

Članak 34.

Provedba i usklađivanje sa zakonodavstvom Unije o usklađivanju

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 38. radi dopune članaka 28., 29., 31. i 33. kako bi se:

- (a) utvrdili zahtjevi za tehničko projektiranje i rad nosača podataka i jedinstvenu identifikacijsku oznaku proizvoda iz članka 28. stavaka 3. i 4.;
- (b) uputilo na tehničke norme koje se moraju koristiti u vezi s nosačem podataka i jedinstvenom identifikacijskom oznakom proizvoda iz članka 28. stavaka 3. i 4.;
- (c) uspostavila pravila za uključivanje jedinstvene identifikacijske oznake proizvoda iz članka 28. stavka 4. u registre relevantne za nadzor tržišta i carinske provjere;
- (d) utvrdili zahtjevi povezani s carinskim kontrolama koji se odnose na nosač podataka i jedinstvenu identifikacijsku oznaku proizvoda iz članka 28. stavaka 3. i 4.;
- (e) uspostavili postupci za postupanje s proizvodima koji predstavljaju rizik na nacionalnoj razini ili formalnu nesukladnost, kao i za povezane zaštitne postupke u slučaju prigovora protiv poduzetih mjera nadzora tržišta;
- (f) utvrdili zahtjevi povezani s EU izjavom o sukladnosti i opća načela i pravila te uvjeti za stavljanje oznake CE.

U tim delegiranim aktima upućuje se na drugo zakonodavstvo Unije o usklađivanju, a posebno na Direktivu 2009/125/EZ, ili se osigurava usklađenost s tim zakonodavstvom, te se uzima u obzir potreba za ograničavanjem administrativnog opterećenja uz istodobno osiguravanje djelotvorne provedbe članaka 28., 29. i 31. ove Uredbe.

POGLAVLJE 6.

UPRAVLJANJE

Članak 35.

Europski odbor za kritične sirovine

1. Osniva se Europski odbor za kritične sirovine („Odbor“).
2. Odbor daje savjete Komisiji i obavlja zadaće utvrđene u ovoj Uredbi.

Članak 36.

Sastav i funkcioniranje Odbora

1. Odbor čine predstavnici iz svih država članica i Komisije. Odborom predsjedava predstavnik Komisije („predsjednik“).
2. Svaka država članica imenuje visokorangiranog predstavnika u Odbor. Ako je to relevantno u pogledu funkcije i stručnog znanja, država članica može imenovati različite predstavnike u vezi s različitim zadaćama Odbora. Svaki predstavnik imenovan u Odbor ima zamjenika. Samo države članice imaju pravo glasa. Svaka država članica ima samo jedan glas bez obzira na broj svojih predstavnika.

Predsjednik poziva predstavnike Europskog parlamenta da kao promatrači prisustvuju sastancima Odbora, među ostalim i sastancima stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 8.

3. Prema potrebi, predsjednik može pozvati predstavnike industrije, posebno MSP-ova, civilnog društva, akademske zajednice, sindikata, lokalnih ili regionalnih tijela, trećih zemalja, prekomorskih zemalja i područja te Europske obrambene agencije, Europske agencije za kemikalije, Europske agencije za okoliš i Europske službe za vanjsko djelovanje da prisustvuju sastancima Odbora ili njegovih stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 8. kao promatrači ili da daju pisane doprinose. Promatrači ne sudjeluju u formuliranju savjetâ Odbora i njegovih podskupina.

4. Na prvom sastanku Odbor na prijedlog Komisije donosi svoj pravilnik običnom većinom glasova svojih članova.
5. Odbor se sastaje redovito kako bi mogao djelotvorno obavljati svoje zadaće predviđene u ovoj Uredbi. Odbor se prema potrebi sastaje na temelju obrazloženog zahtjeva Komisije ili države članice koji opravdava poseban interes u pogledu strateškog projekta na njezinu državnom području zbog kojeg je potreban dodatan sastanak.

Odbor se sastaje barem kako slijedi:

- (a) svaka tri mjeseca radi ocjenjivanja zahtjeva za strateške projekte u skladu s poglavljem 3. odjeljkom 2.;
  - (b) svakih šest mjeseci radi rada na praćenju u skladu s poglavljem 4.;
  - (c) jednom godišnje radi rasprave o napretku provedbe obveza država članica povezanih s istraživanjem utvrđenih u poglavlju 3. odjeljku 5., među ostalim s obzirom na ažurirane popise strateških sirovina ili kritičnih sirovina.
6. Komisija koordinira rad Odbora putem izvršnog tajništva koje pruža tehničku i logističku potporu.
  7. Odbor obavlja sljedeće zadaće:
    - (a) redovito raspravlja o provedbi članka 9. i razmjenjuje najbolje primjere iz prakse radi ubrzavanja postupaka izdavanja dozvola za projekte u području kritičnih sirovina i poboljšanja sudjelovanja javnosti u tim projektima i savjetovanja s javnosti o tim projektima;
    - (b) prema potrebi predlaže Komisiji smjernice za provedbu članka 9. stavka 1. koje trebaju uzeti u obzir jedinstvene kontaktne točke;
    - (c) redovito raspravlja o provedbi strateških projekata i, prema potrebi, o mjerama koje bi nositelj projekta ili država članica na čije se državno područje strateški projekt odnosi mogli poduzeti kako bi se dodatno olakšala provedba tih strateških projekata u skladu s člankom 15.;
    - (d) savjetuje Komisiju o procjeni uspostave sustava zajedničke nabave u skladu s člankom 25.;
    - (e) olakšava razmjenu najboljih praksi među državama članicama radi poboljšanja njihovih nacionalnih programa u skladu s člankom 26.
  8. Odbor može osnovati stalne ili privremene podskupine koje će se baviti konkretnim pitanjima i zadaćama.

Odbor osniva barem sljedeće stalne podskupine:

- (a) podskupinu za raspravu o financiranju i koordinaciju financiranja za strateške projekte u skladu s člankom 16. u koju se kao promatrači pozivaju predstavnici nacionalnih razvojnih banaka ili institucija, izvozno-kreditnih agencija, europskih razvojnih financijskih institucija, Grupe Europske investicijske banke, drugih međunarodnih financijskih institucija, uključujući Europsku banku za obnovu i razvoj i, prema potrebi, privatnih financijskih institucija koje treba pozivati kao promatrače;
- (b) podskupinu za raspravu i razmjenu mišljenja o mjerama za povećanje znanja javnosti o lancu opskrbe kritičnim sirovinama i razmjenu najboljih praksi u pogledu sudjelovanja javnosti i uključenosti dionika u projekte u području kritičnih sirovina, u koju predstavnike organizacija civilnog društva redovito treba pozivati kao promatrače;
- (c) podskupinu u kojoj su okupljeni nacionalni ili, kada je to relevantno, regionalni geološki ili geodetski instituti ili, ako nema takvih instituta, relevantna nacionalna tijela zadužena za opće istraživanje radi doprinosa koordinaciji nacionalnih programa istraživanja sastavljenih u skladu s člankom 19.;
- (d) podskupinu za raspravu i razmjenu mišljenja o mjerama za promicanje kružnosti, učinkovitosti uporabe resursa i zamjene kritičnih sirovina;
- (e) podskupinu u kojoj su okupljene nacionalne agencije za opskrbu i informiranje koje pokrivaju kritične sirovine ili, ako nema takvih agencija, relevantna nacionalna tijela zadužena za to pitanje radi doprinosa Komisijinim zadaćama praćenja i testiranja otpornosti na stres u skladu s člankom 20.;

- (f) podskupinu u kojoj su okupljene nacionalne agencije za pomoć u izvanrednim situacijama i nacionalna tijela odgovorna za strateške zalihe ili, ako nema takvih agencija i tijela, relevantna nacionalna tijela zadužena za to pitanje radi doprinosa praćenju strateških zaliha kako je utvrđeno u članku 23.

U obavljanju svojih zadaća Odbor, prema potrebi, osigurava koordinaciju, suradnju i razmjenu informacija s relevantnim strukturama za odgovor na krizu i pripravnost za krizu uspostavljenima na temelju prava Unije.

9. Odbor poduzima potrebne mjere kako bi osigurao sigurno postupanje s povjerljivim i poslovno osjetljivim informacijama i njihovu sigurnu obradu u skladu s člankom 46.

10. Odbor čini sve što je u njegovoj moći kako bi odluke donosio konsenzusom.

Članak 37.

Međunarodna suradnja i strateška partnerstva

1. Odbor redovito raspravlja:

(a) o mjeri u kojoj strateška partnerstva koja je Unija sklopila doprinose:

- i. poboljšanju sigurnosti opskrbe Unije, među ostalim i referentnim vrijednostima utvrđenima u članku 5. stavku 1. točki (b);
- ii. poboljšanju suradnje duž lanca vrijednosti kritičnih sirovina između Unije i partnerskih zemalja, među ostalim i programima za izgradnju kapaciteta i transfer tehnologije radi promicanja kružnosti i odgovornog recikliranja kritičnih sirovina u zemljama proizvodnje;
- iii. gospodarskom i socijalnom razvoju partnerskih zemalja, među ostalim i promicanjem praksi održivog i kružnog gospodarstva, dostojanstvenih radnih uvjeta i poštovanja ljudskih prava duž njihovih lanaca vrijednosti za sirovine;

(b) o međusobnoj usklađenost bilateralne suradnje država članica s relevantnim trećim zemljama i djelovanjima koje Unija provodi u kontekstu strateških partnerstava i potencijalnim sinergijama između te bilateralne suradnje i tih djelovanja;

(c) o tome kojim bi se trećim zemljama mogla dati prednost u sklapanju strateških partnerstava, uzimajući u obzir sljedeće kriterije:

- i. potencijalni doprinos sigurnosti i otpornosti opskrbe, uzimajući u obzir potencijalne rezerve treće zemlje i njezine kapacitete za eksploataciju, preradu i recikliranje kritičnih sirovina;
- ii. bi li se suradnjom između Unije i treće zemlje mogla poboljšati sposobnost treće zemlje da osigura praćenje, sprečavanje i svođenje na najmanju moguću mjeru štetnih utjecaja na okoliš svojim regulatornim okvirom i njegovom provedbom, primjenu društveno odgovornih praksi, uključujući poštovanje ljudskih prava i radničkih prava, osobito u pogledu suzbijanja prisilnog i dječjeg rada, i smislenu suradnju s lokalnim zajednicama, uključujući autohtone narode, primjenu transparentnih i odgovornih poslovnih praksi i sprečavanje štetnih utjecaja na pravilno funkcioniranje javne uprave i vladavinu prava;
- iii. postoje li već sporazumi o suradnji između Unije i treće zemlje te, za tržišta u nastajanju i gospodarstva u razvoju, postoji li potencijal za provedbu projekata ulaganja u okviru strategije Global Gateway, uključujući u cilju olakšavanja ulaganja u strateške projekte;
- iv. za tržišta u nastajanju i gospodarstva u razvoju, bi li i na koji način partnerstvo moglo pridonijeti stvaranju dodane vrijednosti na lokalnoj razini, uključujući aktivnosti na kraju proizvodnog lanca, i bi li bilo uzajamno korisno za Uniju i partnersku zemlju;

(d) o savjetima za Komisiju o tome kako osigurati dosljednost strateških partnerstava iz ovog stavka s politikama Unije o tržištima u nastajanju i gospodarstvima u razvoju.

2. Raspravama u Odboru u skladu sa stavkom 1. ne dovode se u pitanje ovlasti Vijeća u skladu s Ugovorima.

3. Države članice:
  - (a) obavješćuju Komisiju o svojoj bilateralnoj suradnji s relevantnim trećim zemljama ako njezino područje primjene uključuje lanac vrijednosti kritičnih sirovina;
  - (b) mogu pomagati Komisiji u provedbi mjera suradnje utvrđenih u strateškim partnerstvima uzduž lanca vrijednosti sirovina.
4. Komisija jednom godišnje obavješćuje Europski parlament i Vijeće o sadržaju i ishodu rasprava u Odboru u skladu sa stavkom 1.

POGLAVLJE 7.

DELEGIRANE OVLAŠTI I POSTUPAK ODBORA

Članak 38.

Izvršavanje delegiranja ovlašt

1. Ovlašt za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlašt za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 2., članka 4. stavka 2., članka 5. stavka 3., članka 6. stavka 2., članka 28. stavka 12., članka 29. stavaka 2. i 3., članka 31. stavaka 1. i 8. i članka 34. stavka 1. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od osam godina počevši od 24. lipnja 2024. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlašt najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od osam godina. Delegiranje ovlašt prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament i Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlašt iz članka 3. stavka 2., članka 4. stavka 2., članka 5. stavka 3., članka 6. stavka 2., članka 28. stavka 12., članka 29. stavaka 2. i 3., članka 31. stavaka 1. i 8. i članka 34. stavka 1. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlašt koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 2., članka 4. stavka 2., članka 5. stavka 3., članka 6. stavka 2., članka 28. stavka 12., članka 29. stavka 2. ili stavka 3., članka 31. stavka 1. ili stavka 8. ili članka 34. stavka 1. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 39.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor pomaže. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

POGLAVLJE 8.

IZMJENE

Članak 40.

Izmjena Uredbe (EU) br. 168/2013

U odjeljku C1 tablice iz Priloga II. Uredbi (EU) br. 168/2013 dodaje se sljedeći unos:

„15.a	18.	zahtjevi za kružnost trajnih magneta	Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća (*)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
-------	-----	--------------------------------------	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

(*) Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (SL L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

Članak 41.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/858

U odjeljku G tablice u dijelu I. Priloga II. Uredbi (EU) 2018/858 dodaje se sljedeći unos:

„G 15	Zahtjevi za kružnost trajnih magneta	Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamentu i Vijeća (*)	X	X	X	X	X	X									X	X
-------	--------------------------------------	--	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	---	---

(*) Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (SL L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

Članak 42.

Izmjene Uredbe (EU) 2018/1724

Uredba (EU) 2018/1724 mijenja se kako slijedi:

1. u Prilogu I. dodaje se sljedeći redak:

„AJ. Projekti u području kritičnih sirovina	1. jedinstvene kontaktne točke iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća (*) 2. informacije o postupku izdavanja dozvola
---	--

	3. informacije o uslugama financiranja i ulaganja 4. informacije o mogućnostima financiranja na razini Unije ili država članica 5. informacije o uslugama potpore poduzećima, uključujući, među ostalim, prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone ili radno pravo

(*) Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (SL L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>);

2. u Prilogu II. dodaje se sljedeći redak:

„Projekti u području kritičnih sirovina	Postupak koji se odnosi na sve relevantne dozvole za izgradnju projekata u području kritičnih sirovina te upravljanje njima, uključujući prema potrebi građevinske dozvole, dozvole za uporabu kemikalija i dozvole za priključenje na elektroenergetsku mrežu, procjene okoliša i ekološka odobrenja, te sve zahtjeve i postupke, od potvrde da je zahtjev potpun do obavijesti o sveobuhvatnoj odluci o ishodu postupka dotične jedinstvene kontaktne točke u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) 2024/1252.	Svi ishodi koji se odnose na postupke, od potvrde da je zahtjev potpun do obavijesti o sveobuhvatnoj odluci o ishodu postupka dotične jedinstvene kontaktne točke u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) 2024/1252.”;
---	--	--

3. u Prilogu III. dodaje se sljedeća točka:

„9. Dotična jedinstvena kontaktna točka u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) 2024/1252”;

Članak 43.

Izmjene Uredbe (EU) 2019/1020

Uredba (EU) 2019/1020 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 4. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Ovaj se članak primjenjuje samo u pogledu proizvoda koji podliježu uredbama (EU) br. 305/2011^{(1)*}, (EU) 2016/425^{(2)*}, (EU) 2016/426^{(3)*} i (EU) 2024/1252^{(4)*} Europskog parlamenta i Vijeća te direktivama 2000/14/EZ^{(5)*}, 2006/42/EZ^{(6)*}, 2009/48/EZ^{(7)*}, 2009/125/EZ^{(8)*}, 2011/65/EU^{(9)*}, 2013/29/EU^{(10)*}, 2013/53/EU^{(11)*}, 2014/29/EU^{(12)*}, 2014/30/EU^{(13)*}, 2014/31/EU^{(14)*}, 2014/32/EU^{(15)*}, 2014/34/EU^{(16)*}, 2014/35/EU^{(17)*}, 2014/53/EU^{(18)*} i 2014/68/EU^{(19)*} Europskog parlamenta i Vijeća.

- ^{(1)*} Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ (SL L 88, 4.4.2011., str. 5.).
- ^{(2)*} Uredba (EU) 2016/425 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o osobnoj zaštitnoj opremi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/686/EEZ (SL L 81, 31.3.2016., str. 51.).
- ^{(3)*} Uredba (EU) 2016/426 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o aparatima na plinovita goriva i stavljanju izvan snage Direktive 2009/142/EZ (SL L 81, 31.3.2016., str. 99.).
- ^{(4)*} Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (SL L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).
- ^{(5)*} Direktiva 2000/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. svibnja 2000. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na emisiju buke u okoliš uzrokovane opremom za uporabu na otvorenom (SL L 162, 3.7.2000., str. 1.).
- ^{(6)*} Direktiva 2006/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o strojevima o izmjeni Direktive 95/16/EZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 24.).
- ^{(7)*} Direktiva 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o sigurnosti igračkaca (SL L 170, 30.6.2009., str. 1.).
- ^{(8)*} Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.).
- ^{(9)*} Direktiva 2011/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o ograničenju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (SL L 174, 1.7.2011., str. 88.).
- ^{(10)*} Direktiva 2013/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje pirotehničkih sredstava na tržište (SL L 178, 28.6.2013., str. 27.).
- ^{(11)*} Direktiva 2013/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o rekreacijskim plovilima i osobnim plovilima na vodomlazni pogon i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 94/25/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 90.).
- ^{(12)*} Direktiva 2014/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje na tržištu jednostavnih tlačnih posuda (SL L 96, 29.3.2014., str. 45.).
- ^{(13)*} Direktiva 2014/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na elektromagnetsku kompatibilnost (SL L 96, 29.3.2014., str. 79.).
- ^{(14)*} Direktiva 2014/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje neautomatskih vaga na tržište (SL L 96, 29.3.2014., str. 107.).
- ^{(15)*} Direktiva 2014/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje mjernih instrumenata na tržištu (SL L 96, 29.3.2014., str. 149.).
- ^{(16)*} Direktiva 2014/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na opremu i zaštitne sustave namijenjene za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (SL L 96, 29.3.2014., str. 309.).
- ^{(17)*} Direktiva 2014/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na stavljanje na raspolaganje na tržištu električne opreme namijenjene za uporabu unutar određenih naponskih granica (SL L 96, 29.3.2014., str. 357.).
- ^{(18)*} Direktiva 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica o stavljanju na raspolaganje radijske opreme na tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/5/EZ (SL L 153, 22.5.2014., str. 62.).
- ^{(19)*} Direktiva 2014/68/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o usklađivanju zakonodavstava država članica o stavljanju na raspolaganje na tržištu tlačne opreme (SL L 189, 27.6.2014., str. 164.);

2. u Prilogu I. dodaje se sljedeća točka:

„71. Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (SL L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>), u mjeri u kojoj se odnosi na zahtjeve utvrđene u člancima 28., 29. ili 31. te uredbe.”.

POGLAVLJE 9.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 44.

Praćenje napretka

1. Komisija do 24. studenoga 2026. podnosi izvješće koje uključuje indikativna predviđanja godišnje potrošnje svake kritične sirovine za 2030., 2040. i 2050., uključujući nisku, visoku i referentnu projekciju, kao i okvirne referentne vrijednosti za eksploataciju i preradu po strateškoj sirovini kako bi se ispunile referentne vrijednosti utvrđene u članku 5. stavku 1. točki (a) za 2030.

2. Komisija do 24. svibnja 2027. te barem svake tri godine nakon toga, uzimajući u obzir savjete Odbora, prati napredak Unije u postizanju referentnih vrijednosti utvrđenih u članku 5. stavku 1., kao i ublažavanje očekivanog povećanja potrošnje kritičnih sirovina u Uniji iz članka 5. stavka 2. i objavljuje izvješće u kojem se navode podaci o napretku Unije u pogledu postizanja tih referentnih vrijednosti i tog ublažavanja.

3. Izvješće iz stavka 2. sadržava:

(a) kvantitativne informacije o razmjerima napretka Unije u postizanju referentnih vrijednosti i ublažavanja iz članka 5.;

(b) popis strateških partnerstava sklopljenih između Unije i trećih zemalja koja obuhvaćaju sirovine; i

(c) procjenu doprinosa strateških partnerstava postizanju referentne vrijednosti utvrđene u članku 5. stavku 1. točki (b).

Za potrebe ovog članka od gospodarskih subjekata ne zahtijeva se da uz informacije dostavljene u skladu s člankom 21. dostavljaju dodatne informacije.

4. Kako bi se osigurala koherentna provedba ove Uredbe, Komisija prati usklađenost svojih djelovanja poduzetih radi njezine provedbe s drugim pravom Unije. Osim toga, Komisija do 24. svibnja 2025. objavljuje izvješće o usklađenosti ove Uredbe s drugim pravom Unije.

5. Ako na temelju izvješća iz stavka 1. Komisija zaključi da Unija vjerojatno neće postići ciljeve utvrđene u članku 5., procjenjuje izvedivost i proporcionalnost predlaganja mjera radi osiguravanja postizanja tih ciljeva.

6. Komisija od europskih organizacija za normizaciju zahtijeva da izrade europske norme ili europske normizacijske dokumente kako bi se podržali ciljevi ove Uredbe.

Članak 45.

Izvješćivanje koje provode države članice

1. Države članice do 24. svibnja 2026., a zatim svake godine, Komisiji dostavljaju izvješće koje sadržava informacije iz članka 19. stavka 5., članka 21. stavaka 1. i 2., članka 22. stavka 1., članka 23. stavka 5. i članka 26. stavka 6.

Od gospodarskih subjekata ne zahtijeva se da dostave dodatne informacije uz informacije dostavljene u kontekstu odredbi navedenih u prvom podstavku.

2. Komisija može donijeti provedbene akte kojima utvrđuje predložak za izvješća iz stavka 1. ovog članka. U predlošku može se navesti način na koji se moraju formulirati informacije iz stavka 1. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 39. stavka 2.
3. Na informacije sadržane u izvješćima iz stavka 1. ovog članka primjenjuje se članak 46.

Članak 46.

Postupanje s povjerljivim informacijama

1. Informacije dobivene u okviru provedbe ove Uredbe smiju se upotrebljavati samo za potrebe ove Uredbe i zaštićene su relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom.
2. Države članice i Komisija osiguravaju zaštitu trgovinskih i poslovnih tajni te drugih osjetljivih, povjerljivih i klasificiranih podataka dobivenih i obrađenih prilikom primjene ove Uredbe, uključujući preporuke i mjere koje treba poduzeti u skladu s pravom Unije i relevantnim nacionalnim pravom.
3. Komisija i države članice osiguravaju da se klasificiranim podacima dostavljenima ili razmijenjenima u skladu s ovom Uredbom ne snizi razina dodijeljene oznake tajnosti ili da ih se ne deklasificira bez prethodnog pisanog pristanka autora u skladu s relevantnim pravom Unije ili relevantnim nacionalnim pravom.
4. Ako država članica smatra da bi otkrivanje agregiranih informacija u skladu s člankom 22. moglo ugroziti njezin nacionalni sigurnosni interes, ona putem obrazložene obavijesti može prigovoriti tome da Komisija otkrije te informacije.
5. Komisija i nacionalna tijela, njihovi dužnosnici odnosno službenici, zaposlenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela osiguravaju povjerljivost informacija dobivenih pri obavljanju svojih zadaća i aktivnosti u skladu s relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom. Ta obveza primjenjuje se i na sve predstavnike država članica, promatrače, stručnjake i druge sudionike koji prisustvuju sastancima Odbora u skladu s člankom 36.
6. Komisija osigurava standardizirana i sigurna sredstva za prikupljanje, obradu i pohranu informacija dobivenih u skladu s ovom Uredbom.
7. Sve obveze u pogledu razmjene informacija u skladu s ovom Uredbom ne primjenjuju se na podatke koji se odnose na ključne sigurnosne ili obrambene interese država članica.

Članak 47.

Sankcije

Države članice do 24. studenoga 2026. utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

Članak 48.

Evaluacija

1. Komisija do 24. svibnja 2028. provodi evaluaciju ove Uredbe s obzirom na njezine ciljeve te podnosi izvješće o tome Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
2. U izvješću iz stavka 1. procjenjuje se barem sljedeće:
  - (a) prikladnost utvrđivanja maksimalnih pragova za ekološki otisak za kritične sirovine za koje su donesena pravila o izračunu i provjeri, kao i potreba za daljnjim jačanjem lanaca opskrbe kritičnim sirovinama nakon 2030.;

- (b) primjerenost utvrđivanja referentnih vrijednosti za 2040. i 2050. na ukupnoj razini i po strateškoj sirovini;
  - (c) usklađenost prava Unije u području okoliša s ovom Uredbom, posebno u odnosu na prioritetni status strateških projekata;
  - (d) dostupnost informacija o količinama otpada i sadržaju strateških sirovina za relevantne tokove otpada;
  - (e) utjecaj zajedničkog sustava nabave uspostavljenog u skladu s člankom 25. na tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu;
  - (f) primjerenost uspostave daljnjih mjera za povećanje prikupljanja, razvrstavanja i obrade otpada, posebno s obzirom na metalne ostatke, uključujući željezni otpad.
3. Komisija na temelju izvješća iz stavka 1. prema potrebi podnosi relevantne zakonodavne prijedloge.

Članak 49.

Stupanje na snagu

- 1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
- 2. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, članci 40. i 41. primjenjuju se od 24. svibnja 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. travnja 2024.

Za Europski parlament
Predsjednica
R. METSOLA

Za Vijeće
Predsjednica
H. LAHBIB

PRILOG I.

Strateške sirovine**Odjeljak 1.****Popis strateških sirovina**

Sljedeće sirovine smatraju se strateškima:

- (a) boksit/aluminijev oksid/aluminij
- (b) bizmut
- (c) bor – metalurške čistoće
- (d) kobalt
- (e) bakar
- (f) galij
- (g) germanij
- (h) litij – baterijske čistoće
- (i) elementarni magnezij
- (j) mangan – baterijske čistoće
- (k) grafit – baterijske čistoće
- (l) nikal – baterijske čistoće
- (m) metali platinske skupine
- (n) elementi rijetkih zemalja za trajne magnete (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm i Ce)
- (o) elementarni silicij
- (p) elementarni titanij
- (q) volfram

odjeljak 2.**Metodologija za određivanje strateških sirovina**

1. Strateška se važnost određuje na temelju važnosti sirovine za zelenu i digitalnu tranziciju i za obrambene i aeronautičke primjene, u skladu sa sljedećim kriterijima:
  - (a) količina strateških tehnologija za koje je ulazni materijal neka strateška sirovina;
  - (b) količina sirovine potrebne za proizvodnju relevantnih strateških tehnologija;
  - (c) očekivanja svjetska potražnja za relevantnim strateškim tehnologijama.
2. Predviđeni rast potražnje ($DF/C,\tau$) izračunava se formulom:

$$DF_{C,\tau} = \frac{DF_{\tau}}{GS_{\tau_0}}$$

pri čemu je:

DF_{τ} je globalna godišnja prognoza potražnje za sirovinom u godini τ ;

GS_{τ_0} je globalna godišnja proizvodnja sirovine za referentno razdoblje, τ_0 .

3. Težina povećavanja proizvodnje određuje se tako da se u obzir uzme barem:
- (a) postojeći globalni godišnji opseg proizvodnje sirovine;
  - (b) omjer rezervi i proizvodnje sirovine na temelju poznatih rezervi geoloških resursa koji se mogu gospodarski isplativo vaditi i trenutačne globalne godišnje proizvodnje;
  - (c) vrijeme provedbe novih projekata kojima se povećava kapacitet opskrbe, ako su dostupne pouzdane informacije.
-

PRILOG II.

Kritične sirovine**Odjeljak 1****Popis kritičnih sirovina**

Sljedeće sirovine smatraju se kritičnima:

- (a) antimon
- (b) arsen
- (c) boksit/aluminijev oksid/aluminij
- (d) barit
- (e) berilij
- (f) bizmut
- (g) bor
- (h) kobalt
- (i) koksni ugljen
- (j) bakar
- (k) glinenac (feldspat)
- (l) fluorit
- (m) galij
- (n) germanij
- (o) hafnij
- (p) helij
- (q) teški elementi rijetkih zemalja
- (r) laki elementi rijetkih zemalja
- (s) litij
- (t) magnezij
- (u) mangan
- v. grafit
- (w) nikal – baterijske čistoće
- x. niobij

- (y) fosfatna stijena
- (z) fosfor
- (aa) metali platinske skupine
- (ab) skandij
- (ac) elementarni silicij
- (ad) stroncij
- (ae) tantal
- (af) elementarni titanij
- (ag) volfram
- (ah) vanadij

Odjeljak 2.

Izračun gospodarske važnosti i rizika za sigurnost opskrbe

1. Gospodarska važnost (EI) procijenjene sirovine izračunava se formulom:

$$EI = \sum_s (A_s * Q_s) * SI_{EI}$$

pri čemu:

s označava sektore gospodarstva (razina oznake s dvije znamenke) NACE-a;

A_s je udio krajnje uporabe procijenjene sirovine u nekom sektoru NACE-a (razina oznake s dvije znamenke) (pri čemu se koriste vrijednosti Unije kada su dostupne, a u suprotnome globalni udijeli);

Q_s je dodana vrijednost odgovarajućeg sektora NACE-a (razina oznake s dvije znamenke), kao udio cjelokupnog gospodarstva;

SI_{EI} je indeks zamjenjivosti u odnosu na gospodarsku važnost.

2. Indeks zamjenjivosti procijenjene sirovine u odnosu na gospodarsku važnost (SI_{EI}) izračunava se, na temelju najrelevantnijih industrijskih primjena, formulom:

$$SI_{EI} = \sum_i \sum_a SPP_{i,a;EI} * Sub\_share_{i,a} * Share_a$$

pri čemu je:

i određeni zamjenski materijal

a određena pojedinačna primjena sirovine;

$SPP_{i,a;EI}$ EI parametar učinkovitosti gospodarske važnosti svakog zamjenskog materijala, i , u usporedbi s procijenjenom sirovinom, na temelju tehničke učinkovitosti, uključujući funkcionalnost i troškovnu učinkovitost, za svaku primjenu, a ;

Sharea udio sirovina u krajnjoj primjeni;

Sub_share_{i,a} podudio svakog zamjenskog materijala u svakoj primjeni.

3. Rizik za sigurnost opskrbe (SR) procijenjene sirovine izračunava se formulom:

$$SR = \left[(HHI_{WGI,t_c})_{GS} * \frac{IR}{2} + (HHI_{WGI,t_c})_{EU\_sourcing} * \left(1 - \frac{IR}{2}\right) \right] * (1 - EoLRIR) * SISR$$

pri čemu:

GS označava globalnu godišnju proizvodnju ocijenjene sirovine;

Eu_sourcing označava stvarnu opskrba Unije, tj. domaća proizvodnja Unije plus uvoz u Uniju iz trećih zemalja ili prekomorskih zemalja i područja;

HHI Herfindahl-Hirschmanov indeks (koristi se kao pokazatelj za koncentraciju opskrbe po zemlji)

WGI je indeks koji se temelji na indikatorima Svjetske banke o globalnom upravljanju (koristi se kao pokazatelj za upravljanje po zemlji);

t_c je trgovinski parametar modifikator WGI-ja, koji se određuje uzimanjem u obzir mogućih izvoznih poreza (potencijalno ublaženih trgovinskim sporazumom na snazi) i fizičkim izvoznim kvotama ili zabranama izvoza koje je zemlja uvela, c.

EoLRIR je stopa recikliranja u ulaznom materijalu, što znači omjer sekundarnih sirovina u ulaznom materijalu (recikliranih iz otpada) i svih sirovina (primarnih i sekundarnih) u ulaznom materijalu;

SISR je indeks zamjenjivosti u odnosu na rizik za sigurnost opskrbe;

IR je ovisnost o uvozu.

4. Ovisnost o uvozu, IR, sirovine izračunava se formulom:

$$IR = \max \left\{ 0; \frac{Import - Export}{DomesticProduction + Import - Export} \right\}$$

5. Herfindahl-Hirschmanov indeks (HHIWGI) procijenjene sirovine izračunava se formulom:

$$HHI_{WGI,t_c} = \sum_c (S_c)^2 * WGI_c * t_c$$

pri čemu:

c označava zemlje koje isporučuju procijenjenu sirovinu;

S_c je udio zemlje c u opskrbi (GS ili EU_sourcing) procijenjene sirovine;

WGI_c je indeks koji se temelji na indikatorima Svjetske banke o globalnom upravljanju zemlje c;

t_c je trgovinski parametar zemlje modifikator WGI-ja, koji se određuje uzimanjem u obzir mogućih izvoznih poreza (potencijalno ublaženih trgovinskim sporazumom na snazi) i fizičkim izvoznim kvotama ili zabranama izvoza koje je zemlja uvela, c.

6. Indeks zamjenjivosti procijenjene sirovine u odnosu na rizik za sigurnost opskrbe (SISR) izračunava se formulom:

$$SI_{SR} = \sum_i \sum_a SPP_{i,SR} * Sub\_share_{i,a} * Share_a$$

pri čemu:

i označava određeni zamjenski materijal;

a označava određenu pojedinačnu primjenu potencijalnog materijala;

SPP_i ; SR je parametar učinkovitosti rizika opskrbe za svaki zamjenski materijal, i , na temelju njegove globalne proizvodnje, kritičnosti i gospodarskog značaja (primarni proizvod, suproizvod, nusproizvod);

$Share_a$ je udio sirovine potencijalnih materijala u krajnjoj primjeni;

$Sub\_share_{i,a}$ je podudio svakog zamjenskog materijala u svakoj primjeni.

7. Ako strukturne ili statističke promjene horizontalno utječu na mjerenje gospodarske važnosti i rizika za sigurnost opskrbe za sve ocijenjene materijale, odgovarajuće se vrijednosti korigiraju kako bi se kompenziralo za te promjene.

Izračuni formula u ovom odjeljku temelje se na prosjeku posljednjih pet godina za koje su podaci dostupni. Prioritet, kvaliteta i dostupnost podataka moraju se uzeti u obzir.

PRILOG III.

Procjena na temelju kriterija za priznavanje strateških projekata

1. Pri procjeni ispunjava li projekt u Uniji kriterij utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (a) uzima se u obzir:

- (a) doprinosi li projekt postizanju referentnih vrijednosti utvrđenih u članku 5. stavku 2. točki (a);
- (b) doprinosi li projekt održavanju ili proširivanju Unijinih kapaciteta u smislu udjela u godišnjoj potrošnji strateških sirovina u Uniji, uzimajući u obzir očekivano povećanje potrošnje u Uniji;
- (c) doprinosi li projekt postizanju jačanju Unijina kapaciteta za proizvodnju inovativnih sirovina koji mogu zamijeniti strateške sirovine u jednoj strateškoj tehnologiji ili više njih, uz poduzimanje mjera za postizanje sličnog ili manjeg ekološkog otiska u usporedbi sa sirovinom koja je zamijenjena;

Doprinos projekta relevantnoj referentnoj vrijednosti ocjenjuje se na temelju poslovnog plana projekta, popratnih tehničkih informacija uključenih u zahtjev i procijenjenog vremena do ulaska na tržište.

2. Pri procjeni ispunjava li projekt u trećoj zemlji ili prekomorskoj zemlji i području kriterij utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (a) uzima se u obzir:

- (a) doprinosi li projekt referentnim vrijednostima iz članka 5. stavka 2. točke (b) ili doprinosi održavanju otpornosti opskrbe Unije strateškim sirovinama;
- (b) jamči li primjenjivi pravni okvir ili drugi uvjeti da neće doći do narušavanja trgovine i ulaganja povezanih s projektom, uzimajući u obzir prije svega je li Unija s tom trećom zemljom ili tim prekomorskim zemljama i područjima, sklopila strateško partnerstvo iz članka 37. ili trgovinski sporazum s poglavljem o sirovinama, i je li dosljedan sa zajedničkom trgovinskom politikom Unije;
- (c) koliko je poduzeća sklopilo, ili voljno sklopiti, ugovore o otkupu s nositeljem projekta kako bi koristila ili prerađivala strateške sirovine dobivene iz relevantnih projekata u Uniji;
- (d) je li projekt u skladu s Unijinim ciljevima razvojne suradnje i vanjske politike.

Doprinos projekta referentnim vrijednostima iz točke (a) ocjenjuje se na temelju poslovnog plana projekta, popratnih tehničkih informacija uvrštenih u zahtjev, procijenjenog vremena za ulazak na tržište i udjela proizvodnje projekta obuhvaćenog postojećim ili potencijalnim ugovorima o otkupu iz točke (c). Među dokazima za točku (c) mogu biti ugovorni sporazumi, pisma namjere i memorandumima o razumijevanju.

3. Pri procjeni ispunjava li projekt kriterij utvrđen u članku 6. stavku 1. točki(b) uzima se u obzir:

- (a) kvaliteta studija izvedivosti provedenih za potencijal razvoja projekta;
- (b) je li planirana tehnologija dokazana u praksi u relevantnom okruženju.

4. Koncept studija izvedivosti iz točke 3. podtočke (a) mora biti osmišljen tako da se:

- (a) ocijeni vjerojatnost uspjeha projekta na temelju analize tehnoloških i okolišnih aspekata;
- (b) identificiraju potencijalna tehnička pitanja i problema koji bi se mogli pojaviti tijekom izvođenja projekta.

Za potvrdu izvedivosti projekta mogle bi biti potrebne dodatne studije.

5. Pri procjeni ispunjavaju li projekti u Uniji kriterij utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (c) uzima se u obzir ukupna procjena usklađenosti projekta s relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom kao i relevantni dodatni dokazi, uzimajući u obzir lokaciju projekta.

Pri procjeni ispunjavaju li projekti u trećim zemljama kriterij utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (c) uzima se u obzir usklađenost s primjenjivim nacionalnim pravom pod uvjetom da se tim nacionalnim pravom pruža dostatno jamstvo usklađenosti s kriterijem ili njegovim aspektima te sa sljedećim međunarodnim instrumentima:

- (a) Trostranom deklaracijom ILO-a o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku;
  - (b) Smjernicama OECD-a za postupanje s dužnom pažnjom za odgovorno poslovno ponašanje, posebno smjernicama koje se odnose na borbu protiv korupcije;
  - (c) Smjernicama OECD-a za postupanje s dužnom pažnjom za odgovorne lance opskrbe mineralima iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja;
  - (d) Smjernicama OECD-a za postupanje s dužnom pažnjom za stvaranje angažman s dionicima u sektoru eksploatacije, među ostalim u slučajevima u kojima se upućuje na načela utvrđena u Deklaraciji Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda;
  - (e) Načelima OECD-a za korporativno upravljanje;
  - (f) Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju;
  - (g) Vodećim načelima Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima.
  - (h) Referentnom normom br. 5 Međunarodne financijske korporacije o stjecanju zemljišta i nedobrovoljnom preseljenju;
6. Nositelji projekta mogu dokazati ispunjavanje kriterija utvrđenog u članku 6. stavku 1. točki (c) na sljedeće načine:
- (a) dostavljanjem dokaza da je taj projekt pojedinačno certificiran u okviru jednog ili više programa priznatih u skladu s člankom 30. stavkom 2. koji zajednički obuhvaćaju sve zahtjeve navedene u Prilogu IV. točki 2.; ili
  - (b) preuzimanjem obveze da certificira taj program u okviru jednog ili više programa priznatih u skladu s člankom 30. stavkom 2. koji zajednički obuhvaćaju sve zahtjeve navedene u Prilogu IV. točki 2. i dostavljanjem dostatnih dokaza da će provedeni projekt moći ispuniti kriterije takve certifikacije.
7. Pri procjeni ispunjava li projekt u Uniji kriterij utvrđen u članku 6. stavku 1. točke (d) uzima se u obzir:
- (a) sudjeluju li u projektu poduzeća iz različitih država članica;
  - (b) nalaze li se potencijalni otkupljivači u više država članica;
  - (c) postoje li utjecaji na dostupnost strateških sirovina za korisnike niže u lancu u više država članica.
8. Pri procjeni ispunjava li projekt u trećoj zemlji kriterij utvrđen u članku 6. stavku 1. točki (e) uzima se u obzir u kojoj mjeri projekt u toj trećoj zemlji doprinosi:
- (a) jačanju više od jedne faze u lancu vrijednosti sirovine u toj zemlji ili široj regiji;
  - (b) poticanju privatnog ulaganja u domaći lanac vrijednosti sirovina;
  - (c) stvaranju širih gospodarskih ili socijalnih koristi, među ostalim stvaranju radnih mjesta.

PRILOG IV.

Kriteriji za programe certifikacije

1. Priznati program certifikacije mora ispunjavati sljedeće kriterije:
  - (a) otvoren je pod transparentnim, poštenim i nediskriminirajućim uvjetima za sve gospodarske subjekte koji žele i mogu ispuniti zahtjeve programa, a njime upravlja više dionika;
  - (b) praćenje i provjera sukladnosti objektivni su, utemeljeni na međunarodnim, Unijanim ili nacionalnim standardima, zahtjevima i postupcima te se provode neovisno od relevantnog gospodarskog subjekta;
  - (c) sadržava dostatne zahtjeve i postupke kako bi se osigurala stručnost i neovisnost odgovornih verifikatora;
  - (d) uključuje zahtjeve kako bi se osiguralo izvješće o reviziji na razini lokacije.
2. Zahtjevi za certifikaciju moraju se sastojati barem od:
  - (a) zahtjeva kojima se osiguravaju okolišno održive prakse, među ostalim zahtjeva za upravljanje okolišem i ublažavanje utjecaja, u sljedećim kategorijama rizika za okoliš:
    - i. zrak, uključujući onečišćenje zraka na primjer emisijama stakleničkih plinova;
    - ii. voda, zajedno s morskim dnom i morskim okolišem, te onečišćenje vode, potrošnja vode, količine vode, uzimajući u obzir poplave ili suše, i pristup vodi;
    - iii. tlo, uključujući onečišćenje tla, eroziju tla, uporabu zemljišta i degradaciju zemljišta;
    - iv. bioraznolikost, uključujući štetu nanosenu staništima, divljim biljnim i životinjskim vrstama, flori i ekosustavima, uključujući usluge ekosustava;
    - v. opasne tvari;
    - vi. buka i vibracije;
    - vii. sigurnost pogona;
    - viii. potrošnja energije;
    - ix. otpad i ostaci;
  - (b) zahtjeva kojima se osiguravaju društveno odgovorne prakse, među ostalim poštovanje ljudskih i radničkih prava, uključujući život u zajednici i autohtone narode;
  - (c) zahtjeva kojima se osiguravaju poslovni integritet i transparentnost, među ostalim zahtjeva za dobro upravljanje financijskim, okolišnim i socijalnim pitanjima te politikama protiv korupcije i podmićivanja.

PRILOG V.

Ekološki otisak**Dio I.****Definicije**

Za potrebe ovog Priloga primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „podaci o aktivnosti” znači informacije povezane s procesima modeliranja inventara životnog ciklusa (LCI), pri čemu agregirani rezultati LCI-ja za procesne lance koji predstavljaju aktivnosti određenog procesa množe se odgovarajućim podacima o aktivnosti te se zatim kombiniraju kako bi se dobio ekološki otisak povezan s tim procesom;
- (b) „popis materijala” znači popis sirovina, podsklopova, međusklopova, podkomponenti, dijelova i količina svake od tih stavki koji su potrebni za proizvodnju proizvoda u opsegu studije;
- (c) „podaci specifični za društvo” ili „primarni podaci” znači izravno izmjereni ili prikupljeni podaci iz jednog ili više pogona (podaci specifični za lokaciju) koji su reprezentativni za aktivnosti društva;
- (d) „metoda procjene utjecaja” znači protokol za kvantitativno pretvaranje podataka inventara životnog ciklusa u bitan utjecaj na okoliš;
- (e) „kategorija utjecaja” znači razred korištenja resursa ili utjecaja na okoliš na koje se odnose podaci inventara životnog ciklusa;
- (f) „životni ciklus” znači uzastopne i međusobno povezane faze sustava proizvoda, od dobavljanja sirovina ili stvaranja iz prirodnih izvora do konačnog odlaganja (ISO 14040:2006);
- (g) „inventar životnog ciklusa” ili „LCI” znači kombinirani skup razmjena elementarnih tokova, tokova otpada i tokova proizvoda u skupu podataka LCI-ja;
- (h) „skup podataka inventara životnog ciklusa” ili „skup podataka LCI-ja” znači dokument ili datoteka s informacijama o životnom ciklusu određenog proizvoda ili drugim referencama; kao što su lokacija ili proces; u kojem su obuhvaćeni opisni metapodaci i kvantitativni inventar životnog ciklusa te koji može biti skup podataka pojedinačnog procesa, djelomično agregirani skup podataka ili agregirani skup podataka;
- i. „sekundarni podaci” znači podaci koji ne potječu iz određenog procesa unutar lanca opskrbe društva koje provodi studiju ekološkog otiska, odnosno podaci koje društvo ne prikuplja, ne mjeri niti procjenjuje izravno, nego koji se dobivaju iz baze podataka LCI-ja treće strane ili iz drugih izvora, uključujući podatke o prosječnim vrijednostima u industriji, na primjer iz objavljenih podataka o proizvodnji, iz vladinih statističkih podataka i od industrijskih udruženja, studije literature, inženjerske studije i patenti; ti se podaci mogu temeljiti i na financijskim podacima te sadržavati posredne podatke i druge generičke podatke te uključujući primarne podatke koji prolaze kroz korak horizontalnog agregiranja;
- (j) „granica sustava” znači aspekti koji su obuhvaćeni odnosno neobuhvaćeni u studiji životnog ciklusa.

Uz to, pravila za izračun ekološkog otiska kritičnih sirovina moraju uključivati sve dodatne definicije potrebne za njihovo tumačenje.

Dio II.**Područje primjene**

U ovom se Prilogu navode ključni elementi za izračun ekološkog otiska sirovina.

Pravila za izračun ekološkog otiska određenih kritičnih sirovina temelje se na bitnim elementima iz ovog Priloga, pri čemu se uzimaju u obzir znanstveno utemeljene metode procjene i relevantne međunarodne norme u području procjene životnog ciklusa.

Izračun ekološkog otiska neke kritične sirovine temelji se na popisu materijala, energiji, proizvodnim metodama i pomoćnim materijalima u postrojenjima u kojima se ta kritična sirovina proizvodi.

Cilj Komisije u definiranju pravila za izračun ekološkog otiska određenih kritičnih sirovina mora biti dosljednost s pravilima za izračun ekološkog otiska međuproizvoda i konačnih proizvoda u kojima se koriste te kritične sirovine.

Dio III.**Deklarirana jedinica**

Deklarirana jedinica je 1 kg relevantne vrste kritične sirovine.

Pravila za izračun ekološkog otiska određenih sirovina mogu definirati veću ili manju deklariranu jedinicu, iskazanu u kg, kad je to potrebno kako bi se uzela u obzir priroda ili uporaba neke kritične sirovine.

Svi kvantitativni ulazni i izlazni podaci koje proizvođač prikupi radi kvantifikacije ugljičnog otiska izračunavaju se u odnosu na tu deklariranu jedinicu.

Dio IV.**Granica sustava**

1. Eksploatacija, koncentracija i rafiniranje su tri faze životnog ciklusa koje treba uvrstiti unutar granice sustava primarnih kritičnih sirovina u obliku sljedećih procesa, kad je relevantno za određenu sirovinu:
  - (a) procesi više u lancu, među ostalim eksploatacija rude za proizvodnju sirovine, proizvodnja kemikalija i opskrba kemikalijama, uključujući prijevoz kemikalija, i pomoćni procesi, proizvodnja goriva i opskrba gorivom, uključujući prijevoz goriva, proizvodnja električne energije i opskrba električnom energijom i prijevoz materijala u vozilima koja nisu u vlasništvu organizacije i kojima organizacija ne upravlja;
  - (b) prijevoz rude, koncentrata i sirovina u vozilima koja su u vlasništvu organizacije;
  - (c) skladištenje rude, koncentrata i sirovina;
  - (d) drobljenje i čišćenje rude;
  - (e) proizvodnja koncentrata sirovine;
  - (f) eksploatacija metala, kemijskim, fizičkim ili biološkim postupcima;
  - (g) taljenje;
  - (h) oplemenjivanje metala;
  - (i) čišćenje troske;
  - (j) rafiniranje metala;
  - (k) elektroliza metala;
  - (l) lijevanje ili pakiranje metala;
  - (m) obrada potrošenog materijala i troske;
  - (n) svi povezani pomoćni procesi, kao što su procesi za obradu otpadne vode na lokaciji, među ostalim za obradu tehnološke vode, vode korištene za izravno hlađenje i oborinske vode, sustavi za smanjenje plina, uključujući primarne i sekundarne plinove, grijači, uključujući za prethodnu obradu vode za napajanje; i interna logistika.
2. Unutar granice sustava sekundarnih kritičnih sirovina, koje definiraju fazu životnog ciklusa recikliranja, uvrštavaju se sljedeći procesi (kad je relevantno za određenu sirovinu):
  - (a) procesi više u lancu, među ostalim stvaranje sirovinskog materijala (jalovina i neobrađeni koncentri), proizvodnja kemikalija i opskrba kemikalijama (prijevoz kemikalija) i pomoćni procesi, proizvodnja goriva i opskrba gorivom (prijevoz goriva), proizvodnja električne energije i opskrba električnom energijom i prijevoz materijala u vozilima koja nisu u vlasništvu organizacije;
  - (b) prijevoz koncentrata i otpadnih ostataka vozilima koja su u vlasništvu organizacije;
  - (c) skladištenje otpadnih ostataka, koncentrata i sirovina;
  - (d) prethodna obrada sekundarnih sirovina;
  - (e) taljenje;

- (f) oplemenjivanje metala;
  - (g) rafiniranje metala;
  - (h) elektroliza metala;
  - (i) lijevanje ili pakiranje metala;
  - (j) obrada potrošenog materija;
  - (k) svi povezani pomoćni procesi, kao što su procesi za obradu otpadne vode na lokaciji, među ostalim za obradu tehnološke vode, vode korištene za izravno hlađenje i oborinske vode, sustavi za smanjenje plina, uključujući primarne i sekundarne plinove, grijači, uključujući za prethodnu obradu vode za napajanje; i interna logistika.
3. Iz izračuna ekološkog otiska trebalo bi isključiti fazu uporabe i fazu na kraju životnog vijeka jer te faze nisu pod izravnim utjecajem odgovornog gospodarskog subjekta. Dopušteno je isključiti druge procese čiji doprinos ekološkom otisku određene kritične sirovine nije značajan.

Dio V.

Kategorije utjecaja

U pravilima za izračun navodi se kategorija utjecaja koju treba uvrstiti u izračun ekološkog otiska. Odabir se temelji na analizi najvažnijih točaka provedenoj međunarodnim znanstveno utemeljenim metodama u kojoj se u obzir uzimaju:

- (a) relativna važnost različitih utjecaja, među ostalim njihova relativna važnost za postizanje Unijinih klimatskih i okolišnih ciljeva;
- (b) potrebe poduzeća niže u lancu koja žele prijavljivati ekološki otisak kritičnih sirovina koje koriste.

Dio VI.

Korištenje skupova podataka specifičnih za poduzeće i sekundarnih skupova podataka

U pravilima za izračun mora se navesti upotreba skupova podataka specifičnih za poduzeće i sekundarnih skupova podataka za sve relevantne procese i materijale. Ako pravila izračuna dopuštaju izbor između skupa podataka specifičnog za poduzeće i sekundarnog skupa podataka, Komisija treba razmotriti poticanje korištenja skupa podataka specifičnog za poduzeće.

Korištenje skupova podataka specifičnih za poduzeće je obvezno barem za procese pod izravnim utjecajem odgovornog operatera i procese koji imaju najveći utjecaj na relevantne kategorije utjecaja.

Podaci o aktivnostima specifični za društvo upotrebljavaju se u kombinaciji s relevantnim sekundarnim skupovima podataka u skladu s ekološkim otiskom. U pravilima za izračun mora se navesti je li dopušteno uzorkovanje u skladu s kriterijima definiranim u međunarodno razvijenim znanstveno utemeljenim metodama.

Ako dođe do promjena u popisu materijala ili strukturi izvora energije u proizvodnji određene vrste kritične sirovine, potreban je novi izračun ekološkog otiska.

Pri utvrđivanju pravila za izračun, među ostalim za emisije stakleničkih plinova proizvedene iz električne energije koja se upotrebljava za proizvodnju kritičnih sirovina, Komisija osigurava dosljednost i usklađenost s drugim relevantnim pravom Unije, osim ako postoje opravdani razlozi da se to ne učini.

Pravila za izračun koja treba razraditi u obliku delegiranog akta moraju uključivati detaljno modeliranje sljedećih faza životnog ciklusa:

- (a) faze eksploatacije, koncentracije i rafiniranja primarnih sirovina;
- (b) faze dobavljanja i obrade sekundarnih sirovina.

Dio VII.**Metode procjene utjecaja**

Ekološki otisak izračunava se upotrebom znanstveno valjanih metoda procjenjivanja koje uzimaju u obzir kretanja na međunarodnoj razini za relevantne kategorije utjecaja koje se odnose na klimatske promjene, vodu, zrak, tlo, resurse, uporabu zemljišta i toksičnost.

Rezultati se navode kao karakterizirani rezultati, bez normalizacije i ponderiranja.

Dio VIII.**Razredi učinkovitosti prema ekološkom otisku**

Ovisno o raspodjeli vrijednosti iz deklaracija o ekološkom otisku proizvoda koji se stavljaju na unutarnje tržište, za potrebe razlikovanja na tržištu utvrđuje se smislen broj razreda učinkovitosti, pri čemu kategorija A označava najbolji razred s najmanjim utjecajem životnog ciklusa. Utvrđivanje praga i opsega svakog razreda učinkovitosti mora se temeljiti na raspodjeli učinkovitosti relevantnih kritičnih sirovina stavljenih na tržište u prethodne tri godine, očekivanim tehnološkim poboljšanjima i ostalim tehničkim čimbenicima koje treba utvrditi.

Komisija svake tri godine preispituje broj razreda učinkovitosti i pragove koji razdvajaju te razrede kako bi i dalje odražavali stvarno stanje na tržištu i njegov očekivani razvoj.

Dio IX.**Ocjena sukladnosti**

U pravilima za izračun i provjeru navodi se primjenjivi postupak ocjenjivanja sukladnosti iz modula utvrđenih u Prilogu II. Odluci br. 768/2008/EZ uz potrebne prilagodbe za predmetne materijale.

Za potrebe utvrđivanja primjenjivog postupka ocjenjivanja sukladnosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:

- (a) prikladnost određenog modula s obzirom na tip materijala i njegovu razmjernost javnom interesu koji se nastoji ostvariti;
- (b) priroda rizika povezanih s proizvodom i omjer u kojem ocjenjivanje sukladnosti odgovara vrsti i stupnju rizika;
- (c) ako je sudjelovanje treće strane obvezno, potrebu da proizvođač slobodno odabere između modula osiguranja kvalitete i modula izdavanja potvrde za proizvod utvrđenih u Prilogu II. Odluci br. 768/2008/EZ.